

**Sprovodenje Akcionog plana za borbu protiv korupcije i
organizovanog kriminala u Crnoj Gori u 2008. godini**

KORUPCIJA ILI EU INTEGRACIJE II

*Stavovi i mišljenja data u ovoj publikaciji ne moraju se obavezno poklapati sa stavovima
Ambasade Velike Britanije u Crnoj Gori koja je finansijski podržala realizaciju projekta.*

Podgorica, april 2009. godine

U prikupljanju materijala i izradi ove publikacije su učestvovali:

Vanja Ćalović, izvršni direktor

Jelena Mandić, koordinator za praćenje antikorupcijskih politika

Merima Zekić, administrativni asistent za praćenje antikorupcijskih politika

Vuk Maraš, direktor za transparentnost i konflikt interesa

Pavle Ćupić, administrativni asistent za praćenje transparentnosti Parlamenta

Dimitrije Jovičić, programski asistent za konflikt interesa

Milena Deletić, direktor pravnog programa

Radovan Terzić, programski asistent za slobodan pristup informacijama

Dijana Krivokapić, administrativni asistent za slobodan pristup informacijama

Zorica Ćeranić, koordinator programa građanskih incijativa

Administrativna podrška: Veselin Bajčeta, zamjenih izvršnog direktora za finansije i administraciju,
Slavica Medojević, Dimitrije Ostojić, Boris Radonjić i Bajo Danilović (logistika)

Prevod: Ana Trninić i Ana Šćepanović

SADRŽAJ

UVOD	5
1. NACIONALNA KOMISIJA ZA MONITORING SPROVOĐENJA AKCIONOG PLANA	7
1.1. Poslovnik o radu Nacionalne komisije	9
1.2. Analiza aktivnosti članova Komisije	12
1.3. Odnos institucija prema preporukama Nacionalne komisije	16
2. PRAĆENJE SPROVOĐENJA AKCIONOG PLANA	18
2.1. Studija slučaja: Izvještaj Privrednog suda u Podgorici	20
2.2. Nedostaci izvještaja Nacionalne komisije o realizaciji Akcionog plana	21
3. PODACI O REALIZACIJI AKCIONOG PLANA U TOKU 2008. GODINE	25
3.1. Politička i međunarodna obaveza djelovanja	28
3.2. Opšti ciljevi	29
3.3. Specifične mjere protiv korupcije i organizovanog kriminala	31
4. (NE)TRANSPARENTOST SPROVOĐENJA AKCIONOG PLANA	39
4.1. Odnos prema civilnom društvu: Policija registrovala neprijatelje države	40
4.2. Pristup informacijama o sprovođenju reformi	43
Studija slučaja: Uprava policije ne objavljuje podatke o svom radu	45
Studija slučaja: Institucije nemaju podatke o sopstvenim aktivnostima	47
Studija slučaja: Strogo povjerljive reforme policije	51
Studija slučaja: Ministarstvo finansija (ni)je nadležno za sprovođenje reformi	56
5. POREĐENJE ANTIKORUPCIJSKIH KOMISIJA U REGIONU	58
5.1. Zakonski osnov za rad i nadležnosti antikorupcijskih komisija u regionu	59
Imenovanje i mandat članova	59

Nadležnost i zadaci	60
Sjednice, stručna i finansijska podrška	61
5.2. Aktivnosti antikorupcijskih komisija u regionu	61
5.3. Izvještaji Evropske komisije, Savjeta Evrope i GRECO-a	63

Aneksi

Aneks 1: Sjednice Nacionalne komisije	68
Aneks 2: Amandmani članova Komisije na predloge izvještaja o sprovođenju Akcionog plana	69
Aneks 3: Predlog MANS-a - preporuke Nacionalne komisije institucijama nadležnim za sprovođenje Akcionog plana i amandmani na tekst Akcionog plana u cilju usaglašavanja sa preporukama iz Izvještaja Evropske komisije o progresu Crne Gore u 2008.	70
Aneks 4: Pregled preporuka Nacionalne komisije po institucijama	84
Aneks 5: Pristup informacijama o sprovođenju Akcionog plana	104
Aneks 6: Zakonski osnov za rad i nadležnosti antikorupcijskih komisija u regionu	107
Aneks 7: Izvještaji Evropske komisije, Savjeta Evrope i GRECO-a o nacionalnim politikama i antikorupcijskim komisijama u regionu	112

Grafici

Grafik 1: Podnešeni amandmani na predloge izvještaja	12
Grafik 2: Prihvaćeni amandmani na predloge izvještaja	13
Grafik 3: Sprovođenje Inoviranog Akcionog plana u toku 2008. godine	26
Grafik 4: Odgovori institucija na zahtjeve za informacijama o sprovođenju Inoviranog AP	43
Grafik 5: Odgovori Uprave policije po zahtjevima za informacijama	45
Grafik 6: Odgovori Uprave policije po žalbama	45

Tabele

Tabela 1: Učešće članova Nacionalne komisije na sjednicama i u podnošenju amandmana	14
---	----

UVOD

„Proklamovana posvećenost vlasti borbi protiv korupcije nije potkrijepljena oštrom primjenom sa jasnim rezultatima, koja bi uključivala i veće procente presuda za korupciju. Korupcija je i dalje široko rasprostranjena i neadekvatno gonjena, naročito u slučajevima korupcije na visokom nivou.“

Izvještaj Evropske komisije o napretku Crne Gore u 2008. godini

Vlada Crne Gore je u avgustu 2006. godine usvojila Akcioni plan za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala koji definiše aktivnosti, nosioce i rokove za realizaciju reformi, a sredinom februara 2007. je imenovala Nacionalnu komisiju za praćenje sprovođenja tog dokumenta.

Cilj ove publikacije je da ukaže na nedostatke u radu Nacionalne komisije i predstavi iskustva zemalja u regionu, dokumentuje nedostatke zvaničnog sistema monitoringa Akcionog plana i pruži jasniju sliku o sprovođenju reformi u toku 2008. godine, problemima u pristupu informacijama i odnosu institucija prema civilnom društvu.

U prvom poglavlju je opisana struktura i aktivnosti Nacionalne komisije koja je usvojila skoro trećinu podnijetih amandmana na izvještaje o sprovođenju Akcionog plana. Studija slučaja data u ovom poglavlju pokazuje da članovima Komisije nije obezbijeden pristup relevantnim informacijama, dok se predstavnicima civilnog društva ograničava učešće u aktivnostima Komisije. Primjeri dati u posebnom dijelu ovog poglavlja pokazuju da neke institucije ne poštuju preporuke Komisije, čak ni kada se one ponavljaju, dok su neke ocjene iz izvještaja Komisije kontradiktorne preporukama koje usvaja sama Komisija.

Druge poglavlje opisuje sistem monitoringa Akcionog plana i na primjeru Privrednog suda pokazuje da izvještaji institucija ne sadrže neophodne informacije ili pružaju netačne podatke o realizaciji sopstvenih aktivnosti. Niz primjera datih u ovom poglavlju ilustruje nedostatke u ocjenama realizacije aktivnosti datih u izvještajima Nacionalne komisije, koji statistički povećavaju uspješnost realizacije reformi.

MANS prati sprovođenje Akcionog plana na osnovu indikatora za ocjenu uspješnosti realizacije aktivnosti koje propisuje taj dokument, a koje prikupljamo od nadležnih institucija na osnovu Zakona o slobodnom pristupu informacijama. U trećem poglavlju su dati podaci o sprovođenju Akcionog plana u toku 2008. godine koji pokazuju da je realizovana četvrtina aktivnosti, skoro 40% je djelimično realizovano, a oko trećina nije sprovedena. Podaci pokazuju da su u toku prošle godine institucije sprovodile javne kampanje i stvarale zakonske, institucionalne i tehničke preduslove za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala, koji nisu rezultirali većim brojem prijavljenih i procesuiranih slučajeva.

Studije slučajeva date u četvrtom poglavlju pokazuju da institucije zadužene za sprovođenje reformi u oblasti borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala nisu spremne da sarađuju sa civilnim društvom i dozvole pristup informacijama o rezultatima svoga rada. Prva studija slučaja dokumentuje pritiske visokih policijskih funkcionera na nevladin sektor, a posebna studija

pokazuje da policija u kontinuitetu onemogućava pristup informacijama o svom radu, dok tajnim aktima proširuje sopstvena ovlašćenja i krši pravo građana na privatnost. Studije slučajeva date u drugom dijelu poglavlja opisuju kako Vrhovni državni tužilac nema podatke o aktivnostima za koje istovremeno tvrdi da su realizovane i koje dostavlja Nacionalnoj komisiji, dok Ministarstvo finansija nije nadležno za aktivnosti čiju realizaciju je ministar odobrio sopstvenim rješenjima.

U poslednjem poglavlju su dati uporedni podaci za zemlje regiona, koji pokazuju da crnogorska Komisija ima najmanje nadležnosti i ovlašćenja od svih komisija u regionu. Samo crnogorska Komisija je fokusirana na praćenje primjene antikorupcijskih politika, dok komisije u zemljama u regionu razmatraju i konkretnе slučajeve korupcije. U posebnom dijelu poglavlja su dati podaci iz izvještaja relevantnih međunarodnih institucija koji od zemalja u regionu očekuju konkretnе rezultate i preporučuju uspostavljanje nezavisnih, specijalizovanih antikorupcijskih tijela sa dovoljno sredstava i kapaciteta da obezbijede koordinaciju institucija, kao i efikasno i nepristrasno praćenje sprovođenja reformi.

1. NACIONALNA KOMISIJA ZA MONITORING SPROVOĐENJA AKCIONOG PLANA

1. NACIONALNA KOMISIJA ZA MONITORING SPROVOĐENJA AKCIONOG PLANA

U ovom poglavlju je opisana struktura Nacionalne komisije za praćenje sprovođenja Akcionog plana za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala, prezentovani podaci o poštovanju pravila rada, aktivnostima članova tog tijela i odnosu institucija prema preporukama Komisije.

Podaci dati u ovom poglavlju pokazuju da se materijali za sjednice dostavljaju u skladu sa propisanim rokovima. Ipak, članovima Komisije nije obezbijeđen pristup relevantnim informacijama, dok se predstavnicima civilnog društva ograničava učešće u aktivnostima Komisije.

Pregled aktivnosti članova Komisije pokazuje da osim prisustva sjednicama, rijetko koriste svoja ovlašćenja. Podaci pokazuju da je Komisija usvojila skoro trećinu podnijetih amandmana na izvještaje o sprovođenju Akcionog plana, od kojih je polovinu podnio MANS.

Primjeri dati u poslednjoj sekciji pokazuju da neke institucije ne poštuju preporuke Nacionalne komisije, čak ni kada se one ponavljaju kroz izvještaje. Neke ocjene iz izvještaja Komisije su kontradiktorne preporukama koje usvaja sama Komisija.

Sredinom 2005. godine Vlada je usvojila Program borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala čija realizacija je odložena do usvajanja Akcionog plana koje je uslijedilo godinu dana kasnije¹. Vlada je formirala Nacionalnu komisiju za monitoring pola godine nakon usvajanja Akcionog plana². Nakon nešto više od godinu dana, usvojene su Izmjene i dopune Akcionog plana³.

Nacionalnu komisiju čine predsjednik, zamjenik predsjednika i deset članova čije institucije istovremeno sprovode aktivnosti iz Akcionog plana⁴, pa su članovi Komisije u poziciji da ocjenjuju sopstvene rezultate. Štaviše, nacrte izvještaja o realizaciji Akcionog plana koje usvaja Nacionalna komisija radi Stručni tim koji je takođe sastavljen od predstavnika institucija nadležnih za sprovođenje Akcionog plana.

Zadatak Komisije je da obezbijedi da nadležni organi adekvatno sprovode Akcioni plan, da upravlja sredstvima obezbijeđenim za njegovu realizaciju, prati i procjenjuje uspješnost sprovedenih mjera i dostavlja Vladi polugodišnje izvještaje.

¹ Vlada je usvojila Akcioni plan 24. avgusta 2006. godine

² Nacionalna komisija je formirana 15. februara 2007. godine

³ Svi podaci dati u ovoj publikaciji se odnose na Inovirani akcioni plan koji je usvojen 29. maja 2008. godine.

⁴ Predsjednik Komisije je potpredsjednica Vlade za evropske integracije, potpredsjednik je ministar unutrašnjih poslova i javne uprave, članovi su ministri finansija i pravde, Vrhovni državni tužilac, predsjednik Vrhovnog suda Crne Gore, direktor Uprave policije, direktor Uprave za antikorupcijsku inicijativu, predsjednik Odbora za ekonomiju, finansije i budžet kao i predsjednik Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu u Skupštini Crne Gore kao i izvršni direktori NVO MANS-a dok je u Komisiju naknadno imenovan i izvršni direktor NVO CEMI.

Na ukupno devet sjednica Komisije usvojena su četiri izvještaja o sprovođenju Akcionog plana⁵. Sistem monitoringa ima niz nedostataka, pa statistički podaci iz izvještaja Komisije ne odgovaraju realnom stanju⁶. Nacionalna komisija ne upravlja sredstvima za realizaciju Akcionog plana, niti ima podatke o budžetu koji se koristi za te namjene.

Sedma sjednica Nacionalne komisije je zakazana na zahtjev MANS-a da Nacionalna komisija razmatra izvještaj Evropske komisije o napretku Crne Gore.

MANS je na sjednici podnio 60 preporuka za nadležne institucije u cilju unapređenja aktivnosti u oblastima na koje je ukazala Evropska komisija. Komisija je dala rok i ostalim članovima da dostave preporuke.

Na VIII sjednici je prihvaćeno 14 preporuka MANS-a, kao i 30 dodatnih preporuka koje su predložili drugi članovi Komisije za ukupno četiri institucije. Nacionalna komisija i Vlada su usvojili preporuke u sklopu Četvrtog izvještaja Nacionalne komisije.

1.1. Poslovnik o radu Nacionalne komisije

Ovo poglavlje pokazuje da je u toku 2008. godine prekinuta praksa permanentnog kršenja Poslovnika o radu Nacionalne komisije po pitanju rokova za dostavljanje materijala za sjednice⁷. Članovima Komisije još uvijek nije obezbijeden pristup relevantnim informacijama, dok praksa pokazuje da se članovima Komisije koji su predstavnici civilnog društva ograničava učešće u aktivnostima Komisije.

Rokovi za dostavljanje materijala

Prema Poslovniku, predsjednik odnosno zamjenik predsjednika upućuje poziv za sjednicu sa predlogom dnevnog reda i pratećim materijalom, kao i zapisnikom sa prethodne sjednice najkasnije osam dana prije održavanja sjednice.

Materijali za prvih šest sjednica Komisije su dostavljeni članovima u znatno kraćem roku od propisanog, na šta je MANS kontinuirano ukazivao. Nakon medijskog pritiska MANS-a, materijali za poslednje tri sjednice su dostavljeni u roku koji propisuje Poslovnik⁸.

Detaljnije informacije su date u aneksu 1: Sjednice Nacionalne komisije.

⁵ Detaljnije informacije o sjednicama Komisije su date u Aneksu 1. U prvom izvještaju obuhvaćen je period od septembra 2006. do maja 2007., drugim period od septembra 2006. do maja 2007. Treći izvještaj se odnosi na period januar – jun 2008., odnosno na inovirani Akcioni plan, dok četvrti obuhvata period od jula 2008. do decembra 2008.

⁶ Detaljnije informacije su date u poglavljju 3.

⁷ Poslovnik je usvojen 16. marta 2007. god i dostupan je na www.antikorup.vlada.cg.yu/vijesti.php?akcija=vijesti&id=25151

⁸ Detaljnije informacije o sjednicama Komisije su date u Aneksu 1. Iskustva iz prethodnog perioda su dostupna na http://www.pravodaznam.info/publikacije/korupcija_ili_EU_integracije/MN/2-Pracenje-sprovodjenja-AP.pdf

Pristup informacijama

Poslovnik propisuje da član Nacionalne komisije može od nadležnih organa tražiti dostavu podataka i informacija, kao i izvršiti uvid u akta i dokumentaciju u vezi sa djelokrugom Nacionalne komisije, preko predsjednika Nacionalne komisije. Kršenje ove odredbe poslovnika je nastavljeno i u toku 2008. godine⁹.

Poštovana gospodice Čalović,

Vezano za predmetne dopise, obaveštavam Vas da kao Predsjednik Nacionalne komisije za implementaciju Inoviranog Akcionog plana za sprovođenje Programa borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala, ne posjedujem dokumentaciju koja se odnosi na sudske presude u oblasti krivičnih dijela sa elementima korupcije i organizovanog kriminala.

Takođe, Tripartitna komisija ne raspolaže sa traženom dokumentacijom, već sa informacijama od strane Uprave policije, tužilaštva i načelnih sudova, o broju pokrenutih istraga, odnosno sudske presude donešenih u vezi sa krivičnim djelima sa elementima korupcije i organizovanog kriminala, koje se dalje, u skladu sa utvrđenom metodologijom statistički obrađuju i dostavljaju u izvještajnoj formi.

Informacije sa kojima raspolažem kao Predsjednik Nacionalne komisije su redovni izvještaji Tripartitne komisije, koji se analiziraju u pripremi polugodišnjih izvještaja o realizaciji mjera iz Inoviranog Akcionog plana za sprovođenje Programa borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala, koje su Vam redovno dostavljane elektronskim putem, a dostupne su i na web adresi www.antikorupcija.vu.

Imajući u vidu sadržinu Vašeg predmetnog zahtijeva, koristim priliku da Vas uputim i na odredbe Zakona o zaštiti neobjavljenih podataka, kojim je pored ostalog jasno utvrđeno pitanje čuvanja tajnosti podataka, u konkretnom slučaju kod sudova i drugih nadležnih organa, koji se mogu učiniti javnim isključivo uz predhodno odobrenje suda.

S poštovanjem,

Potprijeđnik Vlade za evropske integracije
Prof. dr Gordana Đurović

Cc: G-din Petko Spasojević, Sekretar Nacionalne komisije

Odgovor predsjednice Nacionalne komisije od 7. aprila 2009.

Predstavnik MANS-a koji je član Nacionalne komisije je zatražio od predsjednice dostavljanje sudske presude koje se odnose na krivična djela sa elementima korupcije i organizovanog kriminala. Od predsjednice je zatraženo da zahtijev proslijedi Tripartitnoj komisiji, tijelu koje prikuplja i obrađuje podatke o postupanju sudstva i tužilaštva po slučajevima korupcije i organizovanog kriminala.

Predsjednica Komisije je u svom odgovoru navela da ne posjeduje traženu dokumentaciju, kao i da te podatke ne posjeduje ni Tripartitna komisija, jer to tijelo obrađuje samo statističke podatke. U istom dopisu predsjednica konstatuje da se pristup traženim podacima može ograničiti na osnovu Zakona o zaštiti neobjavljenih podataka.

⁹ Detaljnije informacije o kršenju Poslovnika u prethodnom periodu se mogu naći na http://www.pravodaznam.info/publikacije/korupcija_ili_EU_integracije/MN/1-Nacionalna-komisija.pdf

Jednakost članova Komisije

Prema Poslovniku, svi članovi Nacionalne komisije imaju jednaka prava i dužnosti, ali praksa pokazuje da predsjednica Komisije ograničava učešće predstavnika civilnog sektora u sastancima na kojima se međunarodnim organizacijama prezentuju rezultati sprovođenja Akcionog plana.

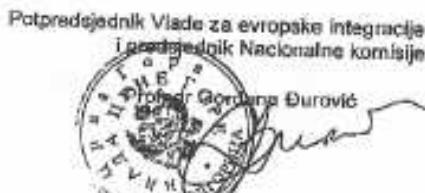
Vezano za predmetni dopis, obavještavam Vas da je sastanak sa predstavnicima diplomatsko-konzularnih predstavništava u Crnoj Gori organizovan u skladu sa Zaključima Vlade Crne Gore, od 5. marta 2009. godine, povodom usvajanja IV Izveštaja o realizaciji mjera iz Inoviranog Akcionog plana za sprovođenje programa borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala, u cilju daljeg promovisanja aktivnosti državnih institucija u realizaciji obaveza, odnosno preporuka iz navedenog dokumenta.

Imajući u vidu navedeno, ovim povodom prisustvo svih članova Nacionalne komisije za implementaciju Akcionog plana za sprovođenje Programa borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala nije predviđeno.

Predsjednica Komisije je obavijestila javnost da će predstavnici Nacionalne komisije imati sastanak sa međunarodnim zvaničnicima i diplomatskim korom u Crnoj Gori, na kome će prezentovati Četvrti izveštaj Komisije o sprovođenju Akcionog plana.

MANS je zatražio da, kao predstavnik civilnog društva u Nacionalnoj komisiji, prisustvuje sastanku.

Predsjednica Komisije je zahtjev odbila uz obrazloženje da nije predviđeno da svi članovi prisustvuju sastanku.

Odgovor predsjednice Nacionalne komisije od 17. marta 2009.

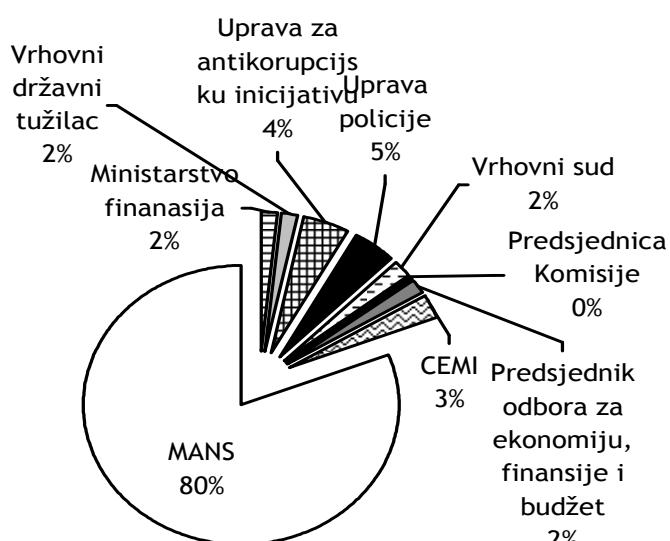
Sastanku su prisustvovali predsjednica Nacionalne komisije, ministar unutrašnjih poslova i javne uprave, predsjednik Vrhovnog suda, Vrhovni državni tužilac, direktor Uprave policije i direktor Uprave za antikorupcijsku inicijativu, koji su istovremeno zaduženi za realizaciju većine aktivnosti definisanih Akcionim planom.

1.2. Analiza aktivnosti članova Komisije

U ovom poglavlju je dat pregled aktivnosti članova Komisije koji pokazuje da osim prisustva sjednicama, članovi rijetko koriste svoja ovlašćenja. Podaci pokazuju da je Komisija usvojila skoro trećinu podnijetih amandmana na izvještaje o sprovođenju Akcionog plana, od kojih je polovinu podnio MANS. Ovo poglavlje pokazuje da je predstavnik MANS-a bio najaktivniji član Komisije, sa preko 80% od ukupnog broja podnijetih amandmana, na čiju inicijativu je zakazana i jedina vanredna sjednica Komisije.

Nacionalna komisija je od svog uspostavljanja održala devet sjednica. Zapisnici pokazuju da je većina članova redovno prisustvovala sjednicama, osim predsjednika Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu Skupštine koji je učestvovao u radu dvije od ukupno devet sjednica.

Sedma sjednica je sazvana na inicijativu predstavnika MANS-a da Komisija razmotri Godišnji izvještaj Evropske komisije o napretku Crne Gore za 2008. godinu. MANS je podnio predlog 60 preporuka za nadležne institucije u cilju unapređenja oblasti na koje je ukazala Evropska komisija¹⁰. Odlukom Komisije produžen je rok za dostavljanje preporuka do naredne sjednice na kojoj su amandmane podnijeli predstavnici Uprave policije, Uprave za antikorupcijsku inicijativu i predsjednik skupštinskog Odbora za ekonomiju, finansije i budžet.

Grafik 1: Podnešeni amandmani na predloge izvještaja

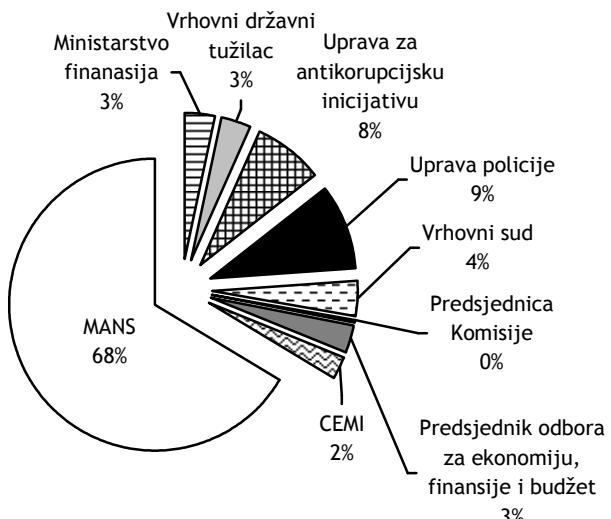
Na predloge četiri izvještaja o sprovođenju Akcionog plana, Komisiji je podnijet ukupno 421 amandman.

Najviše amandmana, preko 80% od ukupnog broja podnešenih, je dostavio predstavnik MANS-a.

Predsjednik Odbora za politički sistem pravosuđe i upravu Skupštine, Ministar pravde i Ministar unutrašnjih poslova i javne uprave nisu podnijeli ni jedan amandman, a predsjednica Nacionalne komisije je podnijela jedan.

Komisija je prihvatile skoro trećinu predloženih amandmana. Pola od ukupnog broja usvojenih amandmana je podnio MANS¹¹.

¹⁰ Tekst preporuka je dat u aneksu 3.

Grafik 2: Prihvaćeni amandmani na predloge izvještaja

Komisija je usvojila sve amandmane koje su predložili potpredsjednica Vlade za evropske integracije, predsjednik Vrhovnog suda, Vrhovni državni tužilac, ministar finansija i direktor Uprave policije.

Usvojeno je preko 85% amandmana koje je predložio predsjednik Odbora za ekonomiju, finansije i budžet Skupštine CG i 80% amandmana podnijetih od strane direktora Uprave za antikorupcijsku inicijativu.

Komisija je prihvatile znatno manji procenat amandmana od strane predstavnika civilnog društva, 42% podnijetih amandmana NVO CEMI i 18% od ukupnog broja amandmana koje je podnio MANS.

¹¹ MANS je podnio 340 amandmana od kojih je 61 prihvaćen što čini skoro 50% od ukupno 130 usvojenih amandmana.

Član Nacionalne komisije	Br. sjednica kojima su prisustvovali	Amandmani			
		Podnešeni	Prihvaćeni	Odbijeni	Povučeni
Potpredsjednica Vlade za evropske integracije	9	1	1		
Predsjednik Vrhovnog suda	9	8	8		
Vrhovni državni tužilac	8	7	7		
Predsjednik Odbora za ekonomiju, finansije i budžet Skupštine CG ¹²	7	7	6	1	
Predsjednik Odbora za pravosuđe i upravu Skupštine CG	2	-			
Ministar finansija	8	7	7		
Ministar pravde	9	-			
Ministar unutrašnjih poslova i javne uprave	8	-			
Direktor Uprave policije	9	19	19		
Direktor Uprave za antikorupcijsku inicijativu	8	20	16	4	
Izvršni direktor NVO CEMI ¹³	4	12	5	6	1
Izvršni direktor NVO MANS	8	340	61	263	16
UKUPNO		421	130	274	17

Tabela 1: Učešće članova Nacionalne komisije na sjednicama i u podnošenju amandmana

Karakteristično je da na sjednici kojoj nije prisustvovao predstavnik MANS-a nije podnešen nijedan amandman. Članovi Komisije su dobili obiman materijal za tu sjednicu dva radna dana prije termina za njeno održavanje¹⁴ što je obesmislio učešće članova Komisije koji su dužni da sa dužnom pažnjom razmotre izvještaje nadležnih institucija.

¹² Na poziciji predstavnika Skupštine su promijenjena dva predsjednika Odbora za ekonomiju, finansije i budžet Skupštine. Prvi član Nacionalne komisije je bio Dragiša Pešić, a nakon njegovog odlaska iz Skupštine, od 2009. godine, funkciju člana je obavljao Aleksandar Damjanović.

¹³ Predstavnik NVO CEMI je naknadno imenovan u Nacionalnu komisiju. Detaljnije informacije su dostupne http://www.pravodaznam.info/publikacije/korupcija_ili_EU_integracije/MN/1-Nacionalna-komisija.pdf

¹⁴ Predsjednica Komisije je članovima Komisije dostavila Nacrt Trećeg izvještaja o sprovodenju Akcionog plana, u srijedu, 23. jula 2008. godine i zakazala sjednicu za ponedeljak, 28. jul 2008.

Đurović: Računam na vaše razumijevanje

Đurović je u odgovoru Čalovićkoj navela da su MANS-u svi izvještaji dostavljeni elektronskom poštom te da niko od članova komisije nije pravio problem oko toga..

S obzirom na pojednostavljenu metodologiju izvještavanja i veću preglednost, kao i Vašu efikasnost i zainteresovanost, koju kontinuirano i afirmativno pokazujete u radu naše Komisije, mislim da ipak ima dovoljno vremena da se daju predlozi amandmana na ocjenu mjera - navela je Đurović i dodala da "za sve nas koji smo posvećeni ovom poslu, nema razlike između radnih i neradnih dana, kao ni između radnog i slobodnog vremena".

- Kad je nešto veoma bitno, moramo raditi koliko je potrebno, da bi se neki posao završio u planiranom roku i na kvalitetan način, čak i kada mi nijesmo uzrok kašnjenja-kazala je Đurović i dodala da je veliko interesovanje za rad Komisije i usvajanje izvještaja u skladu sa okvirnim kalendarom, pokazala i delegacija Evropske komisije u Podgorici.

-Na njihov zahtjev, dozvolla sam im da prisustvuju sjednici NK u ponedjeljak. Bili su toliko ljubazni da su rekli da nije neophodno obezbijediti prevod odmah na engleski, jer će poslati kolegu ili koleginicu koja razumije naš jezik. Imajući u vidu sve navedeno, ne sumnjam na Vaše razumijevanje i podršku da Nacionalna komisija ima sastanak u ponedjeljak, 28.jula u 17.00-zaključuje Đurović.

Članak iz ND "Vijesti" od 28. 07. 2008 .godine

MANS je zatražio od predsjednice Komisije da produži rok za razmatranje materijala, ali je ona konstatovala da drugi članovi Komisije nisu izrazili nezadovoljstvo zbog kršenja rokova i da nema potrebe za odlaganjem.

Iz tog razloga, predstavnik MANS-a nije prisustvovao sjednici Komisije, niti je dostavio amandmane na Predlog Trećeg izvještaja o sprovodenju Akcionog plana.

Nacrt četvrtog izvještaja je dostavljen u roku propisanom Poslovnikom¹⁵.

*Detaljnije informacije su date u aneksu 2:
Amandmani članova
Komisije na predloge
izvještaja o sprovodenju
Aкционог плана*

¹⁵ Detaljnije u poglavlju 1.1.

1.3. Odnos institucija prema preporukama Nacionalne komisije

U ovoj sekciji su dati primjeri koji ukazuju na nepoštovanje preporuka Nacionalne komisije koje u sklopu Aktionog plana usvaja i Vlada Crne Gore. Nekim institucijama Komisija u kontinuitetu upućuje iste preporuke koje se ne sprovode. U nekim slučajevima ocjene iz izvještaja Komisije su kontradiktorne preporukama upućenim nadležnim institucijama.

Nekim institucijama Komisija u kontinuitetu upućuje iste preporuke, ali nema napretka u realizaciji aktivnosti na koje se preporuke odnose. Na primjer

- Dva puta su upućene iste preporuke Skupštini Crne Gore – da intenzivira aktivnosti na donošenju zakona koji se nalaze u skupštinskoj proceduri i da utvrdi nadležnost za izradu novog Zakona o državnoj izbornoj komisiji.
- Dva puta je upućena ista preporuka Ministarstvu finansija – da u skladu sa Zakonom o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma donese propis kojim se utvrđuju bliži kriterijumi za izradu smjernica o analizi rizika.
- Dva puta je upućena ista preporuka nadležnim ministarstvima - da organizuju javne rasprave o privatizaciji preduzeća od strateškog značaja, shodno planovima privatizacije preduzeća iz nadležnosti ovih institucija, i o tome blagovremeno informišu Nacionalnu komisiju.
- Dva puta je upućena ista preporuka Tužilačkom savjetu – da analizira broj i strukturu predmeta iz oblasti korupcije, organizovanog kriminala, u odnosu na postojeći kadar.
- Dva puta je upućena ista preporuka Upravi carina – da intenzivira kampanju upoznavanja građana sa mogućnošću prijave korupcije na otvoreni telefon za krijumčarenje.
- Dva puta su upućene iste preporuke Upravi policije - da dostavi informacije o obezbjeđivanju specijalnog dodatka za službenike Sektora kriminalističke policije zbog složenosti, specifičnosti i rizičnosti poslova iz njihove nadležnosti, i da sačini plan zaštite službenika policije koji su uključeni u borbu protiv organizovanog kriminala i korupcije.

Nekim institucijama Komisija dostavlja iste preporuke ali u izvještajima različito ocjenjuje realizaciju tih mera. Na primjer:

- U sva četiri izvještaja Poreskoj upravi je preporučeno da inovira sporazum o saradnji i omogući direktni pristup Uprave policije bazama podataka te institucije. U I, II i III izvještaju Komisije ova mera je ocijenjena kao djelimično realizovana, dok je u IV ocijenjeno da aktivnost nije realizovana.
- Sva četiri izvještaja preporučuju Vrhovnom суду da Komisiju informiše o realizaciji mera koja se odnosi na uvođenje Pravosudnog informacionog sistema i elektronskog šifriranja i dodjele

predmeta. U I, II i III izvještaju ocjena za ovu mjeru bila je „djelimično realizovana“ i „realizuje se kontinuirano“ da bi u IV bila ocijenjena kao „nije realizovana“.

- U izvještajima se ponavlja i preporuka da tužilaštvo informiše Nacionalnu komisiju o svom informacionom sistemu. Dok je u I izvještaju ocijenjeno da mjera nije realizovana, u II se ocjenjuje kao djelimično realizovana, dok u III i IV ponovo nije realizovana.

Nacionalna komisija ocjenjuje da su neke aktivnosti realizovane, iako u preporukama u kontinuitetu upozorava na potrebu da sprovođenje tih aktivnosti bude intenzivirano.
Na primjer:

- U III i IV izvještaju se preporučuje Državnoj revizorskoj instituciji da intezivira aktivnosti na izradi Strategije za odnose sa javnošću, najkasnije do IV kvartala 2008.gogide, odnosno do I kvartala 2009. godine. Istovremeno, u oba izvještaja Komisija ocjenjuje da je ova mjera djelimično realizovana, iako nije urađena Strategija, niti su poštovane preporuke Komisije.
- U III i IV izvještaju se preporučuje Upravi za sprečavanje pranja novca i finanasiranja terorizma da analizira potrebe za zaključivanjem novih sporazuma o razmjeni podataka sa drugim državama, kao i da u saradnji sa drugim državnim organima analizira sprovodenje sporazuma o saradnji na polju pranja novca. Dok se u III izvještaju ocjenjuje da se mjera kontinuirano sprovodi, prema IV izvještaju je djelimično sprovedena.

Detaljnije informacije su date u aneksu 4: Pregled preporuka Nacionalne komisije po institucijama.

2. PRAĆENJE SPROVOĐENJA AKCIONOG PLANA

2. PRAĆENJE SPROVOĐENJA AKCIONOG PLANA

Ovo poglavlje opisuje sistem monitoringa Akcionog plana i ukazuje da izvještaji institucija ne sadrže neophodne informacije ili pružaju netačne podatke o realizaciji sopstvenih aktivnosti, što onemogućava realnu procjenu realizacije aktivnosti. Niz primjera ilustruje nedostatke u ocjenama realizacije aktivnosti datih u izvještajima Nacionalne komisije, koji statistički povećavaju uspješnost realizacije reformi u borbi protiv korupcije i organizovanog kriminala.

Nacionalna komisija prati sprovođenje Akcionog plana i objavljuje polugodišnje izvještaje sa preporukama nadležnim institucijama koje zatim usvaja Vlada Crne Gore. Sistem praćenja realizacije aktivnosti iz Akcionog plana je zasnovan na kvartalnim izvještajima koje podnose 54 nadležne institucije.

Stručnu podršku u dijelu analiziranja kvartalnih izvještaja institucija i izradi nacrtova izvještaja Nacionalne komisije pruža Stručni tim koji je 6. juna 2007. godine formirala predsjednica Nacionalne komisije.

Stručni tim čine predstavnik Ministarstva pravde, tri predstavnika Uprave policije, zamjenik Vrhovnog državnog tužioca, predstavnik Uprave za antikorupcijsku inicijativu i dva savjetnika u Kabinetu potpredsjednice Vlade za evropske integracije, odnosno predsjednice Nacionalne komisije. Sastav Stručnog tima je objavljen tek u aprilu 2009. god. nakon više zahtjeva MANS-a.

MANS kontinuirano prati sprovođenje Akcionog plana¹⁶ i podnosi najveći broj amandmana na Nacrt izvještaja Nacionalne komisije¹⁷, pa smo zatražili da naši predstavnici učestvuju u radu Stručnog tijela, kako bi u toj fazi izrade unaprijedili kvalitet izvještaja zahvaljujući dodatnim informacijama prikupljenim od institucija na osnovu Zakona o slobodnom pristupu informacijama.

Na predlog predsjednice, Nacionalna komisija je odbila da omogući učešće MANS-a u radu Stručnog tijela i prihvatile da članovi Stručnog tijela organizuju sastanak sa predstavnicima MANS-a u cilju efikasnijeg usaglašanja ocjena realizacije aktivnosti u nacrtu izvještaja prije njegovog razmatranja na sjednici Nacionalne komisije¹⁸.

Studija slučaja Privrednog suda pokazuje da je rad Stručnog tijela, a time i kvalitet izvještaja Nacionalne komisije u velikoj mjeri ograničen zbog nedostataka kvartalnih izvještaja nadležnih institucija. Izvještaji institucija ne sadrže konkretnе informacije o realizaciji mjera iz Akcionog plana, niti podatke o indikatorima na osnovu kojih se može procjeniti njihovo sprovođenje.

¹⁶ MANS sačinjava paralelne izvještaje koji se odnose na sprovođenje Akcionog plana koji se sastoje od informacija dobijenih putem zahtjeva za informacijama i izvještaja koje podnose institucije. Detaljnije u poglaviju 4.2.

¹⁷ Detaljnije u poglavljju 2.2.

¹⁸ Zapisnik sa IX sjednice Nacionalne komisije od 17. februara 2009. godine.

2.1. Studija slučaja: Privredni sud u Podgorici

Izvještaj Privrednog suda je potpisao predsjednik Suda i dostavio ga Upravi policije kao zvaničnu informaciju o realizaciji Akcionog plana od strane te institucije.

Iz izvještaja se ne može utvrditi na koje mjere se odnosi, taj dokument ne sadrži osnovne informacije potrebne za ocjenu realizacije mjera, a podaci koje prezentuje su netačni. Izvještaj ne daje podatke o realizaciji mjera za koje je Sud nadležan i ima niz tehničkih nedostataka.

Iz izvještaja Privrednog suda ne može se utvrditi na koje mjere se odnosi. U izvještaju se navode informacije o realizaciji tri mjere, pri čemu redni brojevi mjera na koje se poziva izvještaj ne odgovaraju rednim brojevima mjera iz Akcionog plana. Sam Akcioni plan je strukturiran na takav način da svako poglavlje počinje novu numeraciju mjera, pa se navedeni brojevi odnose na *devet* mjera¹⁹. Brojevi mjera iz izvještaja Privrednog suda se ne odnose ni na brojeve ocjena Nacionalne komisije iz Trećeg izvještaja²⁰.

POLUGODIŠNJI IZVJEŠTAJ

1.NADLEZNI ORGAN: PRIVREDNI SUD U PODGORICI	
2.IZVJESTAJNI PERIOD: 01.07.2008.godine - 30.09.2008.godine	
MJERE U KOJE JE ORGAN UKLJUCEN	
3.1.MJERA Mjera pod rednim brojem 31 Aкционог плана	Izvršena.
3.2.MJERA Mjera pod rednim brojem 33 Aкционог плана	U izvještajnom periodu procesuiran je jedan zahtjev za slobodan pristup informacijama u posjedu ovog suda. Po zahtjevu je blagovremeno postupljeno.
3.3.MJERA Mjera pod rednim brojem 43 Aкционог плана	Izvršena.

01.09.2008.godine
Datum podnošenja

Izvještaj Privrednog suda za period 01.07. - 30.09. 2008. godine

¹⁹ U izvještaju Privrednog suda su navedene mjere broj 31, 33 i 43. I Politička i međunarodna obaveza djelovanja: 31: Usvajanje Zakona o staranju o privremeno i trajno oduzetoj imovini, 33: Usvajanje Zakona o svojinsko-pravnim odnosima, 43: Ratifikovati konvenciju o prevenciji terorizma. II Opšti ciljevi: 31: Edukacija građana i NVO o sprovođenju Zakona o slobodnom pristupu informacijama, 33: Omogućiti slobodan pristup informacijama u skladu sa zakonom – ovo je i jedina mjera koja se može prepoznati iz izvještaja Privrednog suda, 43: Nema mjere pod tim rednim brojem. III Specifične mjere protiv korupcije i organizovanog kriminala: 31: Reorganizacija postojećeg odsjeka za posebne provjere kroz uvođenje novih poslova, 33: Regрутovanje potrebnog kadra, 43: Procjena potreba i nabavke opreme za potrebe odsjeka za borbu protiv droge i krijumčarenja.

²⁰ Prema tom dokumentu navedene mjere se odnose na 31: Usvajanje Zakona o sistemu unutrašnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru, 33: Usvojen Zakon o zaštiti podataka o ličnosti, 43: Usvajanje zakona o strancima.

Izvještaj Privrednog suda ne sadrži osnovne informacije potrebne za ocjenu realizacije mjera. Za dvije mjere²¹ data je samo informacija da je po sopstvenoj ocjeni Privrednog suda, ta institucija realizovala mjere, odnosno nema informacija o indikatorima, a u dijelu koji se odnosi na realizaciju mjera stoji samo "Izvršena".

Izvještaj Privrednog suda ne sadrži informacije o realizaciji mjera za koje je nadležan. Privredni sud izvještava o realizaciji tri mjere, a prema Akcionom planu je nadležan za pet mjera²².

Izvještaj Privrednog suda sadrži netačne podatke o realizaciji mjera. U izvještaju se navodi da je u izvještajnom periodu²³ dobijen jedan zahtjev za informacijama po kome je blagovremeno postupljeno. U izvještajnom periodu samo MANS je podnio tri zahtjeva za informacijama²⁴ od kojih je odgovoren na dva, a po osnovu jednog je podnijeta žalba Upravnom sudu.

O neozbiljnosti izvještaja govori i činjenica da je naslovljen kao "polugodišnji izvještaj", iako se odnosi na period od tri mjeseca. U dijelu izvještaja koji se odnosi na izvještajni period je navedeno da obuhvata period od 01. jula do 30. septembra 2008. godine, dok je kao datum podnošenja izvještaja naveden 01. septembar 2008. godine.

2.2. Nedostaci izvještaja Nacionalne komisije o realizaciji Akcionog plana

Izvještaji Nacionalne komisije pružaju nerealnu sliku o realizaciji Akcionog plana, jer ne daju podatke o sprovođenju svih aktivnosti, ocjene realizacije nisu bazirane na indikatorima propisanim Akcionim planom, dok se i aktivnosti o čijoj implementaciji nema podataka, tek započete ili aktivnosti koje nisu sprovedene na način predviđen Akcionim planom, ocjenjuju kao realizovane.

MANS kontinuirano prati sprovođenje AP kroz podnošenje zahtjeva za informacijama nadležnim institucijama i objavljuje paralelne izvještaje sa ocjenama realizacije aktivnosti zasnovanim na indikatorima koji su sastavni dio Akcionog plana.

Izvještaji MANS-a se značajno razlikuju od izvještaja Nacionalne komisije. Dok Nacionalna komisija ocjenjuje da je u toku 2008. godine realizovano preko 60% aktivnosti, prema podacima MANS-a realizovana je četvrtina Akcionog plana. Komisija konstatuje da 15% mjera nije realizovano, a podaci MANS-a pokazuju da nije sprovedeno preko 30% mjera²⁵.

²¹ Mjere se u izvještaju navode pod rednim brojevima 31 i 43

²² I Politička i međunarodna obaveza djelovanja - Broj 2: Dostavljanje periodičnih izvještaja na bazi inoviranog upustva o pripremi izvještaja o sprovođenju Akcionog plana i drugih analiza i izvještaja koji se odnose na korupciju i organizovani kriminal. II Opšti ciljevi - Broj 9: Obezbijediti posebne prostorije za prihvat oštećenih i svjedoka čuvajući integritet sudskog postupka i sigurnost i privatnost oštećenih i svjedoka, Broj 33: Omogućiti slobodan pristup informacijama u skladu sa zakonom, Broj 40: U saradnji sa CRPS i drugim nadležnim institucijama inicirati projekat izrade i objavljivanja "crne liste" privrednih društava koja su osuđena za krivična djela sa obilježjima korupcije. III Specifične mjere protiv korupcije i organizovanog kriminala - Broj 106: Izraditi Program borbe protiv pranja novca i finansiranja terorizma za 2010-2012.

²³ (1.07.2008 – 30.09.2008.)

²⁴ Zahtjevi za informacijama od 29. VII 2008., 26. VIII 2008. i 5. IX 2008.

²⁵ MANS je ukazao na razlike između četvrtog izvještaja Nacionalne komisije i svog osmog paralelnog izvještaja kroz podnošenje 110 amandmana od kojih je djelimično 15 amandmana i to u vidu preporuka institucijama od strane NK.

Izvještaji Nacionalne komisije ne daju ocjenu realizacije svih mjera. Izvještaji ne daju ocjene realizacije 40 mjera čiji rok za završetak implementacije je 2009. godina. Stoga, statistički podaci koje prezentuje Nacionalna komisija se odnose samo na 270 mjera koje su trebale da budu realizovane do kraja 2008. godine, a ne na implementaciju cijelog Akcionog plana od 310 mjera. Takvi statistički podaci se prezentuju u javnosti, bez preciznog naglašavanja da se odnose samo na mjerne koje su trebale da budu završene, a ne i na cijeli Akcioni plan, što prividno povećava stepen realizacije aktivnosti od strane državnih institucija.

Komisija konstatuje da se niz mjera kontinuirano realizuje, iako su svi kvantitativni pokazatelji na osnovu kojih se ocjenjuje sprovođenje mjerne jednaki nuli²⁶. Na primjer:

- *Nije vršena* nijedna sudska, tužilačka ili skupštinska kontrola nad sprovođenjem mjera tajnog nadzora (MTN), jer nije bilo ni prijava²⁷.
- Nije vođen *nijedan postupak* zbog povrede Etičkog kodeksa sudija i Etičkog kodeksa tužilaca.
- Kancelariji za prijave slučajeva korupcije u sudstvu nije podnešena *nijedna* prijava.
- Upravi carina nije dostavljen *nijedan* slučaj korupcije.
- «Crna» lista privrednih društava koja su osuđena za krivična djela sa obilježjima korupcije ne sadrži podatke ni o jednoj kompaniji, jer *nije bilo presuda*.
- Nije organizovana *nijedna* javna rasprava o o planovima i strategijama privatizacije.
- *Nijedan* građanin nije tražio informacije o njegovim pravima na učešće u donošenju odluka i kontrolu procesa privatizacije.
- Komisija za prijavu korupcije u privatizaciji je u toku 2008. godine *nijednu prijavu* nije prosljedila policiji ili tužilaštvu.
- Preko 1900 javnih funkcionera su u 2008. godini prijavili ukupno *jedan poklon* vrijedniji od 50 €.
- Komisija za konflikt interesa u toku 2008. godine nije dostavila *nijednu prijavu* državnom tužilaštvu zbog netačnih podataka u prijavama prihoda i imovine.

²⁶ Pokazatelji ili indikatori su definisani samim Akcionom planom.

²⁷ Kada se ima u vidu da MTN po definiciji podrazumijevaju tajne mjerne, i da subjekt nadzora nije informisan da je predmet obrade policije, prijave mogu podnijeti samo oni koji su, nakon što MTN nije rezultirao pokretanjem postupka, informisani o nacinu na koji je to činjeno. Nema podataka ni o broju pojedinaca nad kojima su sprovedene MTN, niti o onih koji su sa tim naknadno upoznati.

Akcioni plan predviđa izradu više izvještaja i analiza sa ciljem prepoznavanja karakterističnih problema i definisanja rješenja. Iako analize nisu sprovedene, Nacionalna komisija ocjenjuje da se i te mjere sprovode kontinuirano. Na primjer:

- *Nije sprovedena analiza strukture izvršilaca krivičnih djela korupcije i organizovanog kriminala*, nisu identifikovani karakteristični problemi u dokazivanju u pretkrivičnom, istražnom postupku i na glavnom pretresu, koji utiču na efikasnost krivičnog gonjenja i pravosnažno presuđenje, već su dati samo statistički pokazatelji - broj predmeta i to za sudstvo i tužilaštvo, ne i policiju.
- Odluke o rješavanju stambenih potreba nosioca pravosudnih funkcija donosi komisija koju je formirala Vlada, a Nacionalnoj komisiji *nije dostavljena analiza stanja u vezi sa načinom i kriterijumima za odlučivanje o rješavanju stambenih potreba*, već podatak da su tri tužioca u međuvremenu dobila stambene kredite.
- *Nisu rađeni izvještaji o praćenju planova javnih nabavki* u odnosu na predviđene i realizovane šoping metode, već su Komisiji dostavljeni samo statistički podaci o ukupnim vrijednostima javnih nabavki, a nijedna nabavka nije poništена.

U slučajevima kada su institucije tek počele sa realizacijom aktivnosti, Nacionalna komisija cjeni da se mjere realizuju u kontinuitetu. Na primjer:

- Organizovana je po *jedna obuka* u cilju specijalizacije tužilaca za gonjenje krivičnih djela terorizma i ratnih zločina.
- Sprovode se *tri mjere iz Deklaracije o deset zajedničkih mera za borbu protiv korupcije u Jugoistočnoj Evropi*.
- Državna revizorska institucija je organizovala *jedan sastanak* u cilju izrade strategije za odnose sa javnošću u toku 2007. i nije imala druge aktivnosti na realizaciji te mjere.
- *Ne postoji jedinstven sistem za kontrolu ulaganja u privatizovana preduzeća*, već se kontrola vrši za pojedinačne privatizacije.
- *Organizovana je konferencija* u cilju implementacije Građansko-pravne konvencije Savjeta Evrope o korupciji, i nije bilo drugih aktivnosti na realizaciji ove mjeru.

Iako Komisija ne raspolaže podacima o realizaciji pojedinih mjer, ona ih ocjenjuje kao realizovane. Na primjer:

- *Nema podataka o budžetima i aktivnostima konkretnih projekata* vezanih za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala koji se finansiraju iz Budžeta, već su dostupni samo podaci o ukupnim budžetskim izdvajanjima za redovne aktivnosti tih institucija.

- Komisija *nema informacije o sprovođenju Akcionog plana za borbu protiv trgovine ljudima*, niti o realizaciji memoranduma o saradnji između ministarstava i NVO sektora u toj oblasti.

Nacionalna komisija ocjenjuje da se realizuju mjere koje očigledno nisu sprovedene u skladu sa Akcionim planom. Na primjer:

- Državna revizorska institucija navodi da je izradila *priručnik za polaganje ispita za revizore*, u okviru izvještavanja o *edukaciji javnosti* u razumijevanju poslova vezanih za kontrolu trošenja budžetskih sredstava

Aкционим planom se predviđa objavljivanje niza informacija u posjedu državnih organa i poštovanja Zakona o slobodnom pristupu informacijama. Iako sudske presude pokazuju da institucije samo donekle poštuju zakon, a propisane informacije nisu objavljene, niti su dostavljene Komisiji, ocjenjuje se da se te mjere realizuju u kontinuitetu.

- Za oko *trećinu od preko 16.000 zahtjeva* za informacijama koje je podnio MANS, institucije nisu *dostavile odgovore*, u 77% donijetih presuda Upravni sud je poništio rješenja institucija.
- Omogućen je *pristup dokumentaciji o privatizaciji* za samo 10% podnešenih zahtjeva za informacijama, dok je Upravni sud poništio 92% rješenja institucija koje su u posjedu informacija o privatizaciji.
- *Nije objavljen nijedan ugovor o privatizaciji*, a na sajtu nadležnih institucija nalaze se smo tenderi i zakonska regulative, ali ne i druge informacije o privatizaciji.

3. PODACI O REALIZACIJI AKCIONOG PLANA U TOKU 2008. GODINE

3. PODACI O REALIZACIJI AKCIONOG PLANA U TOKU 2008. GODINE

Inovirani Akcioni plan za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala (AP) sadrži mјere, nosioce, indikatore i rokove za sprovođenje 310 aktivnosti od strane 54 nadležne državne institucije.

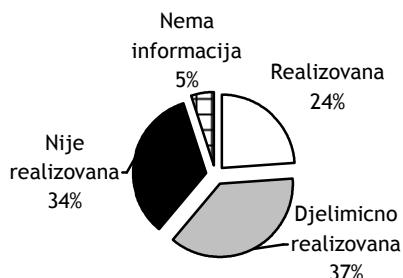
Sprovođenje AP prati Nacionalna komisija, ali sistem monitoringa koji je Komisija uspostavila ne daje kvalitetne rezultate, jer mnogi podaci o radu nadležnih institucija nisu dostupni ili se ocjene realizacije daju na osnovu informacija o usvajanju i potpisivanju akata, a ne i o njihovom sprovođenju.

MANS kontinuirano prati sprovođenje AP kroz podnošenje zahtjeva za informacijama nadležnim institucijama i objavljuje paralelne izvještaje sa ocjenama realizacije aktivnosti zasnovanim na indikatorima koji su sastavni dio Akcionog plana.

Podaci pokazuju da je u toku 2008. godine sprovedena četvrtina aktivnosti predviđenih AP, dok je skoro 40% djelimično realizovano, a oko trećina planiranih mјera nije sprovedena²⁸.

Većina mјera koje su sprovedene se odnosi na usvajanje zakonske regulative, reorganizaciju postojećih institucija, zapošljavanje novih kadrova i obuku, kao i obezbjeđenje prostora i nabavku opreme. Nema pouzdanih podataka o zapošljavanju novih kadrova u odnosu na potrebe institucija. Podaci o obukama službenika, međuinstitucionalnoj i regionalnoj saradnji su ograničeni, a većina nadležnih institucija u roku 2008. godine nije podnijela ni jednu prijavu korupcije policiji i tužilaštvu.

Neki zakoni koji su usvojeni u toku 2008. godine nisu u skladu sa međunarodnim standardima, a nema podataka o sprovođenju većine ratifikovanih konvencija. Zakon o Državnoj izbornoj komisiji nije usvojen, pa nije sprovedena ni jedna od mјera vezanih za povećanje transparentnosti finansiranja političkih partija i izbornog procesa. Institutacionalni i tehnički preduslovi za oduzimanje imovine stećene krivičnim djelima i zaštitu žrtava još uvijek nisu obezbijeđeni, dok pravni osnov za borbu protiv pranja novca i sprovođenje interne i eksterne revizije nije u potpunosti uspostavljen. Nije počela izrada Programa borbe protiv pranja novca i finansiranja terorizma.

Grafik 3: Sprovođenje
Inoviranog Akcionog plana
u toku 2008. godine

²⁸ Detaljne informacije o indikatorima za svaku od aktivnosti iz AP su dostupne na <http://www.mans.co.me/borba-protiv-korupcije/akcioni-plan-za-borbu-protiv-korupcije-i-organizovanog-kriminala/>

Sudijama i tužiocima su povećane zarade i uveden im je poseban dodatak, dok nije bilo povećanja zarada policijskim službenicima koji postupaju po predmetima korupcije i organizovanog kriminala. Nisu uspostavljeni elektronski sistemi u sudstvu i tužilaštvu, pa se ne sprovodi sistem elektronske dodjele predmeta. Objavljeni su statistički podaci o postupanju sudstva i tužilaštva u slučajevima korupcije i organizovanog kriminala, dok podaci o radu policije nisu raspoloživi.

U toku 2008. godine nije bilo prijava korupcije u sudstvu i tužilaštvu, niti kršenja etičkih kodeksa. Nema podataka o broju slučajeva u kojima je policija koristila mjere tajnog nadzora, ali je poznato da Skupština, sudstvo i tužilaštvo nisu vršili kontrole njihovog sprovođenja.

Novouspostavljene institucije nisu razmatrale ni jednu prijavu korupcije u privatizaciji, niti su unaprijedile pristup informacijama. Nije uspostavljen elektronski sistem javnih nabavki, a preko 80% državnih institucija ne objavljuje obavezne godišnje planove javnih nabavki. Urađena je komparativna analiza zaštite prava ponuđača u zemljama Zapadnog Balkana.

Većina javnih funkcionera je podnijela izvještaje o prihodima i imovini, ali drugi aspekti Zakona o konfliktu interesa nisu poštovani. Krajem godine je usvojen novi zakon kojim su javni funkcioneri zadrzali beneficije, kao i mogućnost političkog uticaja na Komisiju za primjenu zakona.

Uprava za antikorupcijsku inicijativu je sprovodila javnu kampanju, objavila istraživanje integriteta pravosudnog sistema i započela istraživanje u oblasti lokalne samouprave.

3.1. Politička i međunarodna obaveza djelovanja

Sistem praćenja sprovođenja Akcionog plana je uspostavljen, ali ne daje kvalitetne rezultate, dok je uloga Skupštine marginalizovana, jer nije uspostavljeno tijelo za praćenje implementacije Rezolucije o borbi protiv korupcije i organizovanog kriminala. Ratifikovane su tri konvencije Savjeta Evrope i usvojena većina predviđenih zakonskih tekstova. Dok neki usvojeni zakoni nisu u skladu sa međunarodnim konvencijama i preporukama Evropske komisije, za većinu zakona nije vršena analiza usklađenosti. Prema izveštaju GRECO-a implementirana je većina preporuka, ali je trećina samo djelimično ispunjena. Nema pouzdanih podataka o rezultatima saradnje sudstva, tužilaštva i policije sa institucijama u okruženju, niti informacija o tekućim i planiranim projektima koji se finansiraju iz budžeta i od strane donatora.

Skupština je još krajem 2007. godine usvojila Rezoluciju o borbi protiv korupcije i organizovanog kriminala, ali do kraja 2008. godine nisu uspostavljene proceduralne pretpostavke za praćenje njene realizacije.

Većina institucija dostavlja Nacionalnoj komisiji izveštaje o sprovođenju aktivnosti iz Akcionog plana, iako oni najčešće ne sadrže indikatore neophodne za procjenu realizacije aktivnosti, već planove za budući period, pa ne daju dovoljno informacija za adekvatan monitoring.

Ratifikovane su tri konvencije Savjeta Evrope, jedna je u proceduri usvajanja, dok nije bilo aktivnosti na ratifikaciji dvije konvencije²⁹. Objavljen je izveštaj GRECO-a o procjeni antikorupcijskih mjera i aktivnosti u Crnoj Gori u kome se konstatuje da je implementirana većina preporuka, dok je 30% preporuka djelimično ispunjeno.

U toku 2008. godine usvojeno je 11 zakona koji su predviđeni Akcionim planom³⁰, od kojih neki nisu u skladu sa međunarodnim standardima³¹. Izrada sedam zakona koji su predviđeni Akcionim

²⁹ Ratifikovana je Konvencije Savjeta Evrope o pranju, traženju, zaplijeni i konfiskaciji prihoda stecenih kriminalom, Konvencija o finansiranju terorizma i Konvencija o prevenciji terorizma. Završen je Predlog zakona o potvrđivanju Konvencije o borbi protiv trgovine ljudskim bićima, ali još uvijek nije poslat na usvajanje Skupštini. Nije urađen Predlog zakona o potvrđivanju Konvencije o sajber kriminalu, kao ni Predlog o potvrđivanju Konvencije o suzbijanju terorizma.

³⁰ Zakon o elektronskim komunikacijama, Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o državnom tužiocu, Zakon o sprječavanju konflikta interesa, Zakon o finansiranju političkih partija i Zakon o finansiranju kampanja za izbor Predsjednika, gradonačelnika i predsjednika opština, Zakon o sistemu unutrašnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru, Zakon o staranju o privremeno i trajno oduzetoj imovini, Zakon o obligacionim odnosima, Zakon o svojinsko pravnim odnosima, Zakon o strancima. Skupštini dostavljen i Prijedlog zakonika o krivičnom postupku.

³¹ Zakon o sprečavanju sukoba interesa nije usklađen sa Konvencijom UN za borbu protiv korupcije po pitanju obuhvatnosti definicije javnog funkcionera, pa pojedinci koji imaju javna ovlašćenja, posebno u oblasti privatizacije, nisu prepoznati kao javni funkcioneri. Zakon nije usklađen sa preporukama GRECO u dijelu nezavisnosti tijela koje je nadležno za sprovođenje Zakona, dok je javnim funkcinerima omogućeno da obavljaju više javnih funkcija. Time je dovedena u pitanje i podjela zakonodavne i izvršne vlasti koja na druge javne funkcije imenuje članove Parlamenta. Zakonom o elektronskim komunikacijama se omogućava direktni pristup bazama podataka telekomunikacionih

planom još uvijek nije počela³², a izrada jednog zakona je u toku³³. Nema posebnih izvještaja o usklađenosti zakonodavstva sa međunarodnim standardima, osim analize nekoliko zakona koja nije rezultirala izmjenama zakonskih tekstova.

Sudstvo, tužilaštvo i policija su potpisali niz sporazuma o saradnji sa sličnim institucijama u okruženju, ali nema podataka o rezultatima te saradnje.

Nisu definisani prioriteti za projekte u oblasti borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala koje će se podnositi međunarodnim institucijama, a nema podataka o konkretnim projektima koji se finansiraju iz budžeta, niti informacija o ukupnom iznosu sredstava obezbiđenih od stranih donatora.

3.2. Opšti ciljevi

Objavljeni su statistički podaci o postupanju sudstva i tužilaštva u slučajevima korupcije i organizovanog kriminala, dok podaci o radu policije nisu raspoloživi. U toku 2008. godine nije bilo prijava korupcije u sudstvu i tužilaštvu, niti kršenja etičkih kodeksa. Ni jedno privredno društvo nije osuđeno za krivično djelo korupcije.

Nema podataka o broju slučajeva u kojima je policija koristila mjere tajnog nadzora, ali je poznato da Skupština, sudstvo i tužilaštvo nisu vršili kontrole njihovog sproveđenja. Institutacioni i tehnički preduslovi za oduzimanje imovine stečene krivičnim djelima i zaštitu žrtava još uvijek nisu obezbiđeni.

Većina javnih funkcionera je podnijela izvještaje o prihodima i imovini, ali drugi aspekti Zakona o konfliktu interesa nisu poštovani. Zakon o slobodnom pristupu informacijama se često krši, posebno u oblasti privatizacije.

Usvojena su dva akciona plana i još dva su u izradi, ali nema podataka o njihovom sprovodenju, kao ni informacija o obukama sudstva, tužilaštva i policije.

Objavljeni su statistički podaci o postupanju sudstva i tužilaštva u slučajevima korupcije i organizovanog kriminala pokrenutih u poslednje tri godine, ali ne i podaci o postupanju policije. Nisu rađene analize pokazatelja, pa nije poznata struktura izvršilaca tih djela i oblast društva u

operatora – listinza, od strane policije, bez prethodne dozvole suda. Po presudama Evropskog suda za ljudska prava ovo predstavlja kršenje prava na privatnost, a postupak za ocjenu ustavnosti ove odredbe se vodi u Ustavnom sudu.

³² Nije rađeno na novom Krivičnom zakoniku. Nije rađen poseban Prijedlog Zakona o zaštiti lica koja prijavljuju korupciju, nije počela izrada izmjena Zakona o ličnoj karti, niti izrada Zakona o genetskoj privatnosti, Zakonu o uzimanju biološkog materijala i Zakonu o nacionalnom DNK registru. Nije utvrđena nadležnost za izradu zakona o Državnoj izbornoj komisiji.

³³ Formirana je radna grupa za izradu Nacrta zakona o integritetu u javnom sektoru.

kojoj se javljaju, niti su donijeti zaključci za unapređenje prakse. "Crna" lista privrednih društva, koja su osuđena za krivična djela sa obilježjima korupcije nije rađena, jer nije bilo takvih presuda.

U toku 2008. godine Kancelariji za prijavu slučajeva korupcije u sudstvu nije podnešena ni jedna prijava. Usvojen je Kodeks sudske etike, a nisu zabilježeni slučajevi njegove povrede, kao ni povrede Etičkog kodeksa tužilaca. Pokrenut je niz disciplinskih postupaka protiv policajaca, ali nema informacija o njihovim rezultatima. Uprava policije je usvojila Stručno uputstvo kojim se regulišu procedure zaštite lica koja prijavljaju korupcije, ali nema informacija o sprovodenju³⁴.

Nije uspostavljena posebna institucija za upravljanjem oduzetom imovinom stečenom krivičnim djelima. Viši sud u Podgorici je obezbijedio posebnu prostoriju za saslušanje žrtava seksualnog nasilja i saslušanje svjedoka uz pomoć tehničkih uređaja, dok ti uslovi ne postoje u Višem суду u Bijelom Polju. Obuke sudske, tužilaca i policije se, prema navodima tih institucija, sprovode u kontinuitetu, ali nema podataka o vrsti obuka, polaznicima i rezultatima.

Usvojeni su Inovirani akcioni plan za borbu protiv trgovine ljudima i Operativni plan za eliminisanje biznis barijera, ali nema podataka o njihovoj realizaciji. Vlada je utvrdila Model programa borbe protiv korupcije u lokalnoj samoupravi i usvojila Akcioni plan, ali su samo dvije opštine donijele svoje programe, dok je šest počelo sa izradom. Počela je izrada akcionih planova za borbu protiv korupcije u oblasti zdravstva i socijalne zaštite, prosveti i obrazovanju, ali nije početa izrada plana za oblast urbanizma i izgradnje objekata. Uprava za antikorupcijsku inicijativu je sprovodila javnu kampanju o značaju borbe protiv korupcije kroz distribuciju promotivnih materijala i predavanja u obrazovnim institucijama.

Većina javnih funkcionera je podnijela izvještaje o prihodima i imovini koji su dostupni javnosti preko internet prezentacije Komisije za konflikt interesa. U toku 2008. godine preko 1900 javnih funkcionera je ukupno prijavilo jedan poklon vrijednosti veće od 50 eura, ali Komisija još uvijek nije uspjela da izvrši njegovu procjenu.

Nastavljena je praksa institucija da krše Zakon o slobodnom pristupu informacijama³⁵. Nakon više najava da će se obezbijediti transparentnost vlasničke strukture medija, Vlada je konstatovala da nema potrebe za izradom zakona. Nije urađen novi Zakon o Državnoj izbirnoj komisiji, pa nije realizovana ni jedna aktivnost vezana za transparentnost finansiranja političkih partija i izbora.

³⁴ Prema izjavama čelnika policije, za nešto više od četiri mjeseca policiji je prijavljeno 16 slučajeva korupcije.

³⁵ MANS je podnio preko 16.000 zahtjeva za informacijama i za oko 40% zahtjeva je odobren pristup informacijama. U 77% slučajeva presude Upravnog suda su bile u korist MANS-a, kao i 50% presuda Vrhovnog suda.

3.3. Specifične mjere protiv korupcije i organizovanog kriminala

Tužilaštvo

Izabrani su novi tužioci, ali nisu poznate potrebe tužilaštva za kadrovima. Tužiocima su povećane zarade i uveden je poseban dodatak za Specijalnog tužioca za korupciju, organizovani kriminal i ratne zločine. Tužilaštva nisu povezana u informacioni sistem. Obezbiđena je policijska zaštita Vrhovnog državnog tužioca i Specijalnog tužioca. Nema pouzdanih podataka o zapošljavanju administrativnog osoblja u tužilaštвима, edukaciji tužilaca i kriterijumima za dodjelu stanova od strane izvršne vlasti.

Skupština Crne Gore izabrala je Višeg državnog tužioca u Podgorici i šest osnovnih tužilaca, dok je Tužilački savjet imenovao osam zamjenika³⁶. Reorganizovano je Odjeljenje za suzbijanje organizovanog kriminala i postavljena su četiri zamjenika Specijalnog tužioca. Nije izvršena analiza broja i strukture predmeta u oblasti korupcije i organizovanog kriminala u odnosu na postojeći kadar tužilaštva, pa nisu procijenjene potrebe za angažmanom novih tužilaca.

Nema ni podataka o zapošljavanju administrativnog osoblja u tužilaštvu i potrebama za povećanjem prostorno-tehničkih kapaciteta. Rađeno je na edukaciji tužilaca, ali nema preciznijih informacija o vrstama i rezultatima obuke.

Prema navodima tužilaštva, izvršena je analiza postojećeg stanja u vezi sa načinom i kriterijumima za rješavanje stambenih potreba državnih funkcionera u dijelu koji se odnosi na nosioce pravosudnih funkcija, ali nije dostupna javnosti i njeni rezultati nisu poznati.

Zaključen je međunarodni sporazum o saradnji u borbi protiv organizovanog kriminala sa Rusijom.

Policija

Nema podataka o sprovođenju niza aktivnosti Uprava policije, ili su dostupne samo informacije o usvajanju i potpisivanju akata, ali ne i o njihovoј realizaciji. Nije obezbiđeno povezivanje kompjuterskih sistema policije i carine, a pored već potpisanih sporazuma o direktnom pristupu bazama podataka M-tela³⁷ nije bilo novih sporazuma tog tipa sa telefonskim operaterima. Zaključen je Ugovor sa Centralnom bankom radi obezbeđenja novčanih sredstava za potrebe sprovođenja mjera tajnog nadzora³⁸. Potpisani su sporazumi o zastiti svjedoka sa nizom zemalja u regionu³⁹ i uspostavljena je direktna veza sa Interpolovim I-24/7 sistemom.

³⁶ Jednog zamjenika Vrhovnog državnog tužioca, jednog zamjenika Višeg i šest zamjenika Osnovnog tužioca.

³⁷ Ovaj sporazum je proglašen tajnom, pa njegov sadržaj nije poznat, već samo informacija da se njime omogućava policiji direktni pristup bazama podataka M-tela, bez obaveze da prethodno pribave dozvolu suda ili tužioca. MANS je po tom osnovu pokrenuo postupke pred Upravnim i Ustavnim sudom.

³⁸ Npr fiktivna ponuda mita

³⁹ Srbije, BiH, Bugarske i Makedonije

Usvojena je Nacionalna strategije za borbu protiv droge i prevenciju narkomanije sa godišnjim akcionim planovima, ali nema informacija o njenoj realizaciji, dok Strategija o borbi protiv terorizma nije donijeta. Donijeto je Stručno uputstvo o postupanju po međunarodnim potjernicama i Stručno upustvo o zaštita lica koja prijavljuju korupciju, ali nema informacija o njihovom sprovodenju. Uprava policije je formirala Radnu grupu za izradu Upustva o primjeni mjera tajnog nadzora (MTN), ali informacije o njenim aktivnostima nisu poznate. Nema podataka o sprovodenju memoranduma o saradnji između resornih ministarstava i NVO sektora u borbi protiv trgovine ljudima i zaštiti žrtava. Utvrđen je Prijedlog priručnika o kriminalističko – obavještajnom radu, a nije bilo formiranja posebnih baza operativnih podataka.

Potpisan je sporazum o saradnji između Uprave policije i Uprave carina, ali nije bilo aktivnosti na uspostavljanju linkova kao ni povezivanja sa računarskim mrežama i bazama podataka. Nisu potpisani sporazumi o saradnji sa ostalim institucijama⁴⁰. Strateški sporazum sa Europolom je potписан, ali Nacionalni biro nije formiran.

Za razliku od tužilaštva, službenicima policije koji su uključeni u borbu protiv organizovanog kriminala i korupcije nije obezbijeden poseban dodatak na zaradu zbog povećanog rizika.

Nije donešen novi Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Uprave policije, pa nisu sprovedene mjere koje predviđaju reorganizaciju pojedinih odsjeka⁴¹. Nema pouzdanih podataka o zapošljavanju novih kadrova⁴² i obuci⁴³. Nabavljen je dio potrebne opreme za osam odsjeka⁴⁴ i NCB Interpol, dok nije vršena nabavka za Odsjek za zaštitu svjedoka. Obezbijeden je adekvatan radni prostor za Odsjek za posebne provjere, djelimično su ispunjene potrebe Odsjeka za privredni kriminal, ali ne i Odsjeka za organizovani kriminal i korupciju.

Sudstvo

Nije uspostavljen informacioni sistem i elektronska dodjela predmeta, izabrane su nove sudije, ali nema podataka o ukupnim potrebama za kadrovima. Sudijama su povećane zarade i uvedeni su posebni dodaci za sudije u novoformiranim specijalnim odjeljenjima Višeg suda za krivična djela organizovanog kriminala, korupcije, terorizma i ratnih zločina. Nema preciznih podataka o obuci i broju sudija kojima je obezbijeđena policijska zaštita.

⁴⁰ Poreska uprava, Uprava za nekretnine, Uprava za sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma, Ministarstvo za ekonomski razvoj, Centralna depozitarna agencija

⁴¹ Odsjeka za borbu protiv organizovanog kriminala i korupcije, Odsjeka za posebne provjere, Forenzičkog centra, Odsjeka za kriminalističko – obavještajne poslove i mjere tajnog nadzora i NCB Interpola.

⁴² Zaposlena su dva izvrsioca u Odeljenju za unutrašnju kontrolu i jedan Odsjeku za organizovani kriminal i korupciju.

⁴³ Podaci Uprava policije dostavljaju na osnovu zahtjeva za informacijama se razlikuju od informacija koje navode u izvještajima dostavljenim Nacionalnoj komisiji.

⁴⁴ Unutrašnja kontrola, Organizovani kriminal i korupcija, Privredni kriminal, Kriminalističko – obavještajni poslovi i MTN, Krijumčarenje droga, Forenzičke i druge kriminalističke tehnike, Borba protiv terorizma, Prekogranični kriminal.

Nije uspostavljen Pravosudni informacioni sistem, niti je bilo uvezivanje sudova u jedinstven informacioni sistem⁴⁵, pa nije rađeno na uvođenju elektronskog sistema dodjele predmeta u cilju sprovođenja principa slučajne dodjele predmeta.

Donešen je Poslovnik o radu Sudskog savjeta i definisani kriterijumi i procedure u postupku izbora sudija. Izabrano je više od 30 sudija od Strane sudskog savjeta, i u postupku je izbor 13 predsjednika sudova. Razriješena su dvojica sudija, privremeno udaljeno pet sudija protiv kojih se vodi krivični postupak, a u postupku za razrješenje je jedan sudija.

Formirana su specijalna odjeljenja za suđenja za krivična djela organizovanog kriminala, korupcije, terorizma i ratnih zločina pri Višem суду u Bijelom Polju i Podgorici i utvrđeno da je u tim sudovima potrebno još po troje sudija. Zakonom o sudovima je određen poseban dodatak u iznosu od 25% mjesecne zarade za sudije tih odjeljenja.

Utvrđene su potrebe lične zaštite sudija, ali nema podatka o broju sudija kojima je obezbijeđena zaštita. Nisu procijenjene potrebe za obukom sudija, neke obuke su sprovedene, a nema pouzdanih podataka o broju i vrsti obuka, niti broju obučenih sudija.

Eksterna i interna revizija

Rađene su interne i eksterne revizije, ali nema podataka o podnošenju krivičnih prijava na osnovu rezultata revizije. Pravni osnov za sprovođenje revizije nije u potpunosti uspostavljen.

Izrađen je izvještaj o eksternoj reviziji završnog računa Budžeta za 2007. godinu i 11 revizija utroška budžetskih sredstava, ali nema podataka o podnijetim krivičnim prijavama na osnovu propusta utvrđenih revizijom.

Nije izvršeno elektronsko povezivanje sa Ministarstvom finansija i potrošačkim jedinicama - subjektima revizije, nije rađeno na inoviranom metodološkom uputstvu za reviziju javnog sektora.

Zaposleno je 13 novih službenika i izrađen je plan obuka zaposlenih u Državnoj revizorskoj instituciji, ali o njihovom sprovođenju nema detaljnijih informacija. Nije sprovedena javna kampanja, niti je rađeno na priručnicima za građane za bolje razmijevanje trošenja budžeta.

⁴⁵ Rađeni su periodični izvještaji u okviru kojih su prikupljeni statistički podaci tužilaštva i sudstva vezani za izvršioce i strukturu krivičnih djela, ali nije rađena analiza podataka. U dva suda je eksperimentalno uveden informacioni sistem.

Sektor za internu reviziju Ministarstva finansija je sproveo reviziju izvršenja budžetskih izdataka kod 8 budžetskih korisnika. Izvještaji nisu dostupni, pa nema podataka o utvrđenim nepravilnostima i krivičnim prijavama nakon izvršene revizije.

Nisu sačinjeni podzakonski akti vezani za primjenu novog Zakona o sistemu unutrašnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru, a nije izvršena ni reorganizacija sektora interne revizije, niti su zapošljani i obučavani službenici.

Antikorupcijska politika u privatizaciji

Uspostavljena je skupštinska Komisija za praćenje transparentnosti procesa privatizacije i Komisija za razmatranje prigovora, pritužbi, predloga i sugestija građana na proces privatizacije. Komisije nisu razmatrale prijave korupcije, niti su unaprijedile pristup informacijama o privatizaciji.

Skupština je donijela Poslovnik o radu Komisije za praćenje transparentnosti procesa privatizacije⁴⁶ koja je održala četiri sjednice⁴⁷.

Pristup informacijama o privatizaciji je onemogućen u praksi⁴⁸. Nema informacija o revizijama poštovanja ugovorenih obaveza novih vlasnika kompanija, nije bilo javnih rasprava o planovima i strategijama privatizacije za preduzeća od strateškog značaja. Nije uspostavljen sistem za kontrolu ulaganja u privatizovana preduzeća, već se obaveze definišu pojedinačnim ugovorima.

Uspostavljena je Komisija za razmatranje prigovora, pritužbi, predloga i sugestija građana na proces privatizacije koja je održala jednu sjednicu. MANS je Komisiji dostavio osam inicijativa po kojima nije odlučivala. Nije bilo podnijetih zahtjeva i pitanja od strane građana koji se odnose na njihova prava na učešće u donošenju odluka i kontrolu procesa privatizacije.

Pranje novca i finansiranje terorizma

Nije počela izrada Programa borbe protiv pranja novca i finansiranja terorizma. Nije rađeno na utvrđivanju smjernica o analizama rizika u cilju uskladivanja sa novim zakonskim okvirom. Uprava za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma je sarađivala sa EGMONT-om, ali nema podataka o rezultatima saradnje sa sličnim službama u regionu, kao ni analiza koje bi unaprijedile saradnju Uprave sa policijom i tužilaštvom.

⁴⁶ Komisija je ad hoc tijelo, konstituisanje nove skupštine je u toku, nakon čega ista treba ponovo da uspostavi Komisiju.

⁴⁷ Nije postignuta saglasnost članova Komisije za pokretanjem jednog kontrolnog saslušanja i tri inicijative za kontrolu postupka privatizacije. Komisija je podnijela Savjetu za privatizaciju zahtjev za dostavljanje dokumentacije o privatizaciji Kombinata aluminijuma Podgorica i informacije su joj dostavljene.

⁴⁸ Od početka sprovođenja Inoviranog AP MANS je uputio 47 zahtjeva za informacijama Agenciji i Savjetu za privatizaciju koji su dozvolili pristup za 10% zahtjeva, a nije objavljen ni jedan ugovor o privatizaciji.

Usvojen je novi Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji i formirano Odjeljenje za kontrolu obveznika u kome su zaposlena ukupno 23 nova službenika, ali nema podataka o ukupnoj kadrovskoj popunjenošći i sprovedenim obukama novih kadrova. Uprava je pripremila stručnu osnovu za inoviranje Liste indikatora za prepoznavanje sumnjivih klijenata i transakcija, a u toku 2008. godine su organizovana četiri seminara za ovlašćena lica obveznika u četiri oblasti.

Nisu vršene analize sproveđenja sporazuma o saradnji drugim institucijama⁴⁹, niti su zaključivani novi sporazumi. Tužilaštvu i policiji je u toku 2008. godine dostavljeno 30 izvještaja o sumnjivim transakcijama od kojih je 15 rezultat međunarodne saradnje. Nema podataka o postupanju policije i tužilaštva u tim slučajevima.

Službenici Uprave su učestvovali na seminarima međunarodnih institucija, sastancima radnih grupa EGMONT-a i regionalnim sastancima. Nije bilo analiza sproveđenja sporazuma o saradnji sa finansijskim obavještajnim službama iz regiona, dok su potpisana tri nova sporazuma⁵⁰.

Javne nabavke

Direkcija za javne nabavke nije radila izvještaje o slučajevima kršenja zakona i korupcije, a u toku 2008. godine tužilaštvu ili policiji nije dostavila ni jednu prijavu. Preko 80% državnih institucija ne objavljuje obavezne godišnje planove javnih nabavki.

Nije uspostavljen elektronski sistem javnih nabavki, a obuke po žalbama se ne objavljuju na sajtu Komisije za kontrolu postupka javnih nabavki. Urađena je komparativna analiza zaštite prava ponuđača u zemljama Zapadnog Balkana.

Direkcija za javne nabavke je uspostavila telefon za prijavljivanje kršenja postupaka javnih nabavki putem koga je prijavljeno pet slučajeva u toku 2008. godine, ali nema podataka o postupanju po prijavama. MANS je direkciji dostavio 13 prijava o kršenju postupka javne nabavke male vrijednosti (šoping metoda) ali ni u jednom slučaju nije postupano. U toku godine Direkcija nije dostavila tužilaštvu ili policiji ni jednu prijavu korupcije.

Direkcija je izradila izvještaj o postupcima javnih nabavki sprovedenih šoping metodom za prvu polovinu 2008. godine, ali taj dokument ne sadrži informacije o slučajevima kršenja zakona i korupcije, već samo statističke podatke o vrijednostima i predmetima nabavke. Direkcija nije radila

⁴⁹ Sa Upravom policije, Poreskom upravom, Upravom carina, Komisijom za hartije od vrijednosti, Centralnom bankom, i resornim ministarstvima

⁵⁰ Poznato je da su sklopljeni sporazumi sa relevantnim institucijama iz Rumunije i SAD.

predviđeni šestomjesečni izvještaj o stanju sistema javnih nabavki za 2008. godinu, a na sajtu te institucije su objavljeni su planovi javnih nabavki za 18% obveznika.

Komisija za kontrolu postupka javnih nabavki je izradila elektronski djelovodnik, ali nije uspostavljen elektronski sistem javnih nabavki, niti su sprovedene obuke službenika. Komisija je zaposlila šest novih službenika, sprovedla četiri od planiranih 13 obuka i objavila Priručnik o javnim nabavkama sa komparativnom analizom zaštite prava ponuđača u zemljama Zapadnog Balkana.

Konflikt interesa javnih funkcionera

Komisija za konflikt interesa nije dostavila ni jednu prijavu tužilaštvu zbog nezakonitog sticanja prihoda ili imovine. Krajem godine je usvojen novi Zakon o sprječavanju sukoba interesa u obavljanju javnih funkcija kojim se zadržavaju beneficije za javne funkcionere i mogućnost političkog uticaja na Komisiju.

Nije rađena analiza potreba Komisije za jačanjem kapaciteta u odnosu na ovlašćenja predviđena novim Zakonom, nije bilo ni izmjena Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji, niti postoje informacije o kadrovskoj popuni. Paralelno sa učešćem u izradi novog Zakona, Komisija je sprovedla 11 obuka za primjenu starog zakona za 400 funkcionera.

Državna izborna komisija

Zakon o Državnoj izbornoj komisiji nije usvojen, pa Državna izborna komisija nije sprovedla ni jednu od mjera definisanih Aktionim planom.

Poreska uprava

Poreskoj upravi nije prijavljen ni jedan slučaj korupcije, niti je interna kontrola utvrdila postojanje takvih slučajeva među službenicima. Sprovedena su tri disciplinska postupka, a jedan službenik je kažnen zbog nepoštovanja Etičkog kodeksa.

Od preko 400 prijava koje su dostavljene Poreskoj upravi ni jedna se nije odnosila na slučaj korupcije, niti je interna kontrola preko 3000 slučajeva utvrdila postojanje korupcije među službenicima Poreske uprave⁵¹. Ministarstvo finansija je objavilo šestomjesečni izvještaj o nadzoru nad radom Poreske uprave u kome je konstatovano preko 900 nepravilnosti, ali se ni jedna ne odnosi na slučajevе korupcije.

⁵¹ Call centar Poreske uprave je primio 420 poziva, a sprovedeno je ukupno 3211 internih kontrola.

Realizovane su četiri obuke za korišćenje informacione tehnologije. Započete su aktivnosti na dopuni Sporazuma o saradnji sa Upravom policije, a nema podataka o realizaciji postojećih sporazuma, osim statističkih podataka o postupanjima⁵².

Uprava carina

Većina izvještaja Uprave carina u kojima se navode podaci o radu te institucije nije dostupna javnosti. Carini je prijavljeno sedam slučajeva korupcije, ali nije poznato da li je po njima postupano. Na osnovu internih istraga jedna prijava je podnjeta policiji i pokrenut je jedan disciplinski postupak zbog zloupotrebe položaja i prekoračenja ovlašćenja.

Nakon 24 sprovedene istrage, Uprava carina je podnijela jednu prijavu policiji, ali izvještaji Odjeljenja za unutrašnju kontrolu nosu dostupni javnosti. Ministarstvo finansija je izradilo šestomjesečni izvještaj o nadzoru nad radom Uprave carina, ali se taj dokument ne odnosi na slučajeve korupcije, pa na osnovu njega nisu podnošene prijave.

Usvojen je Revidirani Akcioni plan o razvoju integriteta u carinskoj službi, ali ni taj dokument nije dostupan. Potpisani je sporazum o saradnji između Uprave carina i Uprave policije, a na snazi je Instrukcija o obavezama postupanja carinske službe prema Vrhovnom državnom tužiocu u slučaju počinjenog krivičnog djela donešena krajem 2006., ali sadržaj tih akata nije poznat.

Realizovano je sedam specijalističkih obuka za službenike Odjeljenja za unutrašnju kontrolu, i izrađen je Pravilnik o radu Odjeljenja, ali nije dostupan javnosti. Organizovano je 13 obuka za korišćenje informacione tehnologije i nabavljen dio potrebne opreme. Nije bilo izvještaja o realizaciji potpisanih sporazuma o saradnji sa drugim institucijama.

Carina je sprovodila kampanju za informisanje javnosti kroz distribuciju štampanog materijala u saradnji sa drugim državnim institucijama.

Uprava za antikorupcijsku inicijativu

Uprava je objavila istraživanje integriteta pravosudnog sistema i započela istraživanje u oblasti lokalne samouprave. U toku je procjena usaglašenosti četiri zakona sa Konvencijom Ujedinjenih Nacija za borbu protiv korupcije, a izvršena je analiza odredbi jednog zakona koja nije rezultirala izmjenama zakonskog teksta. Nema podataka o primjeni Građansko-pravne konvencije Savjeta Evrope o korupciji.

⁵² Prema podacima Poreske uprave 23 predmeta je predato policiji, 2 tužilaštву i 133 Upravi za sprečavanje pranja novca. Odgovoreno na svih 28 zahtjeva Uprave za sprečavanje pranja novca i dati nalozi za inspekcijsku kontrolu 14 pravnih i 2 fizička lica; Upravi policije je dostavljeno 13 informacija i započet je zajednički nadzor 7 poreskih obveznika.

Uprava je objavila istraživanje integriteta pravosudnog sistema i započela istraživanje u oblasti lokalne samouprave. Izrađen je i distribuiran propagandni materijal o štetnosti korupcije.

Uprava je organizovala jednu konferenciju vezanu za Građansko-pravnu konvencije Savjeta Evrope o korupciji, a nije bilo izvještaja o aktivnostima na primjeni Konvencije. Uprava nije sprovodila posebne aktivnosti u okviru Regionalne antikorupcijske inicijative.

Uprava je zaposlila šest od potrebnih sedam službenika. Sprovedeno je osam obuka, ali nije precizano u kojim oblastima. Obezbjeden je adekvatan radni prostor i nabavljenja kompjuterska i kancelarijska oprema.

4. (NE)TRANSPARENTOST SPROVOĐENJA AKCIONOG PLANA

4. (NE)TRANSPARENTOST SPROVOĐENJA AKCIONOG PLANA

Ovo poglavlje pokazuje da državne institucije zadužene za sprovođenje reformi u oblasti borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala nisu spremne da sarađuju sa civilnim društvom i dozvole pristup informacijama o rezultatima svoga rada.

Štaviše, prva studija slučaja dokumentuje pritiske i optužbe na račun nevladinog sektora od strane najviših državnih funkcionera, dok niz primjera datih u drugom dijelu pokazuje da institucije onemogućavaju pristup podacima o svom radu. U posebnoj studiji slučaja je ukazano da kroz sprovođenje aktivnosti iz Akcionog plana Uprava policije tajnim aktima proširuje sopstvena ovlašćenja i krši pravo građana na privatnost.

4.1. Odnos prema civilnom društvu: Policija registrovala neprijatelje države

Ova studija slučaja pokazuje da visoki predstavnici državnih institucija nastavljaju⁵³ sa pritiscima i neosnovanim javnim optužbama na račun MANS-a čime destimulišu učešće civilnog društva u praćenju sprovođenja borbe protiv korupcije. U njoj je dokumentovan odnos direktora Uprave policije koji je, četiri dana nakon MANS-ove javne kritike reformi policije, saopštio da je naš cilj da, po nečijim instrukcijama, nanesemo štetu državi i građanima.

Uprava policije je, u skladu sa obavezama iz Akcionog plana, usvojila stručno Uputstvo o procedurama za prijavu krvavih djela sa elementima korupcije. U sklopu kampanje za promociju Upustva, načelnik Odeljenja za privredni kriminal je saopštio medijima da je u periodu od 24. oktobra 2008. godine do 13. marta 2009. godine policiji prijavljeno 16 slučajeva korupcije.

MANS je saopštio podatke o broju građana koji su u istom periodu prijavili korupciju putem SOS telefona za građane⁵⁴ i ukazao da se broj slučajeva koji je prijavljen policiji ne može smatrati pokazateljem uspješnosti njihovog rada. U saopštenju za medije je ukazano na niz prepreka i potrebnih reformi koje bi povećale povjerenje građana i smanjile korupciju u samoj policiji.

⁵³ Prvi pritisci koji su se odnosili na praćenje sprovođenja Akcionog plana su zabilježeni sredinom 2007. godine. Potpredsjednica Vlade i predsjednica Nacionalne komisije je zvanično saopštila da su MANS-ovi izvještaji o sprovođenju Akcionog plana "suprotni interesima države i zajedničkom radu svih institucija". Nakon neuspješnog pokušaja da uruši kredibilitet MANS-ovog rada na monitoringu sprovođenja Akcionog plana, Vlada je promjenila pristup i odlučila da u Komisiju uključi još jednog predstavnika NVO obrazlažući to "potrebom za još snažnijim doprinosom nevladinog sektora". Detaljnije informacije o odnosu potpredsjednice Vlade i predsjednice Nacionalne komisije prema radu MANS-a u publikaciji www.pravodaznam.info/publikacije/korupcija_ili_EU_integracije/MN/2-Pracenje-sprovodenja-AP.pdf

⁵⁴ Od 2005. godine MANS pruža besplatnu pravnu pomoć građanima koji prijavljuju korupciju.

Izvod iz saopštenja za medije MANS-a od 13. marta 2009. godine

....U istom periodu, MANS-u su, kao nevladinoj organizaciji sa 30 zaposlenih i tri regionalne kancelarije, prijavljena 102 slučaja ili šest puta više nego policiji, dok smo u 74% slučajeva postupali, u smislu prikupljanja dokumentacije u posjedu državnih institucija i dostavljanju postupaka policiji, tužilaštву i inspeksijskim organima.

Štaviše, nepovjerenje građana u policiju i nespremnost da im prijave slučajeve korupcije je itekako opravdana u praksi, o čemu svjedoče brojni konkretni primjeri. Policija je u nizu slučajeva koji su se pretvorili u afere pokazala da nije sposobna da dokaže korupciju na najvišim nivoima, a sam direktor policije je konstatovao da se nalazi pod pritiskom političkih struktura protiv kojih, zatim nije ništa preuzeo. Takođe, konkretni primjeri zloupotreba i pritisaka na službenike su pokazali da policija nije u stanju da se izbori sa politizacijom u vlastitim redovima, a javnosti nisu poznati ni slučajevi da je policija suspendovala i procesuirala neke od svojih zaposlenih koji su nastavili da održavaju bliske veze sa strukturama organizovanog kriminala iz perioda uključenosti policije u nelegalni transport cigareta..."

.... MANS je pokušao da dođe do tog Upustva i testira zaštitne mehanizme Uprave policije, pa smo ih kontaktirali putem telefona 020/241-333 na koji građani mogu uputiti prijave. Kada smo pitali na koji način ćemo biti zaštićeni ukoliko namjeravamo da prijavimo osjetljiv slučaj korupcije u političkim strukturama ili samoj policiji, nakon nekoliko poziva nam je saopšteno da upustvo kojim su propisane procedure zaštite predstavlja interni akt Uprave policije koji ne možemo dobiti...⁵⁵

Direktor Uprave policije je, četiri dana kasnije, održao konferenciju za medije na kojoj je saopštilo da je menadžment te institucije „registrovao“ aktivnosti „pojedinih“ NVO kao „postupanje, ponašanje i aktivnosti sa ciljem da se nanese šteta državi i građanima“.

Izvod iz izjave direktora Uprave policije od 17. marta 2009. godine

„Podsjetiću na neodgovorne, nestručne, nekompetentne i ispolitizovane komentare pojedinih predstavnika nevladinog sektora, političkih partija i medija o aktivnostima policije i drugih državnih organa u borbi protiv korupcije i organizovanog kriminala.

Radi se o navodno „stručnim“ komentarima, izrečenim po instrukcijama i sa ciljem da se nanese šteta državi i građanima, pri čemu se korumptivnom ponašanju daju nerealne dimenzije.

To je pokušaj lične afirmacije i obezbjedjivanja finansijskih i donatorskih sredstava na relativno lak način i bez konkretnih rezultata...⁵⁶

Na pitanje novinara da konkretizuje na koje NVO-e se odnosi njegov stav da iznose nerealne

⁵⁵ Kompletan sadržaj saopštenja možete pogledati na <http://www.mans.co.me/arhiva/2009/03/upravi-policije-prijavljeno-16-slucajeva-korupcije-mans-u-102/>

⁵⁶ Dio iz zvanicnog saopštenja direktora Uprave policije sa IV redovne pres konferencije, održane 17.03.2009. godine, objavljeno na sajtu Uprave <http://www.upravapolicije.com/navigacija.php?IDSP=2674>

podatke o stepenu kourupcije direktor policije je rekao:

„Ne bih to konkretizovao, mislim da je ta ocjena koju sam saopštio bila vrlo jasna kroz ono što sam rekao, to je registrovano od strane menadžmenta Uprave policije kao postupanje, ponašanje i aktivnosti pojedinaca i organizacija, mislim generalno da kao organ koji jednim dijelom je zadužen za te aktivnosti trebamo takav stav saopštiti, kao nešto što mislimo da nanosi štetu državi, ali svako ima svoje pozicije i svoje razloge zašto to kaže, prema tome ostavljam tima koji to rade da razmisle o tome što sam rekao...“⁵⁷

MANS je pozvao direktora Uprave policije da nas zvanično obavijesti o činjenicama i konkretnim podacima na kojima zasniva svoje tvrdnje i iznosi javne optužbe za špijunažu, konstatujući da štetu državi i građanima nanosimo po nečijim instrukcijama. Od direktora policije je zatraženo da ukoliko svoje izjave može potkrijepiti činjenicama, podnese krivičnu prijavu protiv predstavnika MANS-a.

Izvod iz saopštenja za medije MANS-a od 18. marta 2009. godine

„Osim što nas je okarakterisao kao neprijatelje države, direktor policije nas je juče indirektno optužio i za špijunažu, konstatujući da štetu državi i građanima nanosimo po nečijim instrukcijama. Očekujemo da će nas direktor Uprave policije obavijestiti o činjenicama i konkretnim podacima na kojima zasniva takve tvrdnje i iznosi teške javne optužbe na rad organizacije sa čijim predstavnicima učestvuje u radu Nacionalne komisije za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala, kao i da će pokrenuti postupak eliminisanja državnih neprijatelja iz tog tijela...“

„...Takođe, očekujemo pojašnjenje da li direktor policije tvrdi da postupamo po nečijim instrukcijama na osnovu sopstvenih operativnih saznanja ili podataka koje je dobio od Agencije za nacionalnu bezbjednost, da li neka od te dvije institucije nad nama sprovodi mjere praćenja i priskuškivanja, kao i kada će protiv nas i naših navodnih nalogodavaca biti podnešena krivična prijava.

U suprotnom, izjave direktora policije predstavljaju samo politikantski pokušaj opravdanja nedostatka sopstvenih rezultata dobro poznatim komunističkim policijskim tehnikama teorije zavjere i rada protiv državnih interesa.“⁵⁸

Direktor Uprave policije nije odgovorio na otvoreno pismo MANS-a. Prema našim saznanjima, protiv predstavnika MANS-a nije pokrenut krivični postupak zbog krivičnog djela špijunaže i nanošenja štete interesu države.

⁵⁷ Izjava Veljovića, citat iz audi zapisa radija „Slobodna Evropa“ od 17. marta 2009. godine <http://www.mans.co.me/arkhiva/2009/03/direktor-uprave-policije-veselin-veljovic-je-juce-saopstio-da-je-menadzment-te-institucije-%E2%80%9Eregistrovao%E2%80%9C-aktivnosti-nevladinih-organizacija/>

⁵⁸ Saopštenje za medije: www.mans.co.me/arkhiva/2009/03/direktor-uprave-policije-veselin-veljovic-je-juce-saopstio-da-je-menadzment-te-institucije-%E2%80%9Eregistrovao%E2%80%9C-aktivnosti-nevladinih-organizacija/

4.2. Pristup informacijama o sprovođenju reformi

Ovo poglavlje ukazuje na probleme u pristupu informacijama o sprovođenju Akcionog plana zbog kršenja Zakona o slobodnom pristupu informacijama. U prosjeku, institucije dozvoljavaju pristup svakom četvrtom zahtjevu, svaki treći odgovor ne dostave i nemaju podatke o svakom trećem indikatoru za ocjenu realizacije mjera iz Akcionog plana.

Niz studija slučajeva datih u ovom poglavlju dokumentuje da Uprava policije u kontinuitetu onemogućava pristup informacijama o svom radu, dok Vrhovni državni tužilac zvanično nema podatke o aktivnostima za koje istovremeno tvrdi da su realizovane i koje dostavlja Nacionalnoj komisiji. Studije pokazuju da Ministarstvo finansija tvrdi da nije nadležno za aktivnosti čiju realizaciju ministar odobrava sopstvenim rješenjima.

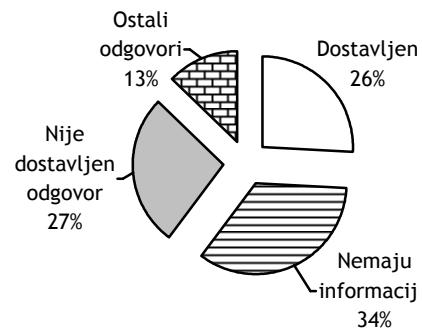
Posebna studija slučaja pokazuje da kroz sprovođenje aktivnosti iz Akcionog plana Uprava policije tajnim aktima proširuje sopstvena ovlašćenja i krši pravo građana na privatnost kroz direktni pristup bazama podataka jednog telekomunikacionog operatera, bez odluke suda.

MANS prati sprovođenje Akcionog plana (AP) na osnovu indikatora za ocjenu uspješnosti realizacije aktivnosti koje propisuje taj dokument. Na osnovu Zakona o slobodnom pristupu informacijama, nadležnim institucijama podnosimo zahtjeve koji se odnose na vrijednosti indikatora. Od juna 2008. do marta 2009. godine, odnosno od početka sprovođenja Inoviranog AP, MANS je podnio preko 2.8 hiljada zahtijeva koji se odnose na podatke o realizaciji tog dokumenta⁵⁹.

Institucije su dostavile odgovore na oko četvrtinu zahtjeva za informacijama. Na trećinu zahtjeva su odgovorile da nemaju tražene informacije o indikatorima, dok na drugu trećinu zahtjeva nisu dostavile odgovore.

Centar za edukaciju nosilaca pravosudne funkcije je dostavio najveći broj traženih informacija, kao i Udruženje državnih tužilaca, Državna revizorska institucije, Viši sud u Podgorici i Uprava za antikorupcijsku inicijativu.

Kancelarija nacionalnog koordinatora za borbu protiv trgovine ljudima, Skupština, Viši sud u Bijelom Polju i Ministarstvo za ekonomski razvoj nisu dostavili nijednu traženu informaciju. Ministarstvo finansija ocjenjuje da nije nadležno ili nema informaciju o većini mjera koje im propisuje Akcioni plan.

Grafik 4: Odgovori institucija na zahtjeve za informacijama o sprovođenju Inoviranog AP⁶⁰

⁵⁹ Od početka sprovođenja Akcionog plana, MANS je podnio preko 4300 zahtjeva za informacijama, dozvoljen je pristup za skoro 30% zahtjeva, u 43% slučajeva institucije su navele da ne posjeduju tražene informacije o indikatorima, dok institucije nisu dostavile odgovore na oko 15% svih zahtjeva.

⁶⁰ Ostali odgovori: 3% informacija je djelimično dostavljeno, 5% već objavljeno, 3% institucija nije nadležno.

Vrhovni sud, Sudski savjet, Vrhovno državno tužilaštvo Crne Gore, Uprava policije i Uprava za sprječavanje pranja novca najčešće nemaju podatke o indikatorima iz Akcionog plana.

Na Upravu policije se odnosi najveći broj mjera iz AP, pa je i najveći broj zahtjeva upućen toj instituciji, čak petina ukupnog broja podnijetih zahtjeva, zatim Upravi za sprečavanje pranja novca, Vrhovnom državnom tužilaštvu i Upravi za antikorupcijsku inicijativu.

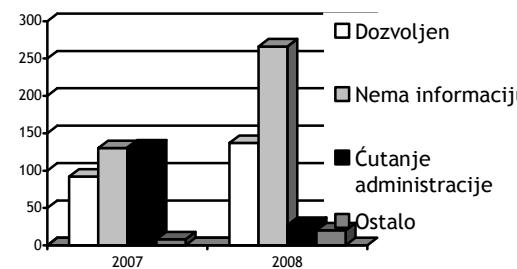
- Uprava policije nije dostavila većinu traženih informacija - nije odgovorila na zahtjeve za informacijama ili je u odgovoru konstatovala da ne posjeduje tražene podatke.
- Vrhovni državni tužilac nema podatke o traženim indikatorima u preko 50% slučajeva, dok na više od trećinu zahtjeva nije dostavio odgovor.
- Uprava za sprečavanje pranja novca i finansiranje terorizma je dostavila četvrtinu traženih podataka, ali i konstatovala da ne raspolaže sa skoro pola traženih informacija.
- Uprava za antikorupcijsku inicijativu je dostavila odgovore na preko pola zahtjeva, ali nema četvrtinu traženih podataka⁶¹.

⁶¹ Detaljanje informacije su date u aneksu 5.

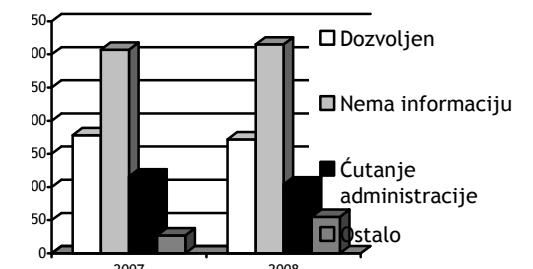
Studija slučaja: Uprava policije ne objavljuje podatke o svom radu

Na skoro svaki treći zahtjev za informacijama o sprovođenju Akcionog plana institucije nisu dostavile odgovor. Ova studija slučaja pokazuje da Uprava policije u kontinuitetu krši Zakon o slobodnom pristupu informacijama i ne odgovara na većinu zahtjeva koji se odnose na realizaciju njenih aktivnosti. Većinu odgovora policija je dostavila tek pod pritiskom nadzornih institucija i medija, ali su i tada neažurni ili ne sadrže relevantne informacije.

Uprava policije najčešće ne odgovara na zahtjeve za informacijama koji se odnose na aktivnosti te institucije predviđene Akcionim planom. U toku 2007. i 2008. godine, MANS je policiji dostavio skoro 1300 zahtjeva za informacijama, i u prosjeku dobio svaki treći podatak.

Grafik 5: Odgovori Uprave policije po zahtjevima za informacijama

Grafik 6: Odgovori Uprave policije po žalbama

U postupku po zahtjevu za informacijama, policija je dostavila svaki deseti odgovor. Nakon odluka Ministarstva unutrašnjih poslova po žalbama koje je podnio MANS, Uprava policije je dostavila većinu odgovora na zahtjeve, ali u njima konstatuje da nema tražene podatke.

U septembru 2008. godine MANS je javno ukazao da Uprava policije krši Zakon o slobodnom pristupu informacijama. Nakon medijskog pritiska, policija je, uz veliko kašnjenje, dostavila neke tražene informacije.

Jedan od primjera koji pokazuje nivo neažurnosti Uprave policije se odnosi na zahtjev za informacijama koji je upućen u junu 2008. godine, a na koji je odgovor dostavljen deset mjeseci kasnije, u aprilu 2009. godine.

Vlada Crne Gore
UPRAVA POLICIJE
Odjeljenje za planiranje, razvoj i analitiku
09 Brz: 051/06-34499
Podgorica, 06.06.2009. godine

MINISTARSTVO
NEVLADINOG SEKTORA - MANS

MREŽA ZA AFIRMACIJU NEVLADINOG SEKTORA - MANS
- Izvršni direktor, Vanja Čalović -

PODGORICA

PREDMET: Vaš zahtjevi za dostavljanje informacija broj 08/10687-10688 od
16.06.2008. godine

Na osnovu Zakona o slobodnom pristupu informacijama, obavezama Uprave policije iz Akcionog plana za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala i dostavljenog zahtjeva obaveštavamo Vas da u periodu januar-maj 2008. godine:

- U februaru 2008. godine, izvršena je nabavka računara sa softverom, u organizaciji ICMPD-a. Takođe, u martu 2008. godine Odjeku za borbu protiv organizovanog kriminala i korupcije uručena je tehnička oprema (1 notebook računar i 2 desktop računara), i to od strane OEBS-a;
- Doma 21.08.2008. godine instaliran sistem za korišćenje baza podataka MUPJU, u cilju efikasnog vodenja istraživačkih poslova u oblasti organizovanog kriminala i korupcije (nije sadržavaju posebna informacija).

S pozdravljem,

Odgovor uprave policije od 06. aprila 2009.

MANS je 26. juna 2008. uputio zahtjeve za pristup informacijama:

- nabavkama tehničke i komunikacione opreme koja omogućava efikasnije vodenje istraživačkih poslova u oblasti organizovanog kriminala i korupcije od januara do maja 2008. godine
- uspostavljanju infrastrukture za korišćenje baza podataka Ministarstva unutrašnjih poslova (podaci o građanima, motornim vozilima, oružju, putnim ispravama).

Uprava policije nije dostavila odgovor na zahtjev, pa je MANS pokrenuo postupak pred Ministarstvom unutrašnjih poslova i tražene informacije su dostavljene nakon deset mjeseci, 06. aprila 2009.

Studija slučaja: Tužilaštvo i Ministarstvo finansija nemaju podatke o sopstvenim aktivnostima

U projektu, institucije konstatuju da nemaju podatke o svakom trećem indikatoru za ocjenu realizacije mjera iz Akcionog plana. U ovoj studiji slučaja dat je niz primjera koji pokazuju da Vrhovni državni tužilac nema podatke o rezultatima aktivnosti za koje Nacionalna komisija tvrdi da su u potpunosti realizovane ili se realizuju u kontinuitetu. Primjer dat u ovoj studiji slučaja dokumentuje da Ministarstvo finansija tvrdi da ne posjeduje informacije koje istovremeno dostavlja Nacionalnoj komisiji.

Vrhovni državni tužilac (VDT) je na 36 zahtjeva za informacijama koji su podnijeti početkom decembra 2008. godine, dostavio odgovor skoro dva mjeseca kasnije, 26. januara 2009. godine⁶². U 14 tačaka odgovora VDT je konstatovao da ne posjeduje tražene podatke o indikatorima koji se odnose na aktivnosti iz Akcionog plana za čiju realizaciju je nadležna ta institucija.

Između ostalog, VDT tvrdi da ne posjeduje statističke pokazatelje o broju predmeta iz oblasti korupcije i organizovanog kriminala koji su u postupku pred sudovima ili su pravosnažno okončani, iako je prema Akcionom planu, ta institucija nadležna za izradu upravo takvih analiza⁶³. Izvještaj VDT dostavljen Nacionalnoj komisiji obuhvatio je i ove statističke podatke za period od 30.septembra do 31.januara 2008.godine

Takođe, indikatori za ocjenu uspješnosti realizacije te aktivnosti podrazumijevaju da analiza treba da rezultira prepoznavanjem problema u postupku dokazivanja koji utiču na efikasnost krivičnog gonjenja i pravosnažno presudjenje. VDT tvrdi da ne raspolaže tim podacima, a oni nisu navedeni ni u izvještaju Nacionalne komisije koja ipak ocjenjuje da se aktivnost realizuje kontinuirano⁶⁴.

⁶² Prema Zakonu o slobodnom pristupu informacijama, rok za dostavljanje odgovora po zahtjevu za informacijama je osam dana od dana podnošenja zahtjeva.

⁶³ Inovirani AP, opšti ciljevi, efikasno krivično gonjenje u cilju suzbijanja korupcije i organizovanog kriminala, mjera 7: „izrada polugodišnjih analiza o statističkim pokazateljima u odnosu na broj predmeta iz oblasti korupcije i organizovanog kriminala koji su u postupku pred sudovima ili su pravosnažno okončani, sa posebnim osvrtom na strukturu izvršilaca tih djela i sferu društva u kojoj se ta djela izvršavaju“. Za realizaciju mjere su nadležni Vrhovni sud, Uprava policije i Vrhovno državno tužilaštvo, odnosno tripartitna komisija koju su te institucije formirale. Izvještaj Tripartitne komisije koji je obuhvatio period od 30. septembra do 31.januara 2008. godine je dostavljen Nacionalnoj komisiji u okviru izvještaja VDT-a.

⁶⁴ Četvrti izvještaj Nacionalne komisije, ocjena broj 68
<http://www.antikorup.vlada.cg.yu/vijesti.php?akcija=vijesti&id=169669>

Tužilaštvo konstatiše da nema ni uputstvo za usklađivanje metoda iskazivanja statističkih podataka od strane policije, tužilaštva i sudstva, a Nacionalna komisija tvrdi da je ta mjera realizovana⁶⁵.

Po sličnom principu, VDT tvrdi da nema informacija o ličnoj zaštiti tužilaca⁶⁶, dok Uprava policije u izvještaju dostavljenom Nacionalnoj komisiji navodi da štiti ličnu bezbjednost Vrhovnog državnog tužioca i Specijalnog tužioca za organizovani kriminal i korupciju⁶⁷. Nacionalna komisija ocenjuje da se ta aktivnost kontinuirano realizuje⁶⁸.

Ministarstvo finansija je zaduženo za spoljnu kontrolu nad radom Poreske uprave i Akcioni plan propisuje obavezu ministarstva da objavljuje šestomjesečne izvještaje o nadzoru⁶⁹. U odgovorima na niz zahtjeva za informacijama MANS-a koji se odnose na period jul – decembar 2008. godine, Ministarstvo finansija tvrdi da ne posjeduje tražene izvještaje. U izvještaje koje je dostavilo Nacionalnoj komisiji, Ministarstvo je uključilo i podatke o nadzoru nad radom Poreske uprave⁷⁰.

Na vaš zahtjev, br. 08/14722-14724 od 05. decembra 2008.godine, za dostavljanje kopije akta koji sadrži periodične statističke pokazatelje i analize o broju predmeta iz oblasti korupcije i organizovanog kriminala koji su u postupku pred sudovima ili su pravosnažno okončani dostavljene Nacionalnoj komisiji, obavještavamo vas, da takve akte ne posjedujemo.

Na vaš zahtjev, br. 08/14722-12724 od 05. decembra 2008.godine, za dostavljanje kopije akta koji sadrži informaciju o broju identifikovanih, karakterističnih pojavnih problema u odnosu na sprovođenje radnih dokazivanja u pretkrivičnom, istražnom postupku i na glavnom pretresu, a koji utiču na efikasnost krivičnog gonjenja i pravosnažno postupanje u periodu novembar 2008.godine, obavještavamo vas, da takve akte ne posjedujemo.

Na vaš zahtjev br.08/14725-14727 od 05. decembra 2008.godine, za dostavljanje kopije akta koji sadrži podatke o uskladjenosti metoda iskazivanja statističkih podataka o procjeni stanja kriminaliteta iz oblasti krivičnih djela sa obilježjima korupcije i organizovanog kriminala od strane policije, tužilaštva i sudstva za period novembar 2008.godine, obavještavamo vas, da takve akte ne posjedujemo.

Izvod iz odgovora Vrhovnog državnog tužioca od 26. januara 2009 godine

⁶⁵ Četvrti izvještaj Nacionalne komisije, ocjena broj 69

⁶⁶ Mjera broj 13 u poglavlu III – specifične mjere protiv korupcije i organizovanog kriminala, podsekcija A1 – tužilaštvo glasi: Utvrđiti potrebe lične zaštite tužilaca koji postupaju u predmetima organizovanog kriminala, korupcije, terorizma i ratnih zločina. Institucije zadužene za realizaciju mjere su Vrhovno državno tužilaštvo i Uprava policije.

⁶⁷ Izvještaj Uprave policije za period od 01. oktobra do 31. decembra 2008. godine dostavljen Nacionalnoj komisiji, <http://www.antikorup.vlada.cg.yu/vijesti.php?akcija=vijesti&id=169404>

POGOORICA, 15.09.2008.

POGOORICA, 14.11.2008.

MINISTARSTVO FINANSIJA CRNE GORE

Broj: 01-*64G11/*

Podgorica, 11.09.2008. godine

Na osnovu člana 15 Zakona o državnoj upravi („Sl. list RCG“ br. 38/03) i čl. 15 i 18 Zakona o slobodnom pristupu informacijama („Sl. list RCG“ br. 69/05), postupajući po zahtjevu Mreže za afirmaciju nevladinih sektora – MANS, broj: 08/12716-12718, Ministarstvo finansija donosi

RJEŠENJE

ODBILA SE zahtjev Mreže za afirmaciju nevladinih sektora – MANS br.08/12716-12718 od 02.09.2008. godine, kao neosnovan.

Obrázloženje

Mreža za afirmaciju nevladinih sektora – MANS iz Podgorice, Ulica Dalmatinska br.188, podnijela je zahtjev Ministarstvu finansija, br. 08/14173-14175 od 06.11.2008.godine, kojim se traži dostavljanje kopije poslednjeg šestomjesečnog izvještaja o nadzoru nad radom Poreske uprave, broj nepravilnosti utvrđenih prilikom nadzora nad radom Poreske uprave i broj prijava u odnosu na broj utvrđenih nepravilnosti za period jul-august 2008.godine.

U postupku po navedenom zahtjevu, utvrđeno je da Ministarstvo finansija ne posjeduje izvještaje koji sadrže informaciju o nadzoru nad radom Poreske uprave, o broju utvrđenih nepravilnosti i broju prijava u odnosu na broj utvrđenih nepravilnosti za period jul-august 2008.godine.

Na osnovu izloženog odlučeno je kao u dispozitivu ovog rješenja.

Uputstvo o pravnom sredstvu: Ovo rješenje je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor tužbom kod Upravnog suda Crne Gore u roku od 30 dana od dana dostavljanja rješenja.

Dostavljeno:
 - MANS-u
 - a/a

Odgovor Ministarstva finansija od 11. 09. 2008.

MINISTARSTVO FINANSIJA CRNE GORE

Broj: 01-*83A11/*

Podgorica, 18.11.2008 godine

Na osnovu člana 55 stav 4. Zakona o opštem upravnom postupku („Službeni list RCG“, br. 60/03) postupajući po zahtjevima Mreže za afirmaciju nevladinih sektora – MANS, br.08/14173-14175 od 06.11.2008. godine, Ministarstvo finansija donosi

ZAKLJUČAK

ODBILA SE zahtjev Mreže za afirmaciju nevladinih sektora – MANS br.08/14173-14175 od 06.11.2008 godine, kao neosnovan.

Obrázloženje

Mreža za afirmaciju nevladinih sektora – MANS iz Podgorice, Ulica Dalmatinska br.188, podnijela je zahtjev Ministarstvu finansija, br. 08/14173-14175 od 06.11.2008.godine, kojim se traži dostavljanje kopije poslednjeg šestomjesečnog izvještaja o nadzoru nad radom Poreske uprave i adrese na kojoj je objavljen na internetu; akta u kome je naveden broj nepravilnosti utvrđenih prilikom nadzora nad radom Poreske uprave, broj prijava u odnosu na broj utvrđenih nepravilnosti za period septembar-oктобар 2008 godine.

U postupku po navedenom zahtjevu, utvrđeno je da Ministarstvo finansija ne posjeduje izvještaje koji sadrže informaciju o nadzoru nad radom Poreske uprave.

Navedenim zahtjevom je tražena i kopija svih prijedloga izmjena i dopuna zakona i drugih akata u cilju usklađivanja zakonodavstva i implementacije Konvencije UN-a protiv korupcije za period septembar-oктобар 2008. godine. Ovaj zahtjev uputili Upri za antikorupcijsku inicijativu.

Na osnovu izloženog odlučeno je kao u dispozitivu ovog zaključka.

Uputstvo o pravnom sredstvu: Ovaj zaključak je konačan i protiv njega se može pokrenuti upravni spor tužbom kod Upravnog suda Crne Gore u roku od 30 dana od dana dostavljanja zaključka.

Dostavljeno:

Odgovor Ministarstva finansija od 18. 11. 2008.

⁶⁸ Četvrti izvještaj Nacionalne komisije, ocjena broj 131

⁶⁹ Mjera broj 135 - Jačanje spoljne kontrole nad radom Poreske uprave, kroz izradu šestomjesečnih izvještaja o nadzoru i njihovo objavljivanje na sajtu MF i PU

⁷⁰ Podaci su dostavljeni u izvještajima koji se odnose na januar – jun 2008. i oktobar – decembar 2008. godine, dok u izvještaju za period jul – septembar nema podataka o realizaciji ove mjere.
<http://www.antikorup.vlada.cg.yu/vijesti.php?akcija=rubrika&rubrika=28>

MINISTARSTVO FINANSIJA CRNE GORE

Broj: 08-205/

Podgorica, 20.01.2008. godine

MREŽA ZA AFIRMACIJU NEVLADINOG SEKTORA – MANS

[Ulica Dalmatinska 188 – Podgorica](#)

U vezi vaših zahtjeva br. : 09/15317-15319; 09/15320-15321; 09/15322-15325; 09/15326-15328 i 09/15329-15331 od 14.01.2009. godine, obavještavamo vas da smo vam na gore pomenute zahtjeve dostavili odgovore u periodu novembar – decembar 2008. godine.

Takođe vas molimo da ne ponavljate zahtjeve.

S poštovanjem,

Odgovor Ministarstva finansija od 20. 01.
2009.

Izvod iz izvještaja Ministarstva finansija za
oktobar – decembar 2008. dostavljenog
Nacionalnoj komisiji

I. NADLEŽNI ORGAN	Ministarstvo finansija
2. IZVJEŠTAJNI PERIOD	od 01.oktobra do 31.decembra 2008.
3. MJERE U KOJE JE ORGAN UKLJUČEN	
3.1. MJERA	Stepen realizacije (poželjni kvantitativni podaci) realizovano
Dostavljanje i objavljivanje na web sajtu Godišnjeg izvještaja o radu drugostepenog carinskog i poreskog organa	Ostali bitni pokazatelji Finansijska sredstva (izvor, utrošena, nedostajuća) Faktori rizika i razlozi eventualnog odlaganja ispunjenja
3.2. MJERA	Stepen realizacije (poželjni kvantitativni podaci) realizovano
Dostavljanje i objavljivanje Izvještaja Sektora za internu reviziju	Ostali bitni pokazatelji Finansijska sredstva (izvor, utrošena, nedostajuća) Faktori rizika i razlozi eventualnog odlaganja ispunjenja

Studija slučaja: Strogo povjerljive reforme policije

Mali broj institucija je podatke o sprovođenju reformi proglašavao državnim tajnama, a tajne su najčešće bile aktivnosti policije. Ova studija slučaja dokumentuje da kroz sprovođenje aktivnosti iz Akcionog plana Uprave policije tajnim aktima proširuje sopstvena ovlašćenja i uspostavlja direktni pristup bazama podataka telekomunikacionih operatera, čime krši pravo građana na privatnost. Takva praksa je suprotna presudama Evropskog suda za ljudska prava koji je propisao da se uvid u telefonsku komunikaciju i listinge može ostvariti isključivo na osnovu odluke suda. MANS je pokrenuo postupke pred Ustavnim i Upravnim sudom, ali sporna ovlašćenja policije su još uvijek na snazi, a u toku su pregovori i sa drugim kompanijama.

Aкционim planom je predviđeno obezbeđivanje linkova i povezivanje policije sa bazama podataka provajdera telekomunikacionih usluga, radi prikupljanja podataka. Uprava policije je saopštila da je potpisala sporazum sa jednim od operatera i taj dokument je proglašila državnom tajnom.

08/7392-
PODGORICA 27.03.

Vlada Crne Gore
UPRAVA POLICIJE
Odjeljenje za planiranje, razvoj i analitiku
09 Br: 08/1/08 - 2353/2
Podgorica, 27.03.2008. godine

MREŽA ZA AFIRMACIJU NEVLADINOG SEKTORA – MANS
– Izvršni direktor, Vanja Čalović –

PODGORICA

PREDMET: Vaš zahtjev za dostavljanje informacija broj 08/7392-7393 od 05.02.2008. godine

Na osnovu Zakona o slobodnom pristupu informacijama, obavezarna Uprave policije iz Akcionog plana za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala i dostavljenog zahtjeva obavještavamo Vas da je Uprava policije, Sektor kriminalističke policije 27.09.2007. godine zaključio sporazum sa operaterom telekomunikacionih usluga Mtelom.

Kopije ovog dokumenta ne možemo dostaviti iz razloga što se radi o dokumentu koji je označen stepenom tajnosti „strogo povjerljivo“.

S poštovanjem,

Odgovor Uprave policije od 27. marta 2008. godine

MANS je podnio žalbu Ministarstvu unutrašnjih poslova koje je potvrdilo odluku Uprave policije navodeći da se radi o dokumentu koji je označen stepenom tajnosti „strogo povjerljivo“. Krajem jula 2008. godine smo podnijeli i tužbu Upravnom суду. U tužbi je ukazano da zahtjevom nisu tražene informacije koje mogu ugroziti nacionalnu bezbjednost, dok stepen tajnosti „strogo

povjerljivo" nije predviđen važećom zakonskom regulativom. Uprava policije nije sprovedla zakonom predviđeni „test štetnosti”, odnosno utvrdila da li će objavljivanjem tražene informacije po određeni zaštićeni interes nastati šteta značajno veća od štete po javni interes zbog neobjavljivanja te informacije.

Izvod iz tužbe MANS-a od 31. jula 2008. godine

„...Predmetnim zahtjevom nije zatražen pristup podacima o imenima osoba o kojima su na ovaj način prikupljeni podaci, što bi ugrozilo operativni rad Uprave policije, već sporazum sa operatorom telekomunikacionih usluga koji bi pokazao uspostavljanje procedure za pristup podacima na ovaj način.

Ovim zahtjevom nije zatražena informacija kojom bi se na bilo koji način mogla ugroziti nacionalna bezbjednost, odbrana, i međunarodni odnosi, javna bezbjednost ili komercijalni ili drugi ekonomski privatni ili javni interesi kako je to predviđeno članom 9 Zakona o slobodnom pristupu informacijama.

U spornom aktu nije naveden propis na osnovu kojeg je traženi sporazum označen stepenom tajnosti „strogo povjerljivo”.

„....član 11 Zakona o tajnosti podataka jasno reguliše da se tajnom podatku iz člana 3 ovog zakona određuje jedan od sljedećih stepena tajnosti:

- 1) „STROGO TAJNO“;
- 2) „TAJNO“;
- 3) „POVJERLJIVO“;
- 4) „INTERNO“.

Slijedi da sporni akt nije u skladu sa zakonom kako u dijelu koji se odnosi na primjenu stepena tajnosti tako i u dijelu koji se odnosi na činjenicu da je predmetni sporazum čija sadržina ni u kom slučaju ne može izazvati štetne posledice predviđene ovim zakonima podveden pod kategoriju tajni podatak.

Ukoliko je Uprava policije procijenila da bi određeni podaci sadržani u predmetnom sporazumu mogli izazvati štetne posledice predviđene ovim zakonima organ vlasti je u skladu sa članom 13 stav 2 Zakona o slobodnom pristupu informacijama mogao omogućiti pristup informaciji nakon brisanja dijela informacije kojem je pristup organičen.

Čak i da je predmetni sporazum informacija kojoj je pristup ograničen ograničenju pristupa informacijama, u svakom konkretnom slučaju, mora da prethodi sproveđenje testa štetnosti objavljivanja određene informacije, tj. utvrđivanje da li će objavljivanjem tražene informacije po određeni zaštićeni interes nastati šteta značajno veća od štete po javni interes zbog neobjavljivanja te informacije. Testiranje štetnosti objavljivanja informacija vrši se po službenoj dužnosti, što znači da je teret dokazivanja na organu vlasti koji vodi postupak.

U spornom aktu nema dokaza da je ta institucija sprovedla test štetnosti u postupku donošenja rješenja.”

Upavni sud još uvijek nije donio presudu.

MANS je 02. jula 2008. godine podnio i inicijativu Ustavnom sudu na osnovu kršenja prava na privatnost garantovanog Ustavom i Evropskom konvencijom o ljudskim pravima.

U inicijativi je ukazano na presude Evropskog suda za ljudska prava koji je utvrdio da se listinzi, odnosno informacije o datumu i trajanju telefonskih razgovora i posebno o brojevima koji su pozivani, smatraju integralnim elementom telefonske komunikacije i kao takvi u okviru prava na privatnost uživaju zaštitu od nezakonitog prisluškivanja na isti način kao što zaštitu uživa i sama sadržina telefonskih razgovora.

Prema presudama Evropskog suda, domaći zakoni moraju obezbjediti zaštitu pojedinca od proizvoljnog ugrožavanja njegovih prava. Sud cijeni da Zakon mora da precizira obim ovlašćenja povjerenih nadležnim organima i način njihovog sprovođenja dovoljno jasno, imajući u vidu legitimni cilj konkretnе mjere, kako bi pojedincu bila obezbjeđena odgovarajuća zaštita od proizvoljnog ugrožavanja prava. Sudska praksa Evropskog suda potvrđuje da mora postojati mjera pravne zaštite protiv proizvoljnih miješanja javnih vlasti u prava na privatnost građana, a da je rizik od proizvoljnosti očigledan posebno u slučajevima gdje se ovlašćenja izvršne vlasti sprovode u tajnosti.

Evropski sud za ljudska prava u svojim presudama utvrđuje da je minimalna garancija koja se mora propisati zakonom da bi se izbjegle zloupotrebe ovlašćenja od strane državnih organa prilikom ostvarivanja uvida u listinge, odnosno informacije o pozivanim brojevima, definisanje kategorije lica čiji telefoni mogu biti praćeni isključivo na osnovu odluke suda.

Zbog toga smo predložili Ustavnom sudu da na početku postupka naredi obustavu primjene spornih ovlašćenja policije, da poništi sporni Sporazum i odredi da se uklone štetne posljedice koje su iz njega proizašle (npr. unište listinzi, onemogući dalji neposredan pristup policije bazama podataka) i zabrani svako dalje zaključivanje sličnih sporazuma.

Ustavni sud nije naredio obustavu primjene sporazuma i još uvijek nije donio presudu po inicijativi.

Izvod iz inicijative Ustavnom sudu od 02. jula 2008. godine

"...7. U konkretnom slučaju, radi se o ovlašćenju policije da bez kontrole suda ili drugog nezavisnog organa dobije:

- a) **informacije o identičnosti telekomunikacijskih adresa koje su u određenom vremenu uspostavile vezu, odnosno tzv. listinge**, na osnovu čl. 230, st. 2 ZKP,
- b) **neposredno povezivanje s računarskim mrežama i bazama podataka institucija i privrednih subjekata, kao što su npr. provajderi telekomunikacionih usluga**, na osnovu Akcionog plana o borbi protiv korupcije i organizovanog kriminala;
- c) **nepoznat obim ostvarenja ovlašćenja navedenog u tački b)**, na osnovu Sporazuma između »M-tel«-a i Uprave policije, koji je proglašen »strogom povjerljivim«.

8. Evropski sud za ljudska prava u svojoj praksi utvrdio je sljedeća načela relevantna za tumačenje prava na privatnost u odnosu na ovlašćenje policije da ostvaruje uvid u listinge telefonskih poziva:

- a. **Listinzi, tj. informacije o datumu i trajanju telefonskih razgovora i posebno o brojevima koji su pozivani, smatraju se »integralnim elementom telefonske komunikacije« i kao takvi uživaju zaštitu u okviru prava na privatnost iz čl. 8, st. 1, na isti način kao što zaštitu uživa i sama sadržina telefonskih razgovora od nezakonitog prislушкиvanja. Takođe, klasifikacija informacija o telefonskim razgovorima uživa zaštitu na osnovu čl. 8, st. 1, bez obzira na to jesu li informacije zaista objavljene ili iskorišćene protiv konkretnog lica u sudskom ili disciplinskom postupku (*Copland v. the United Kingdom*, 2007, tačka 43; *Malone v. the United Kingdom*, 1989, tač. 87; *Valenzuela Contreras v. Spain*, 1996, tač. 47).**
- b. »U kontekstu mjera tajnog nadzora ili presretanja komunikacija od strane javnih vlasti, zbog nedostatka kontrole javnosti, a zbog rizika od zloupotrebe ovlašćenja, domaći zakoni moraju obezbjediti zaštitu pojedinca od proizvoljnog ugrožavanja njegovih prava na osnovu čl. 8 Konvencije (*Halford v. the UK*, 1997, tačka 49).«. Zakon mora biti dovoljno jasan da obezbijedi građanima odgovarajuće uputstvo o okolnostima u kojima nadležni državni organi imaju pravo da pristupe tajnom i potencijalno opasnom ugrožavanju prava na poštovanje privatnog života i korespondencije, odnosno o uslovima pod kojima to mogu da sprovode (*Malone v. the United Kingdom*, 1989, tač. 67).« »Zakon mora da precizira obim ovlašćenja povjerenih nadležnim organima i način njihovog sprovođenja dovoljno jasno, imajući u vidu legitimni cilj konkretne mjere, kako bi pojedincu bila obezbjeđena odgovarajuća zaštita od proizvoljnog ugrožavanja prava (*Malone v. the United Kingdom*, 1989, tačka 67).«
- c. »Mora postojati mjera pravne zaštite protiv proizvoljnih miješanja javnih vlasti u prava garantovana čl. 8, st. 1 Konvencije. Posebno u slučajevima gdje se ovlašćenja izvršne vlasti sprovode u tajnosti, rizik od proizvoljnosti je očigledan (*Malone v. the UK*, 1989, tačka 67).«
- d. **U presudama *Kruslin v. France*, 1990 i *Huvig v. France*, 1997, i *Venezuela Contreras v. Spain* 1996, tač. 47, utvrđene su sljedeće minimalne garancije koje se moraju propisati zakonom da bi se izbjegle zloupotrebe ovlašćenja od strane državnih organa prilikom sprovođenja prislушкиvanja i u ostvarivanja uvida u listinge, odnosno informacije o pozivanim brojevima:**
 - i. definisanje kategorije lica čiji telefoni mogu biti praćeni **na osnovu odluke suda**;
 - ii. krivična djela koja mogu izazvati određivanje takve mjere, ograničenje trajanja telefonskog praćenja;
 - iii. postupak izrade sumarnih izvještaja o praćenim razgovorima,

iv. mjere predostrožnosti koje treba preuzeti kako bi se snimci netaknuti i potpuni predali na pregled sudu ili odbrani, i okolnosti pod kojima snimci mogu ili moraju biti izbrisani ili trake uništene, posebno kada je optuženi oslobođen od strane suda.

e. U slučaju *Malone v. the United Kingdom*, 1989, tač. 87, Evropski sud za ljudska prava je utvrdio da je praksa policije u Velikoj Britaniji da bez naredbe suda dobija od pošte listinge telefonskih poziva, odnosno da pošti zakon ne zabranjuje, niti propisuje davanje policiji ovakvih informacija, predstavlja kršenje člana 8, st. 1 Evropske konvencije o ljudskim pravima.

9. **U svjetlu navedenih standarda iz prakse Evropskog suda za ljudska prava, naglašavamo probleme koji postoje u ovom slučaju:**

a. **tajnost Sporazuma Uprave policije i »M-tel«-a, koji ima karakter opštег akta jer uspostavlja uslove i određuje način na koji policija nekontrolisano ostvaruje uvid u baze podataka telekomunikacionog operatera, ugrožavajući pri tom pravo na privatnost neodređenog broja građana, po sebi predstavlja kršenje prava na privatnost** iz čl. 40 Ustava i čl. 8, st. 1 Evropske konvencije o ljudskim pravima;

b. **Sporazum je zaključen na osnovu mjere predviđene Akcionim planom Vlade CG za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala, koja proširuje policijska ovlašćenja iz čl. 230, st. 2 ZKP, a koji je po sebi suprotan standardima iz Evropske konvencije jer dozvoljava da policija dobija listinge telefonskih razgovora bez sudskog nadzora nad sprovođenjem ove mjere.**

c. **Iako nam nije poznata sadržina Sporazuma, pa se ovdje ograničavamo na njegov pretpostavljeni sadržaj koji predviđa sporna mjeru iz Akcionog plana za borbu protiv korupcije, podrazumijeva se da svako šire ovlašćenje policije koje Sporazum možda predviđa, kao na primjer ostvarivanje uvida u »sms« komunikacije i slične baze podataka, takođe predstavlja kršenje prava na privatnost** iz čl. 140 Ustava Crne Gore i čl. 8, st. 1 Evropske konvencije o ljudskim pravima.

„Strogo povjerljivi“ ugovor sa „M-telom“ je još uvijek na snazi, a Uprava policije vodi pregovore o zaključivanju sličnih sporazuma sa ostalim telekomunikacionim kompanijama.

Studija slučaja: Institucije (ni)jesu nadležne za sprovođenje reformi

Ministarstvo finansija tvrdi da nije nadležno za aktivnosti čiju realizaciju ministar, koji je istovremeno i član Nacionalne komisije, odobrava sopstvenim rješenjima.

MANS je od Ministarstva finansija zatražio podatke o formiranju radne grupe za izradu prijedloga Zakona o integritetu u javnom sektoru.

Ministarstvo finansija je konstatovalo da „tražene informacije nisu u nadležnosti“ te institucije, iako je Akcionim planom prepoznato kao nosilac izrade tog zakona, u saradnji sa Upravom za antikorupcijsku inicijativu⁷¹.

U izvještajima koje je Uprava za antikorupcijsku inicijativu dostavila Nacionalnoj komisiji se navodi da je Nacrt rješenja za imenovanje Radne grupe za izradu Nacrta Zakona o integritetu u javnom sektoru dostavljen Ministarstvu finansija na mišljenje i sugestije⁷², nakon čega je ministar formirao radnu grupu koja je održala nekoliko sastanaka⁷³.

⁷¹ U prvom poglavju Inoviranog Akcioneog plana „Politička i međunarodna obaveza i djelovanja“, Ministarstvo finansija je prepoznato kao nadležno za realizaciju mjere pod rednim brojem 20 - Izrada Prijedloga Zakona o integritetu u javnom sektoru (koji će sadržati prevenciju korupcije, izradu planova integriteta, pravila o lobiranju, konflikt interesa, zaštite lica koja prijavljaju korupciju).

⁷² Izvještaj Uprave za antikorupcijsku inicijativu za period jul – septembar 2008. godine,
<http://www.antikorup.vlada.cg.yu/vijesti.php?akcija=rubrika&rubrika=28>

⁷³ Izvještaj Uprave za antikorupcijsku inicijativu za period oktobar – decembar 2008. godine,
<http://www.antikorup.vlada.cg.yu/vijesti.php?akcija=rubrika&rubrika=28>

BR. 10941-10942
PODGORICA 24.10.2008.

MINISTARSTVO FINANSIJA CRNE GORE

Broj: 01-*10941/2*

Podgorica, 20.10.2008. godine

Na osnovu člana 55 stav 4 Zakona o opštem upravnom postupku („Službeni list RCG“, br. 60/03) postupajući po zahtjevu Mreže za afirmaciju nevladinog sektora - MANS, br.08/10941-10942 od 16.10.2008. godine, Ministarstvo finansija donosi

Z A K L J U Č A K

ODBACUJE SE zahtjev Mreže za afirmaciju nevladinog sektora – MANS br.08/10941-10942 od 16.10.2008.godine,zbog nenađežnosti .

O b r a z l o ž e n j e

Mreža za afirmaciju nevladinog sektora – MANS iz Podgorice, Ulica Dalmatinska br.188, podnijela je zahtjev Ministarstvu finansija, br:08/10941-10942 od 16.10.2008.godine, kojim se traži dostavljanje kopije akata kojim je imenovana radna grupa za izradu prijedloga Zakona o integritetu u javnom sektoru i radna verzija prijedloga Zakona o integrutetu u javnom sektoru.

U postupku po navedenom zahtjevu, utvrđeno je da tražene informacije nisu u nađežnosti Ministarstva finansija.

Na osnovu izloženog odlučeno je kao u dispozitivu ovog zaključka.

Uputstvo o pravnom sredstvu: Ovaj zaključak je konačan i protiv njega se može pokrenuti upravni spor tužbom kod Upravnog suda Crne Gore u roku od 30 dana od dana dostavljanja zaključka.

Odgovor Ministarstva finansija od 20. oktobra 2008. godine

5. POREĐENJE ANTIKORUPCIJSKIH KOMISIJA U REGIONU

5. POREĐENJE ANTIKORUPCIJSKIH KOMISIJA U REGIONU

U ovom poglavlju su dati uporedni podaci za zemlje regiona⁷⁴, koji pokazuju da članove antikorupcijskih tijela Crne Gore i Srbije imenuje izvršna vlast, dok u drugim zemljama ta tijela imenuju parlamenti. Analiza pokazuje da crnogorska Komisija ima najmanje nadležnosti i ovlašćenja od svih komisija u regionu.

Podaci dati u ovom poglavlju pokazuju da samo u Crnoj Gori stručnu podršku Komisiji pružaju institucije čiji rad nadzire, samo ta institucija je fokusirana na praćenje primjene antikorupcijskih politika, dok druge komisije u regionu razmatraju i konkretnе slučajeve.

U posebnom dijelu ovog poglavlja su dati podaci o nacionalnim politikama i antikorupcijskim komisijama u regionu iz izvještaja Evropske komisije, Savjeta Evrope, kao i izvještaja Grupe zemalja za borbu protiv korupcije (GRECO) za poslednje četiri godine. Usvajanje strategija i akcionih planova za njihovo sprovođenje se pozitivno ocjenjuje, ali se ukazuje da ta dokumenta treba da sadrže mjerljive ciljeve i indikatore, dok akcenat treba staviti na sprovođenje reformi koje će dati konkretnе rezultate. Izvještaji preporučuju uspostavljanje nezavisnih, specijalizovanih tijela koja imaju dovoljno sredstava i kapaciteta da obezbijede koordinaciju institucija, kao i efikasno i nepristrasno praćenje sprovođenja reformi.

5.1. Zakonski osnov za rad i nadležnosti antikorupcijskih komisija u regionu

Ovo poglavlje sistematizuje informacije o pravnom osnovu za rad antikorupcijskih komisija u regionu. U njemu su date informacije o imenovanju i mandatu članova antikorupcijskih tijela, njihovim nadležnostima i zadacima, kao i propisanoj dinamici održavanja sjednica, stručnoj i finansijskoj podršci za sprovođenje aktivnosti.

Imenovanje i mandat članova

U ovoj sekciji su dati podaci o načinu imenovanja i sastavu antikorupcijskih komisija, procedurama za izbor predsjednika, vremenskom ograničenju mandata članova i uslovima za razrješenje. Predsjednika i članove komisija u Crnoj Gori i Srbiji imenuje izvršna vlast, trajanje njihovog mandata nije ograničeno, niti su propisani uslovi za razrješenje, dok u drugim zemljama regionalni parlamenti imenuju antikorupcijska tijela, po posebno propisanim procedurama.

Crnogorsku Nacionalnu komisiju imenuje Vlada, a Savjet za borbu protiv korupcije imenuje Vlada Srbije. Odbor za izbor, imenovanja i upravne poslove Hrvatskog sabora bira članove Nacionalnog vijeća. Slovenija ima poseban zakon prema kome Sudski savjet, Komisija u Narodnoj skupštini i Vlada Slovenije predlažu po jednog člana Komisije za sprečavanje korupcije. Izbor članova Državne komisije za sprečavanje korupcije vrši Skupština Makedonije, prema posebnom zakonu.

⁷⁴ Crnu Goru, Srbiju, Hrvatsku, Makedoniju i Sloveniju, jer u Bosni i Hercegovini još uvijek nije uspostavljena komisija.

Članovi crnogorske Komisije su najviši predstavnici sudske, izvršne i zakonodavne vlasti, odnosno institucije koje su zadužene za sprovođenje Akcionog plana, dok su dva člana iz nevladinog sektora. Članovi Savjeta Srbije se imenuju iz reda članova Vlade i funkcionera koji rukovode posebnim organizacijama, kao i domaćih i stranih stručnjaka. Članovi Hrvatskog Nacionalnog vijeća su poslanici, predstavnici sindikata, NVO koje se bave korupcijom, akademske zajednice, stučnjaci i predstavnici medija. Članovi Komisije Slovenije moraju imati najmanje univerzitetsku diplomu, deset godina radnog iskustva i moraju biti prepoznati kao osobe od javnog povjerenja. Članovi makedonske Komisije su istaknuti stručnjaci iz oblasti prava i ekonomije.

Nema posebne procedure za izbor predsjednika crnogorske Komisije, već o tome odlučuje Vlada prilikom imenovanja Nacionalne komisije, kao i u slučaju Savjeta Srbije. Predsjednik Vijeća Hrvatske se bira iz reda opozicionih poslanika. Predsjednika i potpredsjednika Komisije predlaže Predsjednik Slovenije, a bira ih Skupština, dok se u Makedoniji predsjednik bira među članovima.

Nema vremenskog ograničenja mandata članova crnogorske Komisije i srpskog Savjeta, niti su propisani uslovi pod kojima mogu biti razriješeni. U Hrvatskoj mandat članova traje do isteka mandata pojedinog sastava Sabora, dok u Sloveniji mandat traje šest godina bez prava na ponovno imenovanje. U Makedoniji mandat predsjednika traje godinu, a mandat članova četiri godine.

Nadležnost i zadaci

Ova sekcija pokazuje da crnogorska Komisija ima najmanje nadležnosti i ovlašćenja od svih sličnih tijela u regionu.

Zadaci Nacionalne komisije u Crnoj Gori su da rukovodi, organizuje i sinhronizuje aktivnosti institucija u sprovođenju Programa protiv korupcije i organizovanog kriminala; upravlja sredstvima za realizaciju Programa; utvrđuje prioritete, dinamiku i rokove realizacije i ocjenjuje rezultate u implementaciji Programa i o tome izvještava Vladu.

Savjet za borbu protiv korupcije Srbije ima obavezu da sagleda aktivnosti u borbi protiv korupcije, predlaže Vladi mjere koje treba uvesti u cilju efikasne borbe protiv korupcije i prati njihovo sprovođenje, kao i podnosi inicijative za donošenje propisa, mjera i drugih akata u ovoj oblasti.

Zadaci hrvatskog Vijeća su da nadzire i prati sprovođenje Nacionalnog programa suzbijanja korupcije, sistematski prati podatke o pojavama korupcije koje na njegov zahtjev dostavljaju tijela zadužena za sprovođenje Programa, analizira izvještaje nadležnih tijela o sprovođenju Programa, ocjenjuje način i rezultate sprovođenja, predlaže mjere poboljšanje sprovođenja Programa, jača nadzor nad tijelima zaduženim za sprovođenje Programa, podnosi Hrvatskom saboru dva puta godišnje izvještaj o svom radu i podstiče i usmjerava saradnju Sabora i državnih i drugih tijela zaduženih za sprovođenje Programa.

Zadaci makedonske Komisije su definisani Zakonom. Ona usvaja Program za prevenciju i suzbijanje korupcije i godišnje planove za njegovo sprovođenje. Komisija daje mišljenja na prijedloge zakona bitnih za sprečavanje korupcije, pokreće inicijative za ispitivanje finansijsko materijalnog poslovanja političkih partija, sindikata i građanskih asocijacija i pokreće postupak pred nadležnim organima za razrješenje, smjenjivanje, krivično gonjenje javnih funkcionera.

Komisija podnosi godišnje izvještaje o radu predsjedniku Skupštine, Vrhovnom sudu i objavljuje ih u medijima.

Zadaci slovenačke Komisije su definisani Zakonom o sprečavanju korupcije. Komisija predlaže nacrt Rezolucije o sprečavanju korupcije Vladi koja ga dostavlja Skupštini, odgovorna je za sprovodenje Rezolucije, prati i analizira statističke podatke o stanju korupcije u zemlji, sarađuje sa odgovornim javnim organima u izradi i usklađivanju propisa vezanih za sprečavanje korupcije, prati implementaciju tih propisa i preduzima inicijative za njihove dopune i obavlja koridinacione i savjetodavno-edukativne zadatke.

Sjednice, stručna i finansijska podrška

U ovoj sekciji su date informacije o propisanoj dinamici održavanja sjednica, stručnoj podršci i budžetima antikorupcijskih komisija u regionu. Crnogorska komisija održava kvartalne sjednice, dok se slična tijela u regionu sastaju mjesечно, odnosno nedeljno.

Sjednice crnogorske Komisije se održavaju četiri puta godišnje. Srpski Savjet i Hrvatsko Vijeće održavaju sjednice svakog mjeseca. Predsjednik i potpredsjednik komisije Slovenije i Makedonije profesionalno obavljaju te funkcije, a makedonska komisija se sastaje najmanje jednom nedeljno.

Stručnu podršku Nacionalnoj komisiji u Crnoj Gori pruža Stručno tijelo sastavljeno od predstavnika institucija koje su zadužene za sprovodenje Akcionog plana i čiji rad Komisija nadzire. Podršku radu Savjeta pruža Generalni sekretarijat Vlade, a podršku radu hrvatskog Vijeća, slovenačke i makedonske komisije pružaju profesionalne stručne službe.

Odluka o osnovanju i Poslovnik o radu propisuju da crnogorska Komisija upravlja kompletним budžetom za sprovodenje Programa i Akcionog plana. Budžet za rad tijela Hrvatske, Slovenije i Makedonije godišnje određuju parlamenti tih zemalja.

Detaljnije informacije su date u aneksu 5: Zakonski osnov za rad i nadležnosti antikorupcijskih komisija u regionu

5.2. Aktivnosti antikorupcijskih komisija u regionu

Ovo poglavlje sadrži podatke o praktičnoj primjeni propisanih ovlašćenja antikorupcijskih komisija i tipovima njihovih aktivnosti koji pokazuju da samo crnogorska Komisija ne postupa u konkretnim slučajevima. U posebnom dijelu poglavlja su date ocjene antikorupcijskih komisija i strategija iz izvještaja Evropske komisije i Savjeta Evrope za poslednje četiri godine.

Crna Gora⁷⁵ – Nacionalna komisija je usvojila četiri izvještaja o sprovodenju Akcionog plana za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala⁷⁶ koji sadrže i preporuke nadležnim institucijama⁷⁷. Komisija ne razmatra konkretnе slučajeve, ne raspolaže podacima o budžetskim sredstvima za sprovodenje Akcionog plana, niti ima poseban budžet za svoj rad.

⁷⁵ Detaljnije informacije o strukturi i radu Komisije su date u poglavljiju 1.

⁷⁶ Komisija usvaja polugodišnje izvještaje na osnovu izvještaja koje dobija od institucija nadležnih za sprovodenje AP.

⁷⁷ Poslednji izvještaj sadrži preporuke za oblasti na koje je ukazano u Izvještaju o napretku Crne Gore za 2008.

Srbija - Savjet za borbu protiv korupcije u Srbiji se bavio analizama mogućih slučajeva korupcije u konkretnim oblastima. Savjet je usvojio niz izvještaja koji su se odnosili na politiku i proces privatizacije⁷⁸, pitanja nelegalne gradnje⁷⁹, koncesije za auto put Horgoš-Požega, kao i izvještaje o stečaju kompanije Sartid, privatizaciji kompanije Jugoremedija, izvještaj o Mobtelu⁸⁰, Nacionalnoj štedionici⁸¹, C-marketu⁸² i nedavno objavljeni izvještaj o Luci Beograd⁸³. Savjet je radio i analizu subvencione politike EU prema Srbiji za izvoz šećera, a bavio se i finansiranjem troškova putovanja visokih državnih funkcionera koji su bili nepoznati javnosti. Savjet je radio komentare anti-korupcijskog zakonodavstva⁸⁴ i održavao objavljivao podatke o pojedinačnim slučajevima u kojima postoji sumnja na koruptivne aktivnosti.

Hrvatska - Nacionalno Vijeće je pored praćenja sprovođenja nacionalnog programa suzbijanja korupcije radilo i na konkretnim slučajevima korupcije, po sopstvenoj inicijativi ali i po predstavkama građana. Vijeće je raspravljalo o konkretnim slučajevima korupcije u carini, švercu nafta, cigareta i kafe⁸⁵, organizovalo tematske sjednice na kojima je razmatrano stanje korupcije u privredi, obrazovanju i medijima i okrugle stolove o rezultatima antikorupcijskih institucija.

Makedonija – Komisija je postupala po prijavama građana i podnosila inicijative za pokretanje krivičnog gonjenja, kao i inicijative u slučajevima kršenja postupka javnih nabavki, žalbi na sudske postupke, žalbi u oblasti prostornog planiranja i nelegalne gradnje, kao i žalbi koje se tiču privatizacije i stečaja. Komisija je podnijela tužilaštvo inicijative za pokretanje postupaka u slučaju organizovanog kriminala⁸⁶, inicijative za slučajeve korupcije na koje je ukazano u izvještaju Državne revizorske institucije⁸⁷, ali i protiv pojedinaca kao što su direktor Javnog preduzeća „Putevi“ Skoplje⁸⁸ i bivše rukovodstvo Javne Poreske Uprave⁸⁹.

⁷⁸ U izvještaju su analizirani: zakonska regulativa, postupanja institucija, predstavke građana, radnika i sindikata, konkretna kršenja zakona, i date su preporuke za oticanje nedostataka privatizacionog procesa i legislative.

⁷⁹ Nadgradnja stambenih zgrada na području opštine Zvezdara, na Konjarniku.

⁸⁰ Kršenje zakona prilikom osnivanja kompanije, poslovanje u privilegovanim uslovima i korišćenje političkih uticaja i patronata države radi sticanja profit-a

⁸¹ Utvrđivanje pitanja postojanja kršenja propisa u bankarskim poslovima, postojanje korupcije među visokim državnim funkcionerima i uloge stranog bankarskog kapitala.

⁸² Privatizacija i pripajanje C marketa mreži prodajnih objekata Delte dovelo je do monopolskog položaja ove kompanije, jer je pokrila preko 60% tržišta maloprodajnih objekata.

⁸³ Pojava koncentracije vlasništva usled „sekundarne privatizacije“ odnosno prenošenja vlasništva radnika na postojeće tržišne aktere, koji stvaraju monopolski položaj, i to preko firmi iz inostranstva.

⁸⁴ Savjet je, na primjer, radio komentare na Zakon o zaštiti konkurenčije, Zakon o sprječavanju pranja novca, Zakon o državnoj revizorskoj instituciji, Predlog zakona o sprječavanju korupcije, izmjene zakona u oblasti privatizacije itd.

⁸⁵ Razmatrano je da li su nadležni državni organi postupali u skladu sa Zakonom, po predstavci bivšeg rukovodioca Carine.

⁸⁶ Podnijeta je inicijativa protiv osoba koje su potpisale ugovor o rekonstrukciji puta Drachevo – Kitka. Ugovor je potписан između tri opštine i Javnog preduzeća Makedonske šume i Fonda za Nacionalne i regionalne puteve.

⁸⁷ Inicijativu za pokretanje postupka zbog zloupotrebe položaja u postupku potpisivanja ugovora između Grada Skoplja i kompanije „Eurostandard“, sa rokovim dužim nego što je propisano Zakonom o finansiraju organa Lokalne samouprave.

⁸⁸ Inicijativa je dostavljena zbog sumnje u zloupotrebu položaja vezanog za kratkoročne zajmove Eurostandard banke.

⁸⁹ Zbog sumnje da su omogućili poreskom obvezniku da plati manji iznos na dodatu vrijednost.

5.3. Izvještaji Evropske komisije, Savjeta Evrope i GRECO-a

U ovom poglavlju su dati podaci o nacionalnim politikama i antikorupcijskim komisijama u regionu iz izvještaja Evropske komisije, Savjeta Evrope, kao i izvještaja Grupe zemalja za borbu protiv korupcije (GRECO) za period od 2005. do 2008. godine.

Sve zemlje u regionu su usvojile posebne strategije sa akcionim planovima, kao i njihove inovirane verzije, ali se posebno ukazuje na značaj precizno postavljenih ciljeva, indikatora za praćenje realizacije uspješnosti planiranih aktivnosti, kao i uspostavljanja koordinacije i metodologije za monitoring sprovođenja reformi. Svim zemljama se preporučuje fokusiranje na implementaciju i ostvarivanje konkretnih rezultata, posebno u slučajevima korupcije na najvišim nivoima.

Bosna i Hercegovina je jedina zemlja u regionu koja nije uspostavila antikorupcijsku komisiju, u nekim zemljama regiona postoji ozbiljna zabrinutost o nezavisnosti članova komisije, dok u zemljama gdje su komisije nepristrasne i pokreću konkretne slučajeve, te institucije se susreću sa problemima u koordinaciji sa drugim državnim organima.

Crna Gora

U izvještajima iz 2005. godine se pozitivno ocjenjuje usvajanje nacionalne Strategije za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala, ali i podvlači da su potrebne sveobuhvatne strategije i da je od prevashodnog značaja njihova implementacija - kako napor u borbi protiv korupcije i organizovanog kriminala ne bi ostali na nivou retorike.

U 2006. u izvještajima je konstatovano da je napredak u antikorupcijskim aktivnostima donekle vidljiv, i to prvenstveno zbog usvajanja Akcionog plana za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala. Naglašeno je da je u cilju efikasnog monitoringa nužno osnivanje specijalizovanog, nezavisnog, antikorupcijskog tijela koje posjeduje dovoljno sredstava i obučenog osoblja.

Osnivanje Nacionalne komisije za monitoring Akcionog plana u 2007. godini je ocijenjeno kao pozitivan signal, ali je podvučeno da je malo urađeno na polju implementacije Akcionog plana, kao i da postoji ozbiljna zabrinutost o nezavisnosti u radu članova Komisije.

U 2008. godini u izvještajima se konstatiše da je usvojen Inovirani akcioni plan koji je dopunjen novim mjerama i jasnjim indikatorima, kao i da Nacionalna komisija radi na poboljšanju praćenja, usklađivanju statistika i metoda analize slučajeva korupcije. Ipak, izvještaji ističu da se crnogorske institucije nalaze pred glavnim izazovom da nove zakone, strategije i planove pretvore u konkretne i vidljive rezultate, posebno u slučajevima korupcije na najvišim nivoima.

Srbija

U izvještajima iz 2005. se navodi da je razvojem strategije za borbu protiv korupcije ostvaren određen napredak u toj oblasti, i da je sada potrebno staviti naglasak na njeno spovođenje. Naglašava se da postoje problemi u pripremi akcionog plana i osnivanju nacionalnog antikorupcijskog tijela. Poseban akcenat je stavljen na buduće funkcije Savjeta i saradnju sa agencijom koja treba da se osnuje. Izvještaji ukazuju da Vlada ili nije istraživala niz navoda Savjeta ili se nije adekvatno bavila njima. Navodi se da je rad Savjeta ukazao na vrlo slab sistem krivičnog gonjenje slučajeva korupcije na visokom nivou.

U 2006. godini se podvlači da akcioni plan još uvijek nije usvojen, kao ni zakon o posebnom antikorupcijskom tijelu, a nije definisana ni buduća uloga Savjeta. U izvještajima se zaključuje da je neophodno odmah početi sa sprovodenjem strategije.

Izvještaji iz 2007. godine pozdravljaju usvajanje Akcionog plana i izvještaje o realizaciji mjeru koje su počela da podnose ministarstva, a koji pokazuju da ima pomaka u gonjenju slučajeva korupcije. Ipak, naglašavaju da posebnu pažnju treba posvetiti sprovodenju Akcionog plana kome nedostaju precizni rokovi, aktivnosti i potrebna sredstva za implementaciju.

U 2008. se ponavlja da Akcioni plan nema precizne rokove, aktivnosti i sredstva i naglašava da ga treba revidirati. Podvlači se da je trenutna uloga Savjeta limitirana na savjetodavno tijelo Vlade i da monitoring sprovodenja Akcionog plana treba povjeriti antikorupcijskoj agenciji čije nadležnosti treba da budu definisane posebnim zakonom.

Bosna i Hercegovina

U izvještajima iz 2005. godine se naglašava da su antikorupcijski napor pojačani usvajanjem Nacionalne antikorupcijske strategije, ali je podvučeno da strategija nema akcioni plan i da je do sada imala vrlo ograničen uticaj. Za praćenje sprovodenja strategije je zadužena Kancelarija za monitoring koja se nalazi u okviru Jedinice za ekonomsku politiku i planiranje, pa se u izvještajima ističe da treba osnovati posebno tijelo na državnom nivou.

U izvještajima iz 2006. se pozdravlja usvajanje nove antikorupcijske strategije koja sadrži mjeru, institucije i rokove za implementaciju, i naglašava da je od ključnog značaja njeno sprovodenje. Izvještaji preporučuju uspostavljanje nezavisnog antikorupcijskog tijela koje posjeduje dovoljno kapaciteta i sredstava za praćenje sprovodenja Strategije.

U 2007. godini se ističe da implementacija Strategije i Akcionog plana nije na zadovoljavajućem nivou, jer nema posebnog tijela koje bi koordiniralo i pratilo implementaciju, kao i zbog nedostatka sredstava. Zaključuje se da je potrebna intenzivnija istraga i krivično gonjenje korupcije.

U 2008. godini nema napretka u sprovođenju Strategije i Akcionog plana, što je ocijenjeno kao posljedica nedostatka političke volje, pa se u izvještajima konstatiuje da je potrebno obezbjediti uslove za odgovarajuće sprovođenje antikorupcijskih politika.

Hrvatska

U izvještajima iz 2005. godine se konstatiuje da se čeka na usvajanje nove antikorupcijske strategije i izradu akcionalih planova i naglašava da je od ogromne važnosti da se te politike sprovedu sa neophodnom odlučnošću. Izvještaji navode da implementacija antikorupcijskog programa u prethodnom periodu nije dala rezultate. Preporučuje se da novi akcioni plan sadrži jasne indikatore, odgovorne institucije, adekvatne izvore finansiranja i rokove za implementaciju. Takođe je potrebno razviti sveobuhvatnu statističku metodologiju kako bi se bolje pratila borba protiv korupcije, i uspostaviti bolju koordinaciju državnih institucija i agencija.

Usvajanje novog antikorupcijskog programa i sektorskih akcionalih planova u 2006. godini se ističe kao pozitivan pomak, ali i ukazuje na nedostatak materijalnih i finansijskih sredstava za implementaciju i probleme u koordinaciji institucija. U izvještajima se podvlači da je neophodna politička volja da se sprovodi antikorupcijske politike i počne borba protiv korupcije na visokom nivou. Ponovo se preporučuje razvijanje sveobuhvatne statističke metodologije.

U izvještajima iz 2007. se ističe da su ostvareni prvi rezultati u borbi protiv korupcije kroz sprovođenje antikorupcijskog programa, ali i da akcioni planovi nisu dovoljno detaljni. Navodi se da Nacionalni savjet vrši samo monitoring sprovođenja Programa, ali ne predlaže izmjene u cilju unapređenja sprovođenja.

U 2008. godini su usvojeni revidirana Strategija i Akcioni plan koji sadrže konkretnе mjere za oblasti u kojima se korupcija češće javlja, a uspostavljen je i međuministarski koordinacioni sistem za monitoring sprovođenja mera, baziran na radnoj grupi na nivou državnog sekretara. Izvještaji podvlače da Akcioni plan ne sadrži mjerljive ciljeve što otežava praćenje sprovođenja, dok je prisutan nedostatak koordinacije, kao i efikasnog i nepristrasnog praćenja implementacije. Konstatuje se izbor novih članova antikorupcijskog Vijeća i ukazuje na nedostatke normi kojima se propisuju uslovi za rad Vijeća, ali i njihove praktične primjene.

Makedonija

U izvještajima za 2005. godinu se ističe da je određen napredak ostvaren u implementaciji Programa koji je usvojen 2003. godine kao i Matrixa za njegovu implementaciju. Naglašava se da su potrebni dalji napor da se obezbjedi efikasno sprovođenje Programa, i da se poboljša koordinacija antikorupcijske Komisije i ostalih državnih institucija. U izvještajima se navodi da je usvojeno Upustvo za saradnju koje je dovelo do unapređenja, ali ga je potrebno poboljšati u dijelu saradnje sa Državnim tužiocem.

U izvještajima za 2006. godinu se ističe da je uspostavljanjem međuministarskog tijela poboljšana saradnja i koordinacija tijela uključenih u borbu protiv korupcije, pa su unaprijeđeni i odnosi Državne komisije za prevenciju korupcije i Državnog Tužioca.

U 2007. godini se konstatiše da je nova Državna komisija otpočela petogodišnji mandat i uradila nacrt novog Programa, kao i da je Vlada usvojila Akcioni plan. U izvještajima se ukazuje da nisu dodijeljena posebna sredstva za sprovođenje Programa, dok je veliki broj zakonskih akata stvorio fragmentisan pravni sistem koji otežava implementaciju i monitoring. Izvještaji naglašavaju da nedostatak ljudskog kadra i tehničkih sredstava otežava rad Državne komisije, a ne postoji jedinstvena metodologija za sakupljanje i razmjenu podataka o sprovođenju reformi.

U izvještajima iz 2008. se ističe da je ostvaren napredak u implementaciji antikorupcijskih politika i unaprijeđen Zakon o prevenciji korupcije. Povećan je budžet Komisije i zaposleni novi kadrovi, ali Komisija još uvijek ne ispunjava svoju lidersku ulogu u borbi protiv korupciji. U izvještajima se navodi da pristup borbi protiv korupcije nije sveobuhvatan i da su preporuke Komisije rijetko ispunjene. Preporučuje se da Komisija posveti više pažnje jačanju nezavisnosti i nepristrasnosti u radu i uspostavljanju bolje saradnje sa ostalim institucijama koje učestvuju u borbi protiv krupcije.

Detaljnije informacije su date u aneksu 6: Izvještaji Evropske komisije, Savjeta Evrope i GRECO-a o nacionalnim politikama i antikorupcijskim komisijama u regionu

ANEKSI

Aneks 1: Sjednice Nacionalne komisije

SJEDNICA	DNEVNI RED	Datum dostavljanja poziva članovima Komisije	Datum održavanja sjednice
I	1. Konstituisanje Nacionalne komisije (NK), Odluka o osnivanju NK 2. Prijedlog Poslovnika o radu 3. Prijedlog metodologije rada 4. Tekuća pitanja	13. mart 2007	16. mart 2007
II	1. Usvajanje Zapisnika sa Konstitutivne sjednice NK 2. Predlog I izvještaja o realizaciji mjera iz Akcionog plana 3. Pristup informacijama relevantnim za rad NK 4. Tekuća pitanja	02. jula 2007	6 i 10. jul 2007
III	1. Usvajanje Zapisnika sa II sjednice 2. Prijedlozi i sugestije za dalje preciziranje mjera, nosioca i rokova za implementaciju AP 3. Tekuća pitanja	07. decembar 2007	25. decembar 2007
IV	1. Usvajanje Zapisnika sa III sjednice 2. Usvajanje Prijedloga II izvještaja o implementaciji AP 3. Tekuća pitanja	11. februar 2008	18. februar 2008
V	1. Usvajanje Zapisnika sa III sjednice 2. Prijedlog Izmjena i dopuna AP koji je pripremila Radna grupa 3. Tekuća pitanja	16. maj 2008	20. maja 2008
VI	1. Usvajanje Zapisnika sa IV sjednice 2. Predlog III Izvjestaja o realizaciji mjera iz Inoviranog AP 3. Tekuća pitanja	23. jul 2008	28.jula 2008
VII⁹⁰	1. Usvajanje zapisnika sa VI sjednice 2. Razmatranje ocjena i preporuka iz godišnjeg Izvještaja Evropske Komisije(EK) o napretku Crne Gore za 2008. godinu 3. Tekuća pitanja	11. novembra 2008	19. novembar 2008
VIII	1. Usvajanje zapisnika sa VII sjednice 2. Razmatranje Prijedloga preporuka članova NK u vezi sa realizacijom preporuka iz godišnjeg izvještaja EK o napretku Crne Gore za 2008 godinu 3. Tekuća pitanja	16. decembar 2008	24. decembar 2008
IX	1. Usvajanje zapisnika sa VIII sjednice 2. Prijedlog IV izvještaja o realizaciji Inoviranog AP 3. Tekuća pitanja	09. februar 2009	17 i 18. februara 2009
X⁹¹	1. Usvajanje zapisnika sa IX sjednice 2. Dijalog sa izvještiocima za Inovirani AP 3. Tekuća pitanja	09. april 2009	24. aprila 2009

⁹⁰ Sedma sjednica Nacionalne komisije zakazana je na inicijativu NVO MANS-a

⁹¹ Ova sjednica tek treba da bude održana.

Aneks 2: Amandmani članova Nacionalne komisije na predloge izvještaja o sprovođenju Akcionog plana

Tema sjednice	Podnositac amandmana	Broj podnešenih amandmana	Prihváćeni amandmani	Odbijeni amandmani	Povučeni amandmani
II sjednica Predlog Prvog izvještaja o sprovođenju Akcionog plana	MANS	67	16	51	
	Ministarstvo finansija	7	7		
	Vrhovni državni tužilac	7	7		
	Uprava za antikorupcijsku inicijativu	12	12		
	Vrhovni sud	8	8		
IV sjednica Predlog Drugog izvještaja o sprovođenju Akcionog plana	MANS	101	13	78	10
V sjednica Usvajanje Inoviranog Akcionog plana	MANS	2		2	
	CEMI	3		2	1
	Predsjednica Komisije	1	1		
VI sjednica Predlog Trećeg izvještaja o sprovođenju Akcionog plana	<i>Predstavnik MANS-a nije prisustvovao ovoj sjednici i nisu podnošeni amandmani</i>	0			
VIII sjednica Preporuke vezane za Godišnji izvještaj Evropske komisije o napretku Crne Gore za 2008. godinu	MANS	60	14 +4 *	42	
	Uprava policije	19	19	0	
	Uprava za antikorupcijsku inicijativu	8	4	4	
	Predsjednik odbora za ekonomiju, finansije i budžet	7	5+1 *	1	
	CEMI	9	2 + 3 *	4	
IX sjednica Predlog Četvrтog izvještaja o realizaciji Akcionog plana	MANS	110	14	90	6

* Ovi amandmani se odnose na preporuke koje će biti prihváćene u postupku planiranih izmjena Akcionog plana.

Aneks 3: Predlog MANS-a - preporuke Nacionalne komisije institucijama nadležnim za sprovođenje Akcionog plana i amandmani na tekst Akcionog plana u cilju usaglašavanja sa preporukama iz Izvještaja Evropske komisije o progresu Crne Gore u 2008.

Na osnovu zaključaka sa sjednice Nacionalne komisije, održane 28. 07. 2008. godine dostavljam

PREDLOG PREPORUKA NACIONALNE KOMISIJE

institucijama nadležnim za sprovođenje Akcionog plana
u cilju usaglašavanja sa preporukama iz Izvještaja Evropske komisije o progresu Crne Gore u 2008.

Na osnovu člana 8, stav 1 Poslovnika o radu Nacionalne komisije dostavljam

PREDLOG AMANDMANA

na tekst Akcionog plana
u cilju usaglašavanja sa preporukama iz Izvještaja Evropske komisije o progresu Crne Gore u 2008.

Oblast iz izvještaja Evropske komisije	Komentar Evropske komisije	Mjere iz Akcionog plana	Ocjena iz III izvještaja Nacionalne komisije	Preporuka / Amandman
Politički kriterijumi Demokratija i vladavina prava Skupština	Zakonski propisi o finansiranju izbornih kampanja tek treba da budu usvojeni	23. Usvajanje Zakona o finansiranju kampanja za izbor Predsjednika Crne Gore, gradonačelnika i predsjednika opština	Nije realizovana (25)	1: Usvojiti zakon po hitnom postupku
Politički kriterijumi Demokratija i vladavina prava	Takođe, važni novi tekstovi, poput Zakona o elektronskim komunikacijama, usvojeni su bez neophodnih konsultacija sa nosiocima aktivnosti.	24. Izrada Prijedloga zakona o elektronskim komunikacijama, u cilju: 1. uvođenja obaveze	Realizovana (26)	2: Organizovati javnu raspravu i na osnovu prikupljenih komentara, obezbijediti uskladenost sa međunarodnim

Vlada Politički kriterijumi Ljudska prava i zaštita manjina Gradjanska i politička prava	Parlament je usvojio Zakon o elektronskim komunikacijama 29. jula 2008. godine bez javne rasprave. Ovaj Zakon predviđa osnivanje nove Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost. Članove upravnih savjeta ovog tijela će imenovati vlada, a nezavisnost regulatora nije garantovana. Šta više, osjetljive nadležnosti nad planiranjem, dodjelom i monitoringom radio-frekvencijskog spektra će biti preneseće sa nezavisne Agencije za radio-difuziju na novu Agenciju za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost.	provajderima telekomunikacionih usluga za registraciju svih kupaca telekomunikacionih usluga /120/ 2. obezbjeđivanja direktnih linkova i povezivanja sa bazama podataka provajdera telekomunikacionih usluga; uslov: usvajanje Zakona o zaštiti podataka o ličnosti	Realizovana (27) Realizovana (28)	standardima i pripremiti izmjene i dopune zakona kojim će se obezbijediti nezavisnost regulatora. 3: Naložiti zaustavljanje svih aktivnosti na obezbjeđivanju direktnih linkova i povezivanja sa bazama podataka provajdera telekomunikacionih usluga do usvajanja Zakona o zaštiti podataka o ličnosti. (mjera 24, ocjena 28)
Evropski standardi Pravosuđe, sloboda i bezbjednost Zaštita ličnih podataka	Novi Zakon o zaštiti ličnih podataka još nije usvojen. Sadašnje zakonodavstvo nije u skladu sa Direktivom o zaštiti ličnih podataka. U odsustvu jednog nezavisnog i efikasnog nadležnog tijela za nadgledanje u oblasti zaštite ličnih podataka, postojeća pravila o zaštiti podataka se ne sprovode. Situacija u oblasti zaštite ličnih podataka i dalje je uzrok za ozbiljnu zabrinutost. Crna Gora treba da hitno uskladi svoje zakonodavstvo sa pravilima EU, posebno zbog toga što se opredjelila da to i uradi stupanjem na snagu Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.	28. Izrada Prijedloga zakona o zaštiti podataka o ličnosti 29. Usvajanje zakona o zaštiti podataka o ličnosti	Djelimično realizovana (32) Nije realizovana (33)	4: Izraditi predlog zakona, organizovati javnu raspravu i uskladiti ga sa međunarodnim standardima. 5: Zaustaviti primjeru propisa i novih zakona (posebno zakona o elektronskim komunikacijama), i nadležnosti policije u dijelu pristupa podacima u posjedu telekomunikacionih kompanija do usvajanja Zakona o zaštiti podataka o ličnosti.
Politički kriterijumi Demokratija i vladavina prava Javna uprava	Državni službenici često obavljaju spoljne aktivnosti koje mogu dovesti do konflikta interesa. Nacrt zakona o sprječavanju konflikta interesa u vršenju javnih funkcija, za koji se očekuje da pruži pojašnjenje u pogledu nekompatibilnih aktivnosti i da se pozabavi izvjesnim pravnim prazninama, još nije usvojen.	16. Izrada prijedloga Zakona o sprječavanju konflikta interesa u vršenju javnih funkcija, u skladu sa međunarodnim standardima i preporukama 17. Usvajanje Zakona sprječavanju konflikta interesa u obavljanju javnih funkcija	Djelimično realizovana (18) Nije realizovana (19)	6: Organizovati javnu raspravu i konsultacije sa međunarodnim organizacijama, pripremiti izmjene i dopune Zakona i proširiti nadležnosti Komisije za konflikt interesa, kao i obezbijediti njenu nezavisnost kroz izmjenu načina imenovanja i strukture Komisije.

Politički kriterijumi Demokratija i vladavina prava Anti-korupcijska politika	Usvajanje novog Zakona o sprječavanju konflikta interesa u vršenju javnih funkcija je još uvijek u toku. Postojeći zakon ostavlja mnogo praznina. Naročito, ovlašćenja Komisije za sprječavanje konflikta interesa su suviše ograničena da bi obezbijedila valjanu analizu izjava. Postoji takođe zabrinutost o nezavisnosti ove Komisije.		
Politički kriterijumi Demokratija i vladavina prava Pravosudni sistem Politički kriterijumi Demokratija i vladavina prava Pravosudni sistem	<p>Međutim, i dalje postoji ozbiljna zabrinutost u pogledu nezavisnosti sudstva.</p> <p>Definisani su objektivni kriterijumi za imenovanje suda i tužilaca, kao što su profesionalna sposobnost i integritet, ali procjena nivoa do kojeg su ovi kriterijumi ispunjeni ostaje isključivo/diskrečiono pravo Sudskog savjeta i budućeg Tužilačkog savjeta. Posebno za službu tužilaštva, gdje će budući Savjet biti biran od strane Skupštine, rizik od političkog uticaja ostaje visok. Podjela odgovornosti za nadzor nad sudovima između Ministarstva pravde i Sudskog savjeta, koja je predviđena novim zakonskim propisima, i učešće Ministra pravde kao člana sa pravom glasa u Sudskom savjetu, predstavljaju dalje faktore koje stavljuju nezavisnost sudstva pod rizik.</p>	<p>4. Analizirati postojeće stanje u vezi sa načinom i kriterijumima za rješavanje stambenih potreba državnih funkcionera u dijelu koji se odnosi na nosioce pravosudnih funkcija</p> <p>Nema posebne mјere</p>	<p>Djelimično realizovana (116)</p> <p>7: Definisati posebnu mjeru kojom će se objektivizirati kriterijumi za dodjelu stanova i stambenih kredita nosiocima pravosudnih funkcija i utvrditi načini i mehanizmi za smanjenje mogućnosti uticaja izvršne vlasti, posebno u oblasti finansiranja sudstva.</p> <p>8: Definisati posebnu mjeru kojom će se utvrditi način procjene ispunjavanja kriterijuma za imenovanje suda i tužilaca, revidirati propise kojim se predviđa učešće Ministra pravde kao člana sa pravom glasa u Sudskom savjetu.</p>
Politički kriterijumi Demokratija i vladavina prava Pravosudni sistem Demokratija i vladavina prava Anti-korupcijska politika	<p>Posebno, nedovoljno se koriste moderne istražne tehnike u finansijskim istragama.</p> <p>Postoji značajan nedostatak ekspertize u modernim finansijskim istragama.</p>	<p>Nema posebne mјere, niti podataka o obukama u toj oblasti u okviru obuka za policiju, tužilaštvo i sudstvo</p>	<p>9: Definisati posebnu mjeru kojom se predviđaju obuke za sudije, tužioce i policiju, kao i indikatori koji pokazuju broj istraga i postupaka u kojima su korištene moderne istražne tehnike u finansijskim istragama.</p>

Politički kriterijumi Demokratija i vladavina prava Pravosudni sistem	Ovlašćenja kancelarije Specijalnog tužioca za organizovani kriminal su proširena, ali data kancelarija nema dovoljno zamjenika tužioca i osoblja niti tehničke opreme.	10. Povećanje broja zamjenika Specijalnog tužioca za suzbijanje organizovanog kriminala uključujući i terorizam, korupciju i ratne zločine	Nije realizovana (128)	10: Povećati broj zamjenika Specijalnog tužioca, stručnih saradnika i administrativnog osoblja.
Evropski standardi Pravosuđe, sloboda i bezbjednost Borba protiv organizovanog kriminala i terorizma	Kancelarija Specijalnog državnog tužioca treba dalje unaprijeđivanje putem povećanja broja zamjenika i administrativnog osoblja. Potrebno je značajno poboljšanje u obuci i ekspertizi, kao i modernizovanje opreme i prostorija. Konačne presude u ovoj oblasti su i dalje rijetkost.	11. Povećanje broja stručnih saradnika u Odjeljenju za suzbijanje organizovanog kriminala	Realizovana (129)	11: Definisati mjere kojim će se predvidjeti nabavka opreme i prostora i obuka Specijalnog tužioca.
Demokratija i vladavina prava Anti-korupcijska politika	Kancelariji Specijalnog tužioca nedostaju neophodni kapaciteti u smislu osoblja, stručnosti i opreme. Isto važi i za odsjek Uprave policije koji se bavi borbom protiv korupcije.	Ne postoji mjeru kojom se predviđa nabavka opreme i obuka Specijalnog tužioca, niti obezbjeđivanje prostorija.	Djelimično realizovana (142)	12: Povećati broj zaposlenih u Odsjeku za borbu protiv organizovanog kriminala i korupcije u Upravi policije, zaposliti službenike na lokalnom nivou, obezbijediti funkcionalan radni prostor, nabaviti opremu, i sprovesti obuke, posebno u odnosu na savremene tehnike istrage, uključujući i finansijske istrage.
Evropski standardi Pravosuđe, sloboda i bezbjednost Borba protiv organizovanog kriminala i terorizma	U Odjeljenju za organizovani kriminal pri Upravi policije, 20% radnih mjesta je slobodno. Ova jedinica nema zaposlenih na lokalnom nivou. Radni uslovi u ovoj jedinici su neadekvatni i potrebno je dalje unaprijeđenje stručnih vještina, pogotovo u odnosu na savremene tehnike istrage, uključujući i finansijske istrage.	24. Reorg.postojećeg Odsjeka za borbu protiv org.kriminala i korupcije u smislu definisanja org.nivoa, kao i djelokruga rada: - Povećeti broj izvršilaca u org.jedinici koja se bavi poslovima suzbijanja kriv.djela korupcije sa sadašnja 2 na 4 službenika - Definisanje službeničkih mjesto po područnim jedinicama koji će se baviti borbom protiv korup.i org.kriminala-svaka PJ po 2službenika	Djelimično realizovana (143)	13: Definisati posebnu mjeru kojom će se predvidjeti obezbjeđivanje adekvatnih prostorija za obuke u Policijskoj akademiji.
Evropski standardi	Međutim, stručni kapaciteti pripadnika policije – pogotovo u oblasti primjene savremenih tehnika istrage i analiza – treba da se unaprijedi. Treba da se modernizuju oprema i prostorije,	25. Obezbeđenje funkcionalnog radnog prostora za Odsjek za borbu protiv organizovanog kriminala i korupcije 26. Procjena potreba za obukom i plan obuke 1. Obezbeđenje kontinuirane	Nije realizovana (144)	Kontinuirano

Pravosuđe, sloboda i bezbjednost Policija	pogotovo za odsijek za organizovani kriminal. Isto se odnosi i na policijsku akademiju, kako bi se obezbijedile adekvatne prostorije za razne vrste obuka koje će se sprovoditi u zatvorenim prostorijama.	obuke službenika iz oblasti borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala 27. Nabavka tehničke i komunikacione opreme: Stvaranje formalnih i tehničkih uslova za korišćenje baza podataka MUPiJU (građana,motornih vozila, oružja, putnih ispr, potraga) u cilju efikasnog vodjenja istraga u oblasti org.krim.i korupcije	se realizuje (145) Djelimično realizovana (146)	
Politički kriterijumi Demokratija i vladavina prava Pravosudni sistem	Zaostaje priprema službe tužilaštva za njenu novu ulogu u vođenju krivičnih istraga planiranih prema budućem Pravilniku za krivične procedure.	Ne postoji mjeru kojom se priprema služba tužilaštva za novu ulogu koja će biti propisana novim ZKP-om.		14: Predvidjeti novu mjeru kojom će se raditi na izgradnji kapaciteta tužilaštva za primjenu novog ZKP-a, kako po pitanju obuke, tako i povećanja broja kadrova.
Politički kriterijumi Demokratija i vladavina prava Pravosudni sistem	Treba ustanoviti unaprijedene etičke kodekse i valjano strukturirane početne i kontinuirane programe obuke.	10. Implementacija Etičkog kodeksa sudija i Etičkog kodeksa tužilaca	Nije realizovana (72)	15: Definisati mjeru kojom će se unaprijediti etički kodeksi sudija i tužilaca, sprovoditi početni i kontinuirani programi obuke.
Politički kriterijumi Demokratija i vladavina prava Pravosudni sistem	Kapacitet Ministarstva pravde u području sudske saradnje je još uvek slab u smislu, kako kvalifikovanih kadrova, tako i IT sistema.	Ne postoji takva mjeru. 67. Dosljedno sprovoditi princip slučajne dodjele predmeta kroz uvođenje elektronskog šifriranja i raspodjele predmeta (i maksimalno iskoristiti pomoć informacione tehnologije) Redovan i kontinuiran nadzor sudske uprave od strane Ministarstva pravde, shodno Zakonu o sudovima	Realizuje se kontinuirano (199)	16: Definisati novu mjeru za izgradnju kapaciteta Ministarstva pravde u području sudske saradnje. 17: Obezbijediti uvođenje elektronskog šifriranja i raspodjele predmeta. 18: Obezbijediti redovan i kontinuiran nadzor sudske uprave od strane Ministarstva pravde i izvještavanje Nacionalnoj komisiji
Politički kriterijumi	Nisu usvojeni zakoni koji se tiču lokalne samouprave a kojima se utvrđuju	36. Izrada prijedloga Zakona o svojinsko-pravnim odnosima	Realizovana (36)	19: Usvojiti zakon koji će utvrditi ovlašćenja nad

Demokratija i vladavina prava Anti-korupcijska politika	ovlašćenja nad imovinom ili resursima na lokalnom nivou.	37. Usvajanje Zakona o svojinsko-pravnim odnosima	Nije realizovana (37)	imovinom ili resursima na lokalnom nivou.
Politički kriterijumi Demokratija i vladavina prava Anti-korupcijska politika	Zaštita lica koja prijavljuju korupciju je u praksi i dalje nedovoljna, mada je zakonski okvir unaprijeden.	18. Izrada prijedloga Zakona o zaštiti lica koja prijavljuju korupciju 19. Usvajanje Zakona o zaštiti lica koja prijavljuju korupciju 20. Izrada Prijedloga Zakona o integritetu u javnom sektor(u koji će sadržati prevenciju korupcije, izradu planova integriteta, pravila o lobiranju, konflikt interesu, zaštite lica koja prijavljuju korupciju) 21. Usvajanje Zakona o integritetu u javnom sektoru 13. Izrada Uputstva o prijavljivanju korupcije policiji (način prijavljivanja i zaštita lica koja prijavljuju korupciju), i njegova efikasna primjena 14. Obuka službenika policije za sprovođenje Uputstva o prijavljivanju korupcije policiji 15. Promovisanje Uputstva o prijavljivanju korupcije policiji	Realizovana (20) Nije realizovana (21) Nema ocjene (22) Nema ocjene (23) Nije realizovana (77) Nije realizovana (78) Nije realizovana (79)	20: Unaprijediti indikatore tako da obezbijedte informacije o primjeni zaštitnih mjera u praksi.
Politički kriterijumi Demokratija i vladavina prava Anti-korupcijska politika	Crnoj Gori nedostaju jaka i nezavisna nadzorna i revizorska tijela. Takva nadležna tijela bi bila potrebna da nepristrasno i objektivno sprovedu i procijene izjave o imovini i finansiranju političkih stranaka, ali takođe da vrše monitoring privatizacije i procedura javnih nabavki i državnog budžeta. Postojeći odbori za monitoring ne	86. Revizija zakonitosti i uspješnosti upravljanja državnom imovinom i obavezama, budžetima i svim finansijskim poslovima subjekata, čiji su izvori finansiranja javni ili nastaju korišćenjem državne imovine	- Realizuje se kontinuirano (223)	21: Donijeti Zakon o državnoj izbornoj komisiji tako da uspostavi nove nadležnosti koje bi podrazumijevale procijene izjave o imovini i finansiranju političkih stranaka.

	<p>ispunjavaju ove zadatke na zadovoljavajući način i UAI, u ovom pogledu, ima posebno ograničenu ulogu.</p>	<p>114. Prijave korupcije u procesu javnih nabavki -Izrada preciznog upustva o postupku prijavljivanja korupcije u javnim nabavkama i načinu postupanja po prijavama građana - Funkcionisanje telefona za prijavu korupcije - Informisanje tužilaštva i policije o utvrđenim nepravilnostima sa elementima korupcije, u postupku javnih nabavki - Izrada i polugodišnjih izvještaja o radu telefona za prijavu korupcije i objavljivanje na sajtu</p> <p>115. Sačinjavanje i dostavljanje izvještaja o praćenju planova javnih nabavki u odnosu na predviđene i realizovane šoping metode (u vezi sa zakonskim ograničenjem da se šoping metoda može raspisati samo po 2 puta za usluge, robe i radove) i poništavanje postupaka u slučaju povreda zakona</p> <p>116. Izrada i objavljivanje šestomjesečnih izvještaja o stanju sistema javnih nabavki, uočenim nepravilnostima u radu i predlozima mjera za unapređivanje sistema</p>	<p>Nije realizovana (254)</p> <p>Realizovana (255)</p> <p>Kontinuirano se realizuje (256)</p> <p>Nije realizovana (257)</p> <p>Djelimično realizovana (258)</p> <p>Realizovana (259)</p>	<p>22: Obavezati Državnu revizorsku instituciju da vrši reviziju privrednih društava sa akcijskim kapitalom u vlasništvu države.</p> <p>23: Definisati novu mjeru kojom će se uspostaviti obaveza Državne revizorske institucije da vrši reviziju ispunjavanja obaveza iz ugovora o privatizaciji.</p> <p>24: Obavezati Direkciju za javne nabavke da dosljedno sprovodi mjere koje se odnose na nadzor nad procedurom javnih nabavki.</p>
--	--	--	--	---

Politički kriterijumi Demokratija i vladavina prava Anti-korupcijska politika	Izjave o imovini od strane političkih partija su do sada bile nekompletne, a državne vlasti nisu bile u stanju da sprovedu zakon ili da istraže dostavljene podatke. Ova situacija će se samo djelimično popraviti novim zakonom.	Nema posebnih mjera		25: Donijeti Zakon o državnoj izbornoj komisiji kojim će se toj instituciji dati nadležnost da istraži podatke o imovini političkih partija.
Politički kriterijumi Demokratija i vladavina prava Anti-korupcijska politika	Administrativna korupcija na lokalnom nivou je i dalje visoka, posebno u obalnom području, kao rezultat naglog razvoja, privatizacije i javnih nabavki.	41. Izrada i usvajanje - Modela Programa borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala u lokalnoj samoupravi - Izrada i usvajanje Akcionog plana mjera za sprječavanje i suzbijanje korupcije na lokalnom nivou 42. Izrada i usvajanje lokalnih antikorupcijskih akcionih planova koji se tiču nadležnosti lokalne samouprave, a nijesu obuhvaćeni Programom borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala i Akcionim planom za njegovo sprovođenje	Realizovana (106) Realizovana (107) Nije realizovana (108)	26: Revidirati Program borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala u lokalnoj samoupravi tako da uključi mjere koje se odnose na razvoj (izgradnju objekata), privatizaciju i javne nabavke. 27: Izraditi i usvojiti lokalne antikorupcijske akcione planove, uspostaviti tijelo za praćenje njihove realizacije i dostavljati izvještaje Nacionalnoj komisiji.
Politički kriterijumi Demokratija i vladavina prava Anti-korupcijska politika	U 2007. godini, nijedna mjeru tajnog nadzora nije preduzeta u istraži slučajeva korupcije.	Nema posebne mjere, niti indikatora za praćenje		28: Uspostaviti posebne indikatore za praćenje korišćenja mjeru tajnog nadzora u istragam korupcije.
Politički kriterijumi Demokratija i vladavina prava Anti-korupcijska politika	Međutim, deklarisana posvećenost vlasti borbi protiv korupcije nije podržana rigoroznom implementacijom sa jasnim rezultatima, uključujući veće stope presuda u slučajevima korupcije. Korupcija je i dalje široko rasprostranjena i neefikasno gonjena, posebno u slučajevima korupcije na	Nema posebne mjere, niti indikatora za korupciju na visokom nivou.		29: Uspostaviti sistem praćenja donošenja presuda o korupciji i izvještavanja Nacionalnoj komisiji. 30: Uspostaviti poseban sistem praćenja istraža i presuda za korupciju na visokom nivou i

	visokom nivou.			izvještavanja Nacionalnoj komisiji.
Politički kriterijumi Ljudska prava i zaštita manjina Gradjanska i politička prava	Potrebno je u potpunosti poštovati disciplinske procedure u slučajevima zloupotrebe službenog položaja ili prekoračenja službenog ovlašćenja, definisane u Zakonu o državnim službenicima i namještenicima. Vlasti treba da ojačaju mehanizme interne kontrole.	17. Promovisanje Etičkog kodeksa državnih službenika i namještenika 136. Praćenje poštovanja Etičkog kodeksa službenika i namještenika Poreske uprave 144. Izrada Etičkog kodeksa carinskih službenika i namještenika 145. Praćenje poštovanja Etičkog kodeksa službenika i namještenika Uprave carina	Realizuje se kontinuirano (81) Realizuje se kontinuirano (281) Nije realizovana (295) Nije realizovana (296)	31: Ojačati mehanizme interne kontrole i uspostaviti sistem izvještavanja Nacionalnoj komisiji. 32: Izraditi Etički kodeks carinskih službenika i namještenika i obezbijediti njegovo poštovanje.
Politički kriterijumi Ljudska prava i zaštita manjina Gradjanska i politička prava	Zakon o slobodnom pristupu informacijama se još uvijek implementira sa mješovitim rezultatima.	33. Omogućiti sloboden pristup informacijama, u skladu sa Zakonom 91. Omogućavanje pristupa svim informacijama koje se odnose na privatizaciju na osnovu Zakona o slobodnom pristupu informacijama	Realizuje se kontinuirano (97) Realizuje se kontinuirano (228)	33: Unaprijediti pristup informacijama, u skladu sa Zakonom, posebno u oblasti privatizacije, gdje su problemi najviše izraženi.
Evropski standardi Unutrašnje tržiste Javne nabavke	Zakon o javnim nabavkama usvojen u julu 2006. godine predstavlja dobru polaznu tačku i velikim dijelom je usaglašen sa glavnim principima EU sistema za javne nabavke. Međutim, još uvije postoji nekoliko oblasti koje nisu usaglašene sa relevantnim EZ direktivama i/ili sa međunarodnom dobrom praksom, kao što je slučaj kod opsega komunalnih usluga.	Nema posebne mjere		34: Definisati novu mjeru kojim će se raditi izvjene i dopune Zakona o javnim nabavkama radi usaglašavanja sa relevantnim EZ direktivama i/ili sa međunarodnom dobrom praksom.
Evropski standardi Unutrašnje tržiste Javne nabavke	Još uvijek nije razvijen elektronski sistem javnih nabavki.	111. Obezbeđivanje uslova za implementaciju Zakona o javnim nabavkama u dijelu koji se odnosi na elektronski sistem javnih nabavki 112. Izrada elektronskog	Nema ocjene (251) Realizovana (252)	35: Uspostaviti elektronski sistem javnih nabavki i elektronski djelovodnik.

		djelovodnika		
Evropski standardi Unutrašnje tržiste Javne nabavke	<p>Organizovan je veliki broj obuka i studijskih posjeta za osoblje Direkcije i Komisije, ali se Direkcija još nalazi u početnoj fazi razvoja i nema dovoljan broj zaposlenih.</p> <p>Međutim, moraju se intenzivirati napor da se unaprijede transparentnost i odgovornost, kao i da se unaprijedi nivo uskladjenosti propisa iz ove oblasti sa <i>acquis-em</i>, uključujući koncesije i javno-privatna partnerstva, kao i izgradnju i jačanje administrativnih kapaciteta uključenih u postupak javne nabavke.</p>	<p>107. Procjena potreba i zapošljavanje novih kadrova</p> <p>108. Izrada plana potreba za obukom i obuka za sprovođenje zakona o javnim nabavkama (Direkcija za javne nabavke, službenici za javne nabavki i ponuđači)</p> <p>109. Obuka službenika za javne nabavke i ponuđača, iz oblasti informacionih tehnologija</p>	<p>Realizuje se kontinuirano (247)</p> <p>Realizuje se kontinuirano (248)</p> <p>Nema ocjene (249)</p>	<p>36: Povećati broj zaposlenih u Direkciji i obezbijediti njihovu obuku.</p> <p>37: Obezbijediti obuku službenika uključenih u postupak javnih nabavki.</p> <p>38: Definisati novu mjeru kojom će se propisi koji se odnose na koncesije i javno-privatna partnerstva uskladiti sa <i>acquis-em</i>.</p>
Evropski standardi Sektorske politike Industrija i MSP	Ukupno, zabilježen je napredak u oblasti politike razvoja MSP-a, ali su potrebni dalji napor u harmonizaciji i ubrzavanju izdavanja dozvola, uklanjanju biznis barijera i implementaciji mjera za industrijsku politiku.	<p>39. U saradnji sa privatnim sektorom inicirati i sprovoditi aktivnosti na unaprjeđivanju fer i konkurentnog poslovanja i investiranja kroz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - izradu plana aktivnosti - izrada sestomjesečnih izvještaja o realizaciji plana aktivnosti I njegovo objavljivanje na sajtu nadležne institucije 	<p>Realizovana (103)</p> <p>Nije realizovana (104)</p>	<p>39: Revidirati plan aktivnosti u dijelu ubrzavanja izdavanja dozvola i uklanjanja biznis barijera, uspostaviti sistem izvještavanja Nacionalnoj komisiji.</p>
Evropski standardi Sektorske politike Finansijska kontrola	Razvoj javnih internih finansijskih kontrola i eksterne revizije je u ranoj fazi. Biće potrebni značajni napor u podizanju nivoa svijesti i organizovanje obuka o novim sistemima.	<p>80. Izraditi plan potreba za edukacijom, i sprovesti edukaciju odgovornih lica zaduženih za upravljanje i raspolažanje budžetskim sredstvima</p> <p>81. Edukacija javnosti u razumijevanju poslova vezanih za kontrolu trošenja budžetskih sredstava, kroz izradu i distribuciju priručnika i medijsku kampanju</p> <p>82. Izrada Strategije za odnose sa javnošću u cilju</p>	<p>Realizuje se kontinuirano (215)</p> <p>Realizuje se kontinuirano (216)</p> <p>Djelimično realizovana (217)</p>	<p>40: Intenzivirati realizaciju mjera koje se odnose na obuku i podizanje nivoa svijesti o internim i eksternim revizijama.</p>

		<p>blagovremenog informisanja javnosti o trošenju budžetskih sredstava i realizaciji planiranih revizija u skladu sa obavezama iz Zakona o DRI</p> <p>83. Jačanje administrativnih kapaciteta novog Sektora za javnu unutrašnju finansijsku kontrolu - Izrada podzakonskih akata u skladu sa novim zakonom, reorganizacija sektora, zapošljavanje, obuka</p>	Realizuje se kontinuirano (218)	
Evropski standardi Pravosuđe, sloboda i bezbjednost Pranje novca	Međutim, crnogorski napor u borbi protiv pranja novca nisu dovoljni i potrebno ih je ubrzati. Pravni okvir treba da bude dopunjena, usvajanjem pomoćnog sekundarnog zakonodavstva.	Nema posebne mjere		<p>41: Definisati posebnu mjeru kojom bi se utvrstile potrebe i pristupilo izradi pomoćnog sekundarnog zakonodavstva.</p>
Evropski standardi Pravosuđe, sloboda i bezbjednost Pranje novca	Uprava za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma uspostavljena je kao finansijska obaveštajna jedinica. Uprava nema ovlašćenje za vođenje krivičnih istraga. Uprava sve izvještaje koje smatra sumnjivim dostavlja policiji i Državnom tužiocu na dalju istragu; još uvjek nema određene jasne kriterijume i standardne procedure. Ne postoji nikakav mehanizam za praćenje izvještaja o rezultatima istraga.			<p>42: Definisati mjeru kojom će se USPNIFT dati nadležnost za vođenje krivičnih istraga, ili mjeru kojom će se utvrditi jasni kriterijumi i standardne procedure za postupanje policije i tužilaštva u istragama.</p> <p>43: Uspostaviti mehanizam za praćenje izvještaja o rezultatima istraga i sistem izvještavanja Komisiji.</p>
Evropski standardi Pravosuđe, sloboda i bezbjednost Pranje novca	Naročito zbog sve većeg broja prijavljenih transakcija, Upravi je potrebno dalje jačanje u vidu povećanja broja zaposlenih, specijalizovanih obuka i radnih procedura.	<p>95. Kadrovska popuna po novom Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji i obuka novih kadrova</p> <p>96. Utvrđivanje smjernica o analizi rizika</p> <p>97. Učešće na seminarima koje organizuju međunarodne institucije</p>	<p>Djelimično realizovana (235)</p> <p>Nije realizovana (236)</p> <p>Realizuje se kontinuirano</p>	<p>44: Povećati broj zaposlenih u USPNIFT, intezivirati obuku kadrova i izradu smjernica o analizi rizika i dopunjene liste indikatora.</p> <p>45: Definisati posebnu mjeru kojom će se utvrditi potrebe za specijalizovanim obukama i definisanjem novih radnih procedura.</p>

		<p>98. Učestvovanje predstavnika Uprave za sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma u radnim grupama Egmont grupe</p> <p>99. Analiza postojećeg stanja I,u skladu sa tim, procjena potreba za izradom dopunjene liste indikatora</p>	(237) Realizuje se kontinuirano (238) Realizuje se kontinuirano (239)	
Evropski standardi Pravosuđe, sloboda i bezbjednost Pranje novca	Kapaciteti policije i Državnog tužioca za istragu o slučajevima pranja novca su ograničeni. Unutar Uprave policije, postoje samo dvije osobe koje se bave borbot protiv pranja novca i samo je mali broj slučajeva pranja novca proslijeden Državnom tužiocu. Državnom tužilaštvu ozbiljno nedostaje ekspertiza. Postoji potreba i za jačanjem kadrova i tehničkog kapaciteta, posebno za finansijske istrage.	Nema posebnih mjera		<p>46: Definisati posebnu mjeru kojom će se predvidjeti organizovanje obuka za policiju i tužilaštvo u vođenju istraga o slučajevima pranja novca.</p> <p>47: Povećati broj zaposlenih u policiji koji rade na sprečavanju pranja novca.</p>
Evropski standardi Pravosuđe, sloboda i bezbjednost Pranje novca	Jača međuinstитucionalna saradnja i dalje je ključna, imajući u vidu povezanost pranja novca i drugih ozbiljnih oblika organizovanog kriminala.	Nema posebnih mjera		<p>48: Uspostaviti posebnu mjeru kojom će se obezbijediti jačanje međuinstитucionalne saradnje u oblasti pranja novca i uspostaviti sistem izvještavanja Komisiji.</p>
Evropski standardi Pravosuđe, sloboda i bezbjednost Pranje novca	Nisu prijavljene nikakve mјere za smanjenje ili zamjenu gotovinskih transakcija.	Nema posebnih mjera		<p>49: Definisati posebnu mjeru kojom će se utvrditi i pratiti realizacija aktivnosti za smanjenje ili zamjenu gotovinskih transakcija.</p>
Evropski standardi Pravosuđe, sloboda i bezbjednost Pranje novca	Mora postojati jača kontrola nad finansijama koje se ulazu u građevinske poslove i u industriju nekretnina.	Nema posebnih mjera		<p>50: Uspostaviti posebnu mjeru i obezbijediti pojačanu kontrolu u građevinskim poslovima i industriji nekretnina i sistem izvještavanja Komisiji.</p>
Evropski	Međutim, Zakon o prekursorima nije	Nema posebnih mjera		<p>51: Definisati posebnu mjeru</p>

standardi Pravosuđe, sloboda i bezbjednost Droga	usvojen.			kojom se predviđa izrada i usvajanje Zakona o prekursorima.
Evropski standardi Pravosuđe, sloboda i bezbjednost Droga	Kapaciteti policije nisu dovoljni. Odsjek policije za borbu protiv droga i krijumčarenja, koji je nadležan za borbu protiv zloupotrebe droga ima deset radnih mesta, od kojih su šest slobodna.	Nema posebnih mjera koje predviđaju zapošljavanje u tom Odsjeku		52: Definisati posebnu mjeru kojim će se predvidjeti povećanje broja zaposlenih u Odsjeku za borbu protiv droga i krijumčarenja.
Evropski standardi Pravosuđe, sloboda i bezbjednost Droga	Vladina agencija za nedozvoljene droge, koja treba da koordinira radom vladinih i nevladinih organizacija koje se bave sprječavanjem upotrebe droga na državnom nivou, još uvijek nije osnovana.	Nema posebnih mjera		53: Definisati posebnu mjeru kojim će se uspostaviti Vladina agencija za nedozvoljene droge.
Evropski standardi Pravosuđe, sloboda i bezbjednost Droga	Međuinstitucionalna saradnja treba da se dalje razvija i unaprijeđuje.	Nema posebnih mjera		54: Definisati posebnu mjeru kojom će se unaprijediti međuinstitucionalna saradnja i uspostaviti sistem izvještavanja Nacionalnoj komisiji.
Evropski standardi Pravosuđe, sloboda i bezbjednost Policija	Potrebno je raditi na jačanju unutrašnje kontrole.	19. Utvrditi potrebe za obukom, i sprovesti obuku i poboljšanje kadrovskih kapaciteta Odjeljenja za unutrašnju kontrolu Uprave policije 20. Utvrditi potrebe i nabaviti potrebnu opremu za rad Odjeljenja	Realizuje se kontinuirano (137) Nije realizovana (138)	55: Intenzivirati obuku, utvrditi potrebe i obezbijediti opremu za rad Odjeljenja za unutrašnju kontrolu. Definisati novu mjeru kojom će se procijeniti postojeće stanje i prepoznati aktivnosti potrebe za jačanje unutrašnje kontrole.
Evropski standardi Pravosuđe, sloboda i bezbjednost Borba protiv organizovanog kriminala i terorizma	Međutim, novi Zakonik o krivičnom postupku još nije usvojen.	5. Izrada prijedloga Zakonika o krivičnom postupku (uvodenje instituta obrnutog tereta dokazivanja) 6. Usvajanje Zakonika o krivičnom postupku	Djelimično realizovana (7) Nije realizovana (8)	56: Izraditi i usvojiti novi Zakonik o krivičnom postupku uskladnog sa standardima EU, kojim se predviđa uvođenje instituta prebacivanja tereta dokazivanja.

Evropski standardi Pravosuđe, sloboda i bezbjednost Borba protiv organizovanog kriminala i terorizma	Multiinstitucionalni centar za razmjenu informacija u svakodnevnom radu između relevantnih ustanova sa ciljem kreiranja integrisane baze podataka, još uvijek nije uspostavljen. Treba da se poboljša operativna saradnja među institucijama koje sprovode zakon.	Nema posebnih mjera		<p>57: Definisati novu mjeru kojom će se uspostaviti multiinstitucionalni centar za razmjenu informacija između relevantnih ustanova i kreirati integrisana baze podataka.</p> <p>58: Definisati posebnu mjeru kojom će se poboljšati operativna saradnja među nadležnim institucijama i uspostaviti sistem izvještavanja Komisiji.</p>
Evropski standardi Pravosuđe, sloboda i bezbjednost Borba protiv organizovanog kriminala i terorizma	Međutim, istrage slučajeva trgovine ljudima i dalje su rijetke. Crna Gora treba da izgradi svoj kapacitet kako bi se identifikovale proaktivno žrtve među ranjivim grupama, kako bi se obezbjedile pravne alternative za sklanjanje žrtava u zemlje u kojima se suočavaju sa nevoljama, i kako bi se žrtve ohrabrike da pomognu u istrazi i krivičnom gonjenju osumnjičenih za trafiking, kao i da bi se sprovele obuke o osjetljivosti slučajeva trafikinga za potrebe nosioca pravosudnih funkcija.	Nema posebnih mjera		<p>59: Definisati nove mjere kojim će se predvidjeti</p> <ul style="list-style-type: none"> - izgradnja kapaciteta za proaktivno identifikovanje žrtava među ranjivim grupama - definisanje pravnih alternativa za prihvatanje žrtava - obuke o osjetljivosti slučajeva trafikinga za potrebe nosioca pravosudnih funkcija.
Evropski standardi Pravosuđe, sloboda i bezbjednost Borba protiv organizovanog kriminala i terorizma	Međutim, tek treba da se usvoji Nacionalna strategija za borbu protiv terorizma.	Donošenje Strategije o borbi protiv terorizma	Nije realizovana (176)	<p>60: Intenzivirati aktivnosti na izradi Strategije i uspostaviti sistem izvještavanja Nacionalnoj komisiji.</p>

Aneks 4: Pregled preporuka Nacionalne komisije po institucijama

Izvještaj Komisije	Tekst preporuka
Skupština Crne Gore	
I	<ul style="list-style-type: none"> da pripremi odgovarajući tekst u formi rezolucije koji bi sadržao osnovne principe i opredjeljenje Crne Gore da se odlučno obračuna sa najtežim krivičnim djelima; da se preispita cjelishodnost tj. održivost mjera 24 - smanjenje diskrecionih ovlašćenja nosilaca izvršne vlasti, zbog nejasnoće samog pojma diskrecionih ovlašćenja, i u tom smislu nemogućnosti sprečavanja mogućih zloupotreba istih.
II	-
III	<ul style="list-style-type: none"> da intenzivira aktivnosti na donošenju zakona koji se nalaze u skupštinskoj proceduri, a čije je usvajanje predviđeno AP. i Sekretarijat za zakonodavstvo da u međusobnoj komunikaciji utvrde nosioca posla obrade prijedloga zakona o DIK da uspostavi Komisiju za praćenje transparentnosti procesa privatizacije, najkasnije do kraja septembra o.g.
IV	<ul style="list-style-type: none"> da preduzme aktivnosti na izmjeni Poslovnika o radu u cilju proširenja nadležnosti Odbora kao i da dostavi podatke o broju pozvanih NVO na tematske, proširene sjednice Odbora kao i o broju usvojenih mišljenja i sugestija Odbora da intenzivira aktivnosti na donošenju zakona koji se nalaze u skupštinskoj proceduri, a čije je usvajanje predviđeno IAP. da se, u najhitnjem roku, pristupi punoj implementaciji svih mjera iz Rezolucije o borbi protiv korupcije i organizovanog kriminala, (naročito tačaka 2, 4, 5, 6 i 7 Rezolucije). PREPORUKA U VEZI SA IZVJEŠTAJEM EK ZA 2008 da se, na prvoj sjednici u 2009. godini, razmatraju Predlog zakona o osnovama svojinsko-pravnih odnosa kojim će utvrditi ovlašćenja nad imovinom ili resursima na lokalnom nivou, kao i Predlog zakona o koncesijama. PREPORUKA U VEZI SA IZVJEŠTAJEM EK ZA 2008 Preporučuje se Skupštini CG da u sto kracem roku usvoji Predlog zakona o imovini CG PREPORUKA U VEZI SA IZVJEŠTAJEM EK ZA 2008 Preporučuje se Skupštini Crne Gore, da u okviru svojih nadležnosti formira radnu grupu koja će pripremiti Predlog zakona o državnoj izbornoj komisiji, u koji će biti ugrađene odredbe kojima se Državnoj izbornoj komisiji obezbeđuje nadležnost da istražuje podatke o imovini političkih partija. PREPORUKA U VEZI SA IZVJEŠTAJEM EK ZA 2008 Preporučuje se Skupštini Crne Gore da na prvoj redovnoj sjednici u 2009. godini usvoji Predlog zakona o finansiranju kampanja za izbor Predsjednika Crne Gore, gradonačelnika i predsjednika opština. PREPORUKA U VEZI SA IZVJEŠTAJEM EK ZA 2008
Vlada CG i Generalni sekretariat	
I	<ul style="list-style-type: none"> da se preispita cjelishodnost tj. održivost mjera 24 - smanjenje diskrecionih ovlašćenja nosilaca izvršne vlasti, zbog nejasnoće samog pojma diskrecionih ovlašćenja, i u tom smislu nemogućnosti sprečavanja mogućih zloupotreba istih.
II	<ul style="list-style-type: none"> da utvrdi nadležnost institucije u predlaganju Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o privatizaciji.
III	
IV	<ul style="list-style-type: none"> Preporučuje se Vladi CG da utvrdi Predlog zakonika o krivičnom postupku do 15. februara 2009. godine. PREPORUKA U VEZI SA IZVJEŠTAJEM EK ZA 2008

	Ministarstvo unutrašnjih poslova i javne uprave
I	<ul style="list-style-type: none"> · da, u saradnji sa UAI, preduzume aktivnosti na pripremi propisa kojima će se osigurati posebna zaštita lica koja prijavljuju korupciju („whistleblowers”). · da preko Sektora za lokalnu samoupravu, u koordinaciji Zajednice opština, izradi model lokalnog antikorupcijskog akcionog plana, uskladen sa ciljevima AP za sprovodenje Programa borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala; Model je potrebno dostaviti svim lokalnim samoupravama i inicirati izradu istih; · Potrebno je da se ova aktivnost dodatno podstakne kroz djelovanje budućih ekonomsko-socijalnih savjeta pri lokalnim samoupravama, čije je formiranje u toku · da u saradnji sa Komisijom za utvrđivanje konflikta interesa, u što skorijem roku, pripremi Predlog zakona o konfliktu interesa · da se, u izradi Predloga zakona, uvaže međunarodni standardi, a naročito Konvencija UN-a protiv korupcije i preporuke Grupe zemlja Savjeta Evrope za borbu protiv korupcije (GRECO) · da se prilikom definisanja nadležnosti Komisije za utvrđivanje konflikta interesa i sankcija za kršenje ovog zakona, utvrdi nadležnost Komisije da provjerava i utvrđuje tačnost podataka i propisu sankcije za dostavljanje lažnih podataka o prijavljenim prihodima i imovini
II	<ul style="list-style-type: none"> · MUPiJU da stvori zakonske uslove kako bi Uprava policije definisala proceduru za prijavu korupcije u policiji, i u saradnji sa NVO da promoviše iste, u cilju ostvarivanja potpunije saradnje sa građanima na ovom planu; · MUPiJU da, preko Sektora za lokalnu samoupravu, u koordinaciji Zajednice opština, nakon usvajanja na Vladi, dostavi u najkraćen roku Model programa borbe protiv korupcije i orgnaizovanog kriminala u lokalnoj samoupravi i akcionog plana mjera za sprječavanje i suzbijanje korupcije na lokalnom nivou. Isti je neophodno da bude razmatran i u svojen na nivou Zajednica opštine, odnosno samih lokalnih samouprava. · Potrebno je da se ova aktivnost dodatno podstakne kroz djelovanje budućih ekonomsko-socijalnih savjeta pri lokalnim samoupravama, čije je formiranje u toku. · da pripremi Predlog zakona o zaštiti lica koja prijavljuju korupciju, i shodno tom zakonu, da predlože izmjene I dopune Zakona o policiji, radi stvaranja pravnog osnova za donošenje podzakonskih akata iz ove oblasti. Dostaviti informaciju NK do kraja I kvartala 2008. godine. · MUPiJU i Uprava policije da utvrde plan aktivnosti za poboljšanje mehanizama zaštite svih službenika koji su uključeni u borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala, shodno predlozima koja će biti definisana novim Zakonom o zaštiti lica koja prijavljuju korupciju.
III	<ul style="list-style-type: none"> · da dostavi informaciju o donošenju zakona o zaštiti lica koja prijavljuju korupciju, kako bi Uprava policije nakon toga pristupila izradi Uputstva, do kraja III kvartala 2008 · MUPiJU da dostavi informaciju o šestomjesečnom radu organizacione jedinice za nadzor nad radom Uprave policije, do kraja III kvartala 2008
IV	

	Ministarstvo pravde
I	<ul style="list-style-type: none"> · da pripremi Akcioni plan za implementaciju Strategije reforme pravosuđa 2007 – 2012 koju je usvojila Vlada RCG do kraja III kvartala 2007.godine, kojom će biti predviđen niz konkretnih koraka za implementaciju Strategije. · da pripremi odgovarajuće propise kojima će se stvoriti neophodni uslovi za primjenu instituta proširenog oduzimanja imovinske koristi · da, paralelno sa pripremom teksta Predloga zakonika o krivičnom postupku, počne sa izradom procjene troškova u vezi sa implementacijom rješenja koja će sadržati novi zakonski tekst, s posebnim osvrtom na povećanje broja tužilaca i dodatna sredstva koja je potrebno predvidjeti u budžetu za 2008. godinu.

	<ul style="list-style-type: none"> · da pripreme: tekst Predloga zakona o potvrđivanju Građanskopravne konvencije o korupciji Savjeta Evrope (Ministarstvo finansija, u saradnji sa UAI) i tekst Predloga zakona o potvrđivanju Dodatnog protokola uz Krivičnopravnu konvenciju SE o korupciji (Ministarstvo pravde u saradnji sa UAI). · i VDT da preduzmu konkretnе korake na obezbjeđivanju uslova za uspјešnu implementaciju novog Zakonika o krivičnom postupku na način što će paralelno sa radom na izradi novog zakonskog teksta pristupiti izradi procjene troškova njegove buduće implementacije. U tom smislu, potrebno je predvidjeti posebna sredstva u budžetu Republike Crne Gore za 2008. i 2009. godinu kojim bi se obezbijedila potpuna primjena ovog Zakonika. · da intenzivira vršenje nadzora nad poslovima sudske uprave u sudovima s posebnim osvrtom na izvršenje sudske odluka u krivičnim predmetima formiranim po optužnicama za teška krivična djela.
II	<ul style="list-style-type: none"> · da pripremi posebno izmjene i dopune Krivičnog zakonika, kako bi se stvorili neophodni uslovi za primjenu instituta proširenog oduzimanja imovinske koristi · i Privredni sud da intenziviraju aktivnosti na izradi registra kaznene evidencije ("crne liste") privrednih društava i odgovornih lica osuđenih za krivična djela sa obilježjima korupcije, te da isti učini dostupnim javnosti. · da nastavi sa kontinuiranim vršenjem nadzora poslova sudske uprave.
III	
IV	

Ministarstvo finansija	
I	<ul style="list-style-type: none"> · da formulise svoj stav o cjelishodnosti donošenja Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaradama i ostalim primanjima državnih funkcionera imajući u vidu već donijeti Zakon o zaradama i drugim primanjima nosilaca pravosudnih i ustavnosudskih funkcija. · da u tekstu Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o finansiranju lokalne samouprave integrise instrumente za borbu protiv korupcije na lokalnom nivou (značaj izrade i primjene Lokalnog akcionog plana za borbu protiv korupcije, preuzimanje međunarodnih iskustava u ovoj oblasti). · da pripremi o uticaju fiskalne reforme na antikorupcijsku politiku u narednom izvještaju. · u saradnji sa Ministarstvom pravde da pripremi zakonski tekst kojim se uređuje upravljanje imovinom oduzetom u krivičnom postupku · da dostavi NK informacije koje se odnose na Godišnje izvještaje interne revizije utroška budžetskih sredstava kod budžetskih korisnika, kako bi se stekao uvid u zakonitost i opravdanost utroška sredstava od strane budžetskih korisnika;
II	<ul style="list-style-type: none"> · da pripremi informaciju o uticaju fiskalne reforme na antikorupcijsku politiku u narednom izvještaju · da intenzivira aktivnosti na pripremi zakona o staranju o privremeno i trajno oduzetoj imovini. · da u skladu sa preporukama Evropske komisije, pripremi predlog Zakona o unutrašnjoj finansijskoj kontroli u javnom sektoru, kojim će se propisati bliži kriterijumi i način osnivanja jedinica unutrašnje kontrole kod budžetskih korisnika,
III	<ul style="list-style-type: none"> · da u skladu sa Zakonom o sprečavanju pranja novca i fin. terorizma, u što skorijem roku, doneše propis kojim se utvrđuju bliži kriterijumi za izradu smjernica o analizi rizika.
IV	<ul style="list-style-type: none"> · da preduzme aktivnosti na jačanju kapaciteta za unapređenje oblasti međunarodne pravne saradnje i međunarodne pravne pomoći PREPORUKA U VEZI SA IZVJEŠTAJEM EK ZA 2008 · da intenzivira aktivnosti na formiranju organa koji će biti nadležan za staranje o oduzetoj imovini. · da preduzme aktivnosti na podizanju nivoa svijesti o internim revizijama – PREPORUKA U VEZI SA IZVJEŠTAJEM EK ZA 2008. · da, u skladu sa Zakonom o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma, u što skorijem roku, doneše odgovarajući propis kojim se utvrđuju bliži kriterijumi za izradu smjernica o analizi rizika, i da o tome informiše Nacionalnu komisiju do kraja I kvartala 2009. godine

	<ul style="list-style-type: none"> · i Direkcija za javne nabavke da sagledaju potrebu pripreme predloga izmjena i dopuna Zakona o javnim nabavkama, za sistem javnih nabavki u oblasti komunalnih djelatnosti, u cilju usaglašavanja sa propisima EU. – PREPORUKA U VEZI SA IZVJEŠTAJEM EK ZA 2008.
--	---

Ministarstvo za ekonomski razvoj	
I	<ul style="list-style-type: none"> · da preispita opravdanost donošenja Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o privatizaciji privrede, obzirom da je Vlada RCG 10. maja 2007. godine obrazovala Komisiju za razmatranje prigovora, pritužbi, predloga i sugestija građana i drugih subjekata na proces privatizacije. · i Privredna komora, u koordinaciji sa Direkcijom za MSP, MIPA, Unjom poslodavaca, Montenegro Biznis Alijansom i lokalnim privrednim udruženjima i biznis asocijacijama, utvrde plan aktivnosti za unaprjeđenje fer i konkurentnog poslovanja
II	
III	<ul style="list-style-type: none"> · Ministarstvo pomorstava, saobraćaja i telekomunikacija, Ministarstvo poljoprivrede i Ministarstvo turizma i zaštite životne sredine da kontinuirano organizuju javne rasprave o planovima i strategijama privatizacije za preduzeća od strateškog značaja, shodno planovima privatizacije preduzeća iz nadležnosti ovih institucija, i o tome blagovremeno informišu NK
IV	<ul style="list-style-type: none"> · da intenzivira aktivnosti na izradi Akcionog plana borbe protiv korupcije u oblasti prostornog planiranja i uređenja prostora. PREPORUKA U VEZI SA IZVJ. EK ZA 2008 · Ministarstvo za ekonomski razvoj, Ministarstvo pomorstva, saobraćaja i telekomunikacija, Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede i Ministarstvo turizma i zaštite životne sredine da kontinuirano organizuju javne rasprave o privatizaciji preduzeća od strateškog značaja, shodno planovima privatizacije preduzeća iz nadležnosti ovih institucija, i o tome blagovremeno informišu Nacionalnu komisiju.

Ministarstvo kulture, sporta i medija	
I	
II	
III	<ul style="list-style-type: none"> · da intenzivira pripremu Priručnika za državne službenike u vezi sa implementacijom Zakona o slobodnom pristupu informacijama, najkasnije do kraja III kvartala. · da u skladu sa rokom iz AP pripremi tekst Prijedloga zakona o nedozvoljenoj koncentraciji u štampanim medijima ili predloži drugi način realizacije ove preporuke Savjeta Europe, najkasnije do kraja III kvartala
IV	

Ministarstvo saobraćaja, pomorstva i telekomunikacija	
I	<ul style="list-style-type: none"> · da u Radnu grupu za izradu Predloga zakona o telekomunikacijama uključi predstavnike Uprave policije i Ministarstva pravde
II	
III	
IV	

Ministarstvo zdravlja, rada i socijalnog staranja	
I	
II	
III	<ul style="list-style-type: none"> · da intenzivira aktivnosti na pripremi Prijedloga zakona o genetskoj privatnosti i Prijedloga zakona o uzimanju biološkog materijala
IV	

Vrhovni sud	
I	<ul style="list-style-type: none"> · VDT i Uprava policije da pripreme procjenu postojećeg stanja u odnosu na sprovođenje radnji dokazivanja u pretkrivičnom i istražnom postupku. · VDT, u saradnji sa Ministarstvom finansija, da sačine analizu kadrovskog stanja i procjenu nedostajućeg kadra. · VDT, Ministarstvo pravde i Sekretarijat za razvoj, u saradnji sa drugim nadležnim organima, da intenziviraju aktivnosti na uspostavljanju Pravosudnog informacionog sistema i sprovedenim aktivnostima informašu Nacionalnu komisiju, do kraja IV kvartala 2007. godine. · da predloži konkretna rješenja za garantovanje nezavisnog sudskega budžeta i jačanje nezavisnosti sudske vlasti mimo onih garancija koja već postoje u crnogorskom pravnom sistemu
II	<ul style="list-style-type: none"> · i Vrhovno državno tužilaštvo i Uprava policije da identifikuju karakteristične pojavnne probleme u odnosu na sprovođenje radnji dokazivanja u pretkrivičnom, istražnom postupku, i na glavnom pretresu, a koji utiču na efikasnost krivičnog gonjenja i pravosnažno presuđenje. · i VDT, Ministarstvo pravde i Sekretarijat za razvoj, u saradnji sa drugim nadležnim organima, da intenziviraju aktivnosti na uspostavljanju Pravosudnog informacionog sistema i o svedenim aktivnostima informišu Nacionalnu komisiju do kraja I kvartala 2008.g. · da predloži konkretna rješenja za garantovanje nezavisnog sudskega budžeta i jačanje nezavisnosti sudske vlasti mimo onih garancija koja već postoje u crnogorskom pravnom sistemu.
III	<ul style="list-style-type: none"> · i Vrhovno državno tužilaštvo i Uprava policije da identifikuju oblasti u kojima postoji potreba za zajedničkom obukom i usavršavanjem tužilaca, sudija i policijskih službenika. · i Sudski savjet da upoznaju javnost sa postojanjem i radom Kancelarije za prijavu korupcije u sudstvu. · da dostavi informaciju o stepenu realizacije mjeru koja se odnosi na uvođenje elektronskog šifriranja i elektronske raspodjele predmeta, do kraja III kvartala 2008.
IV	<ul style="list-style-type: none"> · i VDT da preduzmu aktivnosti na kontinuiranom sprovođenju programa promocije i primjene Etičkih kodeksa državnih tužilaca i Kodeksa sudske etike. PREPORUKA U VEZI SA IZVJEŠTAJEM EK ZA 2008 · i Sudski savjet da upoznaju javnost sa postojanjem i radom Kancelarije za prijavu korupcije u sudstvu. · da dostavi informaciju o stepenu realizacije mjeru koja se odnosi na uvođenje elektronskog šifriranja i elektronske raspodjele predmeta, do kraja I kvartala 2009. · da intezivira obuke sudija u vezi sa sprovođenjem finansijskih istraživačkih radnji, kao i da se dostave detaljne informacije o broju sprovedenih obuka, kao i o pokazateljima broja izvršenih finansijskih istraživačkih radnji

Sudski savjet	
I	
II	
III	<ul style="list-style-type: none"> · Sudski savjet i Ministarstvo finansija da dostavi informaciju o preduzetim aktivnostima na obezbjeđenju uvećanja zarada i specijalnih dodataka sudijama koji učestvuju u predmetima organizovanog kriminala i korupcije, do kraja III kvartala 2008. · Sudski savjet da dostavi informaciju o procentu kadrovske popunjenoštvi sudija i saradnika u odjeljenju za suđenja za krivična djela organizovanog kriminala, korupcije, terorizma i ratnih zločina, pri Višem sudu u Podgorici i Višem sudu u Bijelom Polju, do kraja III kvartala 2008. · Sudski savjet da dostavi informaciju o periodičnim statističkim izvještajima pohranjenim u bazi podataka informacionog sistema, kao i o procjeni potreba za obukom i broj obuka u odnosu na planirane, do kraja III kvartala 2008.

IV	<ul style="list-style-type: none"> · Preporuka sudskom i tuzilackom savjetu da izvrši analizu potreba za rješavanjem stambenih potreba državnih funkcionera u dijelu koji se odnosi na nosioce pravosudnih funkcija · Sudski savjet da dostavi informaciju o procentu kadrovske popunjenoosti sudija i saradnika u sudovima, sa posebnim akcentom na informacije koje se odnose na Odjeljenje za organizovani kriminal, korupciju, terorizam i ratne zločine, pri Višem sudu u Podgorici i Višem sudu u Bijelom Polju, do kraja I kvartala 2009. · Sudski savjet da dostavi informaciju o periodičnim statističkim izvještajima pohranjenim u bazi podataka informacionog sistema, kao i o procjeni potreba za obukom i broj obuka u odnosu na planirane, do kraja I kvartala 2009.
----	--

Pravosudne institucije	
I	<ul style="list-style-type: none"> · da je neophodno u pravosudnim institucijama izvršiti tehničko opremanje i obezbijedenje funkcionalnog radnog prostora, planiranjem budžetih sredstava za ovu namjenu u 2008 godini, kao i kandidovanjem projekata kod donatora i međunarodnih organizacija;
II	<ul style="list-style-type: none"> · Da je neophodno u pravosudnim institucijama izvršiti tehničko opremanje i obezbijedenje funkcionalnog radnog prostora, redovnim planiranjem budžetih sredstava za ovu namjenu, kao i kandidovanjem projekata kod donatora i međunarodnih organizacija
III	
IV	

Privredni sud	
I	<ul style="list-style-type: none"> · započne realizaciju projekta izrade Registra kaznene evidencije privrednih društava i odgovornih lica osuđenih za krivična djela sa obilježjima korupcije, te da isti učini dostupnim javnosti
II	
III	
IV	

Centar za edukaciju nosilaca pravosudnih funkcija	
I	<ul style="list-style-type: none"> · da otpočne sa edukacijom u pravosudnim organima u skladu sa iskazanim potrebama, s posebnim osvrtom na borbu protiv najtežih oblika kriminaliteta.
II	<ul style="list-style-type: none"> · da intenzivira aktivnosti na realizaciji programa obuke za 2008.g. · da redovno planira obuke o pojavnim oblicima korupcije i organizovanog kriminala, u skladu sa preporukama AP.
III	<ul style="list-style-type: none"> · i Policijska akademija da koordiniraju organizovanje zajedničkih seminara za predstavnike policije, tužilaštva i sudova na temu rješenja koja će sadržati novi Zakonik o krivičnom postupku
IV	<ul style="list-style-type: none"> · Centar za edukaciju nosilaca pravosudne funkcije i Policijska akademija da koordiniraju organizovanje zajedničkih seminara za predstavnike policije, tužilaštva i sudova na temu rješenja koja će sadržati novi Zakonik o krivičnom postupku. · Centar za edukaciju nosilaca pravosudne funkcije u saradnji sa VDT i Udrženjem državnih tužilaca da dostave program obuke tužilaca, u skladu sa prepoznatim potrebama, u oblasti borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala, za primjenu MTN-a, i za krivična djela iz glave XXIII KZ-a i glave XXVIII KZ-a, do kraja I kvartala 2009.

Vrhovni državni tužilac	
I	<ul style="list-style-type: none"> · Vrhovni sud i Uprava policije da pripreme procjenu postojećeg stanja u odnosu na sprovođenje radnji dokazivanja u pretkrivičnom i istražnom postupku. · Vrhovni sud u saradnji sa Ministarstvom finansija, da sačine analizu kadrovskog stanja i procjenu nedostajućeg kadra.

	<ul style="list-style-type: none"> da utvrdi plan specijalizacije tužilaca za gonjenje krivičnih djela sa obilježjima korupcije i organizovanog kriminala, u skladu sa preporukama GRECO, posebno one koje se trebaju sprovesti u saradnji sa Centrom za edukaciju nosilaca pravosudne funkcije
II	<ul style="list-style-type: none"> da utvrdi plan potreba za dodatnim kadrovskim i tehničkim resursima, kao i specijalizaciju tužilaca za gonjenje krivičnih djela sa obilježjima korupcije i organizovanog kriminala, u skladu sa preporukama GRECO. Državno tužilaštvo da izvrši reorganizaciju tužilaštva – odjeljenja za suzbijanje organizovanog kriminala shodno predloženim izmjenama i dopunama Zakona o sudovima.
III	<ul style="list-style-type: none"> da preduzima aktivnosti na promociji Etičkog kodeksa tužilaca i Centar za edukaciju nosilaca pravosudne funkcije i Udruženje državnih tužilaca da dostave program obuke tužilaca, u skladu sa prepoznatlim potrebama, u oblasti borbe ptoriv korupcije i organizovanog kriminala, za primjenu MTN-a, i za krivična djela iz glave XXIII KZ-a i glave XXVIII KZ-a, do kraja III kvartala 2008 da dostavi informaciju o broju tužilaštava uvezanih informacionim sistemom, i statističke podatke o broju predmeta pohranjenih u bazi informacionog sistema, do kraja III kvartala 2008. i Centar za edukaciju nosilaca pravosudne funkcije da dostave informaciju o specijalizaciji tužilaca u Odjeljenju za suzbijanje organizovanog kriminala, u odnosu na krivična djela: sa obilježjima korupcije, organizovanog kriminala, ratnih zločina, terorizma, do kraja III kvartala 2008. da dostavi informaciju o reorganizaciji postojećeg Odjeljenja za suzbijanje organizovanog kriminala, do kraja III kvartala 2008. da dostavi informaciju o povećanju broja zamjenika Specijalnog tužioca za suzbijanje organizovanog kriminala uključujući i terorizam, korupciju i ratne zločine, do kraja III kvartala 2008. da dostavi informaciju o povećanju broja saradnika u Odjeljenju za suzbijanje organizovanog kriminala, do kraja III kvartala 2008.
IV	<ul style="list-style-type: none"> Tripartitna komisija da identifikuje u svom narednom izvještaju karakteristične pojedine probleme u odnosu na sprovodenje radnji dokazivanja u pretkrivičnom, istražnom postupku, i na glavnom pretresu, a koji utiču na efikasnost krivičnog gonjenja i pravosnažno presuđenje Vrhovno državno tužilaštvo da poveća broj stručnih saradnika i administrativnog osoblja, i da do kraja I kvartala dostavi informaciju Nacionalnoj komisiji o popunjenoosti broja stručnih saradnika u Odjeljenju za suzbijanje organizovanog kriminala, korupcije, terorizma i ratnih zločina u skladu sa utvrđenim potrebama. PREPORUKA NK SHODNO IZVJEŠTAJU EK Vrhovno državno tužilaštvo da dostavi informaciju o uspostavljanju informacionog sistema - PRIS, do kraja I kvartala 2009.

Tužilački savjet	
I	
II	<ul style="list-style-type: none"> u saradnji sa Ministarstvom finansija, da sačini analizu kadrovskog stanja i procjenu nedostajućeg kadra.
III	<ul style="list-style-type: none"> i Ministarstvo finansija da dostave informacije o povećanju budžeta tužilaštva u skladu sa izmjenama ZKP-a i Zakona o državnom tužilaštvu, shodno prepoznatlim potrebama za povećanje broja novih tužilaca i administrativnog osoblja, prostorno-tehničkih kapaciteta, obuke kadrova, poboljšanje i materijalnog položaja tužilaca u skladu sa novim nadležnostima i ovlašćenjima poboljšanje materijalnog položaja službenika i namještenika u skladu sa novim nadležnostima i ovlašćenjima (tačka 1-5), do kraja III kvartala 2008. da dostavi Analizu broja i strukture predmeta iz oblasti korupcije, organizovanog kriminala, u odnosu na postojeći kadar, do kraja III kvartala 2008. i Ministarstvo finansija da dostave plan potreba i Izvještaj o vrijednosti obezbijedene opreme u odnosu na potrebnu opremu, do kraja III kvartala 2008.
IV	<ul style="list-style-type: none"> Tužilački savjet da dostavi Nacionalnoj komisiji Analizu broja i strukture predmeta iz oblasti korupcije, organizovanog kriminala, u odnosu na postojeći kadar, do kraja I kvartala 2009.

	<ul style="list-style-type: none"> Tužilački savjet i Ministarstvo finansija da dostave plan potreba i Izveštaj o vrijednosti obezbijedene opreme za potrebe Odjeljenja za suzbijanje organizovanog kriminala, korupcije, terorizma i ratnih zločina do kraja I kvartala 2009.
--	---

	Uprava policije
I	<ul style="list-style-type: none"> da Uprava policije definije proceduru za prijavu korupcije u policiji, i u saradnji sa NVO promoviše iste, kako bi se ostvarila potpunija saradnja sa građanima na ovom planu; da se unaprijede kadrovske kapaciteti Odjeljenja za unutrašnju kontrolu rada policije i, u skladu sa Programom rada Policijske akademije, sprovedu obuke za službenike ovog odjeljenja; da a se na adekvatan način riješi pitanje radnog prostora i nabavke neophodne opreme za rad Odjeljenja za unutrašnju kontrolu; Do kraja IV kvartala 2007. popuniti upražnjena službenička radna mjesta, u skladu sa usvojenom novom sistematizacijom. Do kraja IV kvartala 2007. izvršiti analizu potreba formiranja novih organizacionih jedinica u okviru ovog Odsjeka, i povećanja broja izvršilaca, i nakon toga, periodično vršiti analizu usklađenosti potreba. Do kraja IV kvartala 2007. godine Uprava policije da preduzme sve potrebne aktivnosti u cilju obezbijedjenja funkcionalnog radnog prostora i tehničkog opremanja, za potrebe ovog Odsjeka Započeti sprovođenje obuka iz oblasti istraživačkih djela korupcije Smatramo da Uspostavljanje operativne baze podataka iz oblasti organizovanog kriminala, treba posmatrati sa aspekta realizovanja mjera Odsjeka za posebne provjere, u čijoj je nadležnosti formiranje operativne baze podataka na centralnom nivou. Do kraja IV kvartala 2007. popuniti upražnjena službenička radna mjesta, u skladu sa usvojenom novom sistematizacijom. Do kraja IV kvartala 2007. izvršiti analizu potreba formiranja novih organizacionih jedinica u okviru ovog Odsjeka, i povećanja broja izvršilaca, i nakon toga, periodično vršiti analizu usklađenosti potreba. Do kraja IV kvartala 2007. godine Uprava policije da preduzme sve potrebne aktivnosti u cilju obezbijedjenja funkcionalnog radnog prostora i tehničkog opremanja, za potrebe ovog Odsjeka Započeti sprovođenje obuka iz oblasti istraživačkih djela korupcije Smatramo da Uspostavljanje operativne baze podataka iz oblasti organizovanog kriminala, treba posmatrati sa aspekta realizovanja mjera Odsjeka za posebne provjere, u čijoj je nadležnosti formiranje operativne baze podataka na centralnom nivou. Do kraja IV kvartala 2007. popuniti upražnjena službenička radna mjesta, u skladu sa usvojenom novom sistematizacijom. Do kraja IV kvartala 2007. izvršiti analizu potreba formiranja novih organizacionih jedinica u okviru ovog Odsjeka, i povećanja broja izvršilaca, i nakon toga, periodično vršiti analizu usklađenosti potreba. Pri izradi ove analize, posebnu pažnju posvetiti analizi potrebe formiranja organizacione jedinice za sprovođenje finansijskih istraživačkih djela, koja bi se bavila utvrđivanjem imovinske koristi za sva krivična djela koja generišu imovinsku korist, a nema ju elemente organizovanog kriminala. Do kraja IV kvartala 2007. godine Uprava policije da preduzme sve potrebne aktivnosti u cilju obezbijedjenja funkcionalnog radnog prostora i tehničkog opremanja, za potrebe ovog Odsjeka Započeti sprovođenje obuka iz oblasti istraživačkih djela korupcije Do kraja IV kvartala 2007. godine Uprava policije da preduzme sve potrebne aktivnosti u cilju obezbijedjenja funkcionalnog radnog prostora i tehničkog opremanja, za potrebe ovog Odsjeka. Ovoj mjeri treba dati potpuni prioritet u realizaciji, u odnosu na ostale mjere, na nivou Uprave policije. Do kraja IV kvartala 2007. izvršiti analizu potreba formiranja novih organizacionih jedinica u okviru ovog Odsjeka, i povećanja broja izvršilaca, i nakon toga, periodično vršiti analizu usklađenosti potreba. Do kraja IV kvartala 2007. popuniti upražnjena službenička radna mjesta, u skladu sa usvojenom novom sistematizacijom. Nastaviti dalje sprovođenje osnovnih i specijalističkih obuka službenika ovog Odsjeka. Nastaviti sa realizacijom mjeri formiranja jedinstvene operativne baze podataka, i definisanja modela obavještajnog procesa, u skladu sa utvrđenom dinamikom, kako bi se omogućio nesmetan rad policije, i u što kraćem roku usvojio i primijenio model rada

	<p>«Intelligence Led Policing»</p> <ul style="list-style-type: none"> · Uprava policije da uzme učešće u izradi izmjena postojećeg zakona o telekomunikacijama, i da inicira izradu sporazuma, koji će omogućiti pristup policije bazama podataka telekomunikacionih provajdera i državnih organa, u skladu sa ovlašćenjima policije predviđenih ZKP-om · Do kraja IV kvartala 2007. izvršiti analizu potrebe povećanja broja izvršilaca, i nakon toga, periodično vršiti analizu usklađenosti potreba. · Do kraja IV kvartala 2007. godine Uprava policije da preduzme sve potrebne aktivnosti u cilju obezbijedjenja funkcionalnog radnog prostora i tehničkog opremanja, za potrebe Odsjeka za borbu protiv organizovanog kriminala i korupcije, u okviru koje je i linija rada za borbu protiv trgovine ljudima · Do kraja IV kvartala 2007. popuniti upražnjena službenička radna mjesta, u skladu sa usvojenom novom sistematizacijom. · Do kraja IV kvartala 2007. izvršiti analizu potreba formiranja novih organizacionih jedinica u okviru ovog Odsjeka, i povećanja broja izvršilaca, i nakon toga, periodično vršiti analizu usklađenosti potreba. · Do kraja IV kvartala donijeti Nacionalnu strategiju i Akcionog plana za borbu protiv droge i prevenciju narkomanije. · Do kraja IV kvartala 2007. godine Uprava policije da preduzme sve potrebne aktivnosti u cilju obezbijedjenja funkcionalnog radnog prostora i tehničkog opremanja, za potrebe ovog OdsjekA · Nastaviti sa specijalističkim obukama, u skladu sa pozitivnim iskustvima drugih država. · Intenzivirati aktivnosti na potpisivanju bilateralnih sporazuma, u prvom redu sa zemljama u okruženju, i šire · Obezbijediti potrebna nedostajuća finansijska sredstva za finansiranje započetog forenzičkog centra u Danilovgradu, kroz domaće i međunarodne izvore finansiranja. · Kadrovsko popunjavanje, i obezbjeđenje neophodnih preduslova za angažovanje adekvatnog stručnog kadra. · Nastaviti sa sprovođenjem kontinuiranih obuka, kako osnovnih, tako i specijalističkih. · Prilagoditi zakonske i podzakonske akte evropskim standardima u pogledu borbe protiv terorizma (donošenje zakona o borbi protiv terorizma, donošenje Nacionalne strategije u borbi protiv terorizma) · Veća kadrovska obučenost i tehnička opremljenost, posebno u Sektoru kriminalističke policije, u borbi protiv terorizma. · Veće tehničko osavremenjavanje opreme za Specijalnu antiterorističku jedinicu. · Nastaviti sa osavremenjavanjem i tehničkim opremanjem graničnih prelaza · Nastaviti sa sprovođenjem kontinuiranih obuka za sve pripadnike granične policije, posebno u domenu prekograničnog kriminala · Intenzivirati dalje obuke u oblasti korištenja Interpol-ovih servisa i komunikacija putem I-24/7 · Izvršiti dalja popunjavanja nedostajućeg kadra, u skladu sa donesenim aktom o sistematizaciji. · Do kraja III kvartala 2007. godine izvršiti analizu potreba uvećanja broja službenika, u skladu sa obavezama NCB-a da organizuje 24-časovno dežurstvo i komunikaciju, 7 dana u nedelji. · Izvršiti nabavku nedostajuće potrebne opreme za nesmetano funkcionisanje NCB-a.
II	<ul style="list-style-type: none"> · Da se unaprijeđe kadrovski kapaciteti Odjeljenja za unutrašnju kontrolu rada policije i, u skladu sa Programom rada Policijske akademije, sprovedu obuke za službenike ovog odjeljenja; · da nakon izrade analize stanja korupcije u Crnoj Gori (za 2007. godinu), razmotri povećanje broja izvršilaca koji se bave rasvjetljavanjem ovih krivičnih djela. · Uprava policije da sagleda mogućnost obezbjeđenja eksternih izvora finansiranja, kroz ekspertsку i tehničku podršku međunarodnih organizacija, zainteresovanih za realizaciju Akcionog plana. · Do kraja I kvartala 2008. popuniti upražnjena službenička radna mjesta, u skladu sa usvojenom novom sistematizacijom. · Do kraja I kvartala 2008. izvršiti analizu potreba formiranja novih organizacionih jedinica u okviru ovog Odsjeka, i povećanja broja izvršilaca, i nakon toga, periodično vršiti analizu usklađenosti potreba. · Do kraja I kvartala 2008. godine Uprava policije da preduzme sve potrebne aktivnosti u cilju obezbijedjenja funkcionalnog radnog

	<p>prostora i tehničkog opremanja, za potrebe ovog Odsjeka</p> <ul style="list-style-type: none"> · Nastaviti sa sprovodenjem obuka iz oblasti istraživačkih djela korupcije i organizovanog kriminala · Do kraja I kvartala 2008. popuniti upražnjena službenička radna mjesta, u skladu sa usvojenom novom sistematizacijom. · Do kraja I kvartala 2008. izvršiti analizu potreba formiranja novih organizacionih jedinica u okviru ovog Odsjeka, i povećanja broja izvršilaca, i nakon toga, periodično vršiti analizu usklađenosti potreba. Pri izradi ove analize, posebnu pažnju posvetiti analizi potrebe formiranja organizacione jedinice za sprovodenje finansijskih istraživačkih djela, koja bi se bavila utvrđivanjem imovinske koristi za sva krivična djela koja generišu imovinsku korist, a nema ju elemente organizovanog kriminala. · Do kraja I kvartala 2008. godine Uprava policije da preduzme sve potrebne aktivnosti u cilju obezbijedjenja funkcionalnog radnog prostora i tehničkog opremanja, za potrebe ovog Odsjeka · Nastaviti sa sprovodenjem obuka iz oblasti istraživačkih djela korupcije, i finansijskih istraživačkih djela · Do kraja I kvartala 2008. godine Uprava policije da preduzme sve potrebne aktivnosti u cilju obezbijedjenja funkcionalnog radnog prostora i tehničkog opremanja, za potrebe ovog Odsjeka. Ovoj mjeri treba dati potpuni prioritet u realizaciji, u odnosu na ostale mjerne, na nivou Uprave policije. · Do kraja I kvartala 2008. izvršiti analizu potreba formiranja novih organizacionih jedinica u okviru ovog Odsjeka, i povećanja broja izvršilaca, i nakon toga, periodično vršiti analizu usklađenosti potreba. · Do kraja I kvartala 2008. popuniti upražnjena službenička radna mjesta, u skladu sa usvojenom novom sistematizacijom. · Nastaviti dalje sprovodenje osnovnih i specijalističkih obuka službenika ovog Odsjeka. · Nastaviti sa realizacijom mjeri formiranja jedinstvene operativne baze podataka, i definisanja modela obaveštajnog procesa, u skladu sa utvrđenom dinamikom, kako bi se omogućio nesmetan rad policije, i u što kraćem roku usvojio i primijenio model rada «Intelligence Led Policing» · da uzme učešće u izradi izmjena postojećeg zakona o telekomunikacijama, i da inicira izradu sporazuma, koji će omogućiti pristup policijskim bazama podataka telekomunikacionih provajdera i državnih organa, u skladu sa ovlašćenjima policije predviđenih Zakonom o policijskim i ZKP-om · Do kraja I kvartala 2008. izvršiti analizu potrebe povećanja broja izvršilaca, i nakon toga, periodično vršiti analizu usklađenosti potreba. · Do kraja I kvartala 2008. godine Uprava policije da preduzme sve potrebne aktivnosti u cilju obezbijedjenja funkcionalnog radnog prostora i tehničkog opremanja, za potrebe Odsjeka za borbu protiv organizovanog kriminala i korupcije, u okviru koje je i linija rada za borbu protiv trgovine ljudima · Do kraja I kvartala 2008.. popuniti upražnjena službenička radna mjesta, u skladu sa usvojenom novom sistematizacijom. · Do kraja I kvartala 2008. izvršiti analizu potreba formiranja novih organizacionih jedinica u okviru ovog Odsjeka, i povećanja broja izvršilaca, i nakon toga, periodično vršiti analizu usklađenosti potreba. · Do kraja I kvartala 2008. donijeti Nacionalnu strategiju i Akcionog plana za borbu protiv droge i prevenciju narkomanije. · Do kraja I kvartala 2008. godine Uprava policije da preduzme sve potrebne aktivnosti u cilju obezbijedjenja funkcionalnog radnog prostora i tehničkog opremanja, za potrebe ovog Odsjeka · Nastaviti sa specijalističkim obukama, u skladu sa pozitivnim iskustvima drugih država. · Intenzivirati aktivnosti na potpisivanju bilateralnih sporazuma, u prvom redu sa zemljama u okruženju, i šire. · Obezbijediti potrebna nedostajuća finansijska sredstva za finansiranje započetog forenzičkog centra u Danilovgradu, kroz domaće i međunarodne izvore finansiranja. · Kadrovsko popunjavanje, i obezbjedenje neophodnih preduslova za angažovanje adekvatnog stručnog kadra. · Nastaviti sa sprovodenjem kontinuiranih obuka, kako osnovnih, tako i specijalističkih. · Prilagoditi zakonske i podzakonske akte evropskim standardima u pogledu borbe protiv terorizma (donošenje zakona o borbi protiv terorizma, donošenje Nacionalne strategije u borbi protiv terorizma)
--	--

	<ul style="list-style-type: none"> · Veća kadrovska obučenost i tehnička opremljenost, posebno u Sektoru kriminalističke policije, u borbi protiv terorizma. · Veće tehničko osavremenjavanje opreme za Specijalnu antiterorističku jedinicu · Nastaviti sa osavremenjavanjem i tehničkim opremanjem graničnih prelaza. · Nastaviti sa sprovodenjem kontinuiranih obuka za sve pripadnike granične policije, posebno u domenu prekograničnog kriminala. · Izvršiti dalja popunjavanja nedostajućeg kadra, u skladu sa donešenim aktom o sistematizaciji. · Do kraja I kvartala 2008. godine zvršiti analizu potreba uvećanja broja službenika, u skladu sa obavezama NCB-a da organizuje 24-časovno dežurstvo i komunikaciju, 7 dana u nedelji. · Izvršiti nabavku nedostajuće potrebne opreme za nesmetano funkcionisanje NCB-a. · Da se na adekvatan način riješi pitanje radnog prostora i nabavke neophodne opreme za rad Odjeljenja za unutrašnju kontrolu
III	<ul style="list-style-type: none"> · da pripremi polugodišnju analizu o primjeni Etičkog kodeksa, najksanije do kraja III kvartala. · da pripremi Uputstvo o prijavljivanju korupcije policiji, najksanije do kraja III kvartala · da dostavi informaciju o stepenu realizacije mjere – donošenja Izmjene pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Uprave policije, do kraja III kvartala 2008 · da dostavi informaciju o stepenu realizacije mjere - donošenje pravnog akta kojim se službenicima Sektora kriminalističke policije obezbjeđuje isplata specijalnog dodatka na zaradu zbog složenosti, specifičnosti i rizičnosti poslova iz njihove nadležnosti, do kraja III kvartala 2008 · da dostavi informaciju o stepenu realizacije mjere donošenja Uputstva o postupanju policije · prilikom raspisivanja, postupanja i ekstradicije lica po međunarodnim potjernicama, do kraja III kvartala 2008 · da sačini plan zaštite službenika policije koji su uključeni u borbu protiv organizovanog kriminala i korupcije, i da otome informiše NK do kraja III kvartala 2008. · Odjeljenje za unutrašnju kontrolu da dostavi plan potreba za nabavku opreme, i u skladu sa tim, da dostavi informaciju o vrijednosti nabavljenе opreme u odnosu na utvrđene potrebe, do kraja III kvartala 2008. · da dostavi informaciju o stepenu realizacije mjere – donošenja Uputstva o primjeni MTN-a, do kraja III kvartala 2008. · da dostavi informaciju o stepenu realizacije mjere – broju potpisanih sporazuma o saradnji za uspostavljanje linkova Uprave policije i drugih organa uprave i način saradnje, uključujući i informaciju o broju uspostavljenih linkova, do kraja III kvartala 2008. · da dostavi informaciju o stepenu realizacije mjere – obezbjeđenja funkcionalnog radnog prostora za službenike Odsjeka za borbu protiv organizovanog kriminala i korupcije, do kraja III kvartala 2008. · da dostavi informaciju o planu potreba opremanja Odsjeka za suzbijanje privrednog kriminaliteta, i stepenu opremljenosti tehničkom i komunikacionom opremom do kraja III kvartala 2008 · i Centralna banka Crne Gore da dostave informaciju o stepenu realizacije mjere – sklapanje sporazuma o saradnji radi obezbjeđenja novčanih sredstava za potrebe sprovodenja MTN · da dostavi plan procjene potrebe i vrijednost nabavljenе u odnosu na sačinjeni plan, do kraja III kvartala 2008 · da dostavi informaciju o stepenu realizacije aktivnosti na nabavci opreme za potrebe službenika Sektora kriminalističke policije koji se bave suzbijanjem terorizma, do kraja III kvartala 2008. godine · da do kraja III kvartala 2008. godine dostavi informaciju o realizaciji mjere - Sačinjavanje plana potreba za nabavku opreme za nadzor i obezbjeđenje državne granice, i u skladu sa tim, o nabavljenoj opremi za nadzor i obezbjeđenje državne granice i otkrivanja prekograničnog kriminala · Uprava policije da započne proces regrutovanja potrebnog kadra za potrebe Nacionalnog biroa Europol-a, i da o tome informiše Nacionalnu komisiju do kraja IV kvartala 2008. godine
IV	<ul style="list-style-type: none"> · i Vrhovni sud i Vrhovno državno tužilaštvo da intenziviraju obuke za sprovodjenje finansijskih istraga za sudije, tužioce i policiju kao i da se dostave detaljne informacije o broju sprovedenih obuka, kao i pokazatelji broja izvršenih finansijskih istraga. <p>PREPORUKA U VEZI SA IZVJEŠTAJEM EK ZA 2008</p>

	<ul style="list-style-type: none"> · i Uprava za antikorupcijsku inicijativu u saradnji sa NVO, a u cilju djelotvorne primjene Zakona o državnim službenicima i namještenicima, u odnosu na odredbe koje pružaju zaštitu državnim službenicima koji prijavljuju korupciju, da preduzmu aktivnosti na promovisanju Stručnog uputstva o procedurama za prijavu krivičnih djela sa elementima korupcije i zaštiti lica koja prijavljuju ova djela Upravi policije. PREPORUKA U VEZI SA IZVJEŠTAJEM EK ZA 2008 · da nastavi dalje aktivnosti na donošenju Izmjena Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Uprave policije, i da o daljim preduzetim aktivnostima informiše NK do kraja I kvartala 2009. · da intenzivira aktivnosti i podnese inicijativu za donošenje pravnog akta kojim se službenicima Sektora kriminalističke policije obezbjeđuje isplata specijalnog dodatka na zaradu zbog složenosti, specifičnosti i rizičnosti poslova iz njihove nadležnosti, i da o realizaciji ove mjere dostavi izvještaj Nacionalnoj komisiji do kraja I kvartala 2009. · da sačini plan zaštite službenika policije koji su uključeni u borbu protiv organizovanog kriminala i korupcije, i da o tome informiše Nacionalnu komisiju do kraja II kvartala 2009. · da dostavi informaciju o stepenu realizacije mјере – donošenja uputstva o primjeni mјera tajnog nadzora, do kraja I kvartala 2009. · da dostavi informaciju o broju potpisanih sporazuma o saradnji za uspostavljanje linkova Uprave policije i drugih organa uprave i način saradnje, uključujući i informaciju o broju uspostavljenih linkova, do kraja I kvartala 2009 · da preduzme aktivnosti na popuni službeničkih mјesta i organizovanju specijalističkih obuka u cilju jačanja kadrovskih kapaciteta Odjeljenja za unutrašnju kontrolu. · da izvrši adekvatnu popunu upražnjenih službeničkih mјesta u Odsjeku za suzbijanje organizovanog kriminala i korupcije, kao i raspored službenika za rad na sprječavanju koruptivnih krivičnih djela u područnim jedinicama policije. · da dostavi informaciju o broju ugovora sa provajderima u vezi sa povezivanjem sa bazama podataka provajdera telekomunikacionih usluga, i da o tome informiše Nacionalnu komisiju do kraja I kvartala 2009 · da intenzivira aktivnosti na popuni preostalih službeničkih mјesta i specijalističkoj obuci službenika, raspoređenih na poslovima suzbijanja krijumčarenja opojnih droga u sjedištu Uprave i područnim jedinicama. · da izvrši centralizaciju linije rada odsjeka za borbu protiv droga i krijumčarenja, što će omogućiti kvalitetnije angažovanje kadrovskog potencijala i usvajanje dobrih praksi i savremenih metoda djelovanja. · da nastavi sa preduzimanjem intenzivnih operativnih aktivnosti, prevashodno prema organizovanim kriminalnim grupama, u cilju postizanja još kvalitetnijih rezultata u borbi protiv droge. · da dostavi informaciju o realizaciji mјera koje se tiču nabavke i instaliranja potrebne laboratorijske i druge opreme i obuke kadrova forenzičke jedinice, do kraja I kvartala 2009. · da nastavi sa preduzimanjem aktivnosti na jačanju tehničkih i kadrovskih kapaciteta pripadnika kriminalističke policije. · da intenzivira aktivnosti na realizaciji strateški važnog Projekta »Jačanje kapaciteta policije vođene obavještajnim radom«, jačanjem analitičkih kapaciteta, kroz angažovanje novih službenika i organizovanje obuka za vršenje kriminalističko-obavještajnih analiza, kao i na realizaciji projekta „Jačanje obavještajne i istražne službe Sektora kriminalističke policije i unapređenje tajnih operacija“. · da dostavi informaciju o donošenju Strategije o borbi protiv terorizma, i da o tome informiše NK do kraja I kvartala 2009. · da , u pogledu suzbijanja prekograničnog kriminala i kontrole granica, uspostavi IT konekciju sa što većim brojem graničnih prelaza i da preduzme mјere na potpisivanju sporazuma o upravljanju granicama među nadležnim agencijama. · da nastavi saradnju, kroz razmјenu informacija i obavještenja, sa graničnim policijama u okruženju, uz organizovanje operativno – taktičkih i drugih policijskih akcija i kontrola. · da poboljša operativni rad kriminalističke policije na lokalnom nivou i granične policije u cilju identifikovanja potencijalnih žrtava i eventualnih izvršilaca krivičnog djela trgovine ljudima. · da, u vezi sa izvještavanjem o kvalitetu saradnje na bilateralnom i regionalnom nivou u borbi protiv prekograničnog kriminala, dostavi detaljnije podatke, uključujući i navedene indikatore za ovu mjeru.
--	--

	<ul style="list-style-type: none"> · da dostavi informaciju o doношењу Strategije o борби против тероризма, и да о томе информиše NK до краја I квартала 2009. · da dostavi informaciju o stepenu realizacije мјере која се тиче формирања Националног бироа Европол-а, до краја I квартала 2009. · да започне процес регрутовања потребног кадра за потребе Националног бироа Европол-а, и да о томе информиše NK до краја I квартала 2009. · da dostavi informaciju o stepenu realizacije мјере – усостављање сигурног комуникационог линка између Управе полиције и Европол-а, до краја I квартала 2009. · да посебну пажњу посвети примјени Упутства о оперативном раду и размјени информација, као и организованju обука на тему рада са оперативним везама. · да обезбједи набавку недостајуће опреме и средстава, пре свега моторних возила. · да побољша услове рада у дјелу радног простора. · да предузме активности на побољшању стручних и професионалних капацитета службеника на сузбијању прања новца, организованијем специјалистичких empirijskih и praktičnih obuka. · да дефинише процедуре за praćenje rezultata по добијеним изјештajima Управе за sprječavanje прања новца и финансирања тероризма. · да интензивира меđuinstитуцијалну сарадњу са свим држavnim subjektima značajnim sa аспекта сузбијања прања новца. · да унаприједи међuinstитуцијалну сарадњу у размјени информација окончанијем активности на формирању NCIS-а, образованог од представника владиних органа, који се баве сузбијањем организованог и других облика криминала. · да, у сарадњи са UAI, реализује кампање за промociју Stručnog uputstva za prijavljivanje полицији krivičnih djela sa elementima korupcije
--	---

Poličijska akademija	
I	
II	· da nastavi са sprovođenjem obuke, i u tom smislu da dostavi Nacionalnoj komisiji program obuke za 2008.
III	
IV	· Policijska akademija да интензивира активности на организованju periodičnih obuka o primjeni odredaba Etičkog kodeksa.

Državna revizorska institucija	
I	· Da DRI reviziju utroška budžetskih sredstava i u drugim lokalnim samoupravama i institucijama.
II	· da Državna revizorska institucija izvrši reviziju utroška budžetskih sredstava i u drugim lokalnim samoupravama i institucijama
III	<ul style="list-style-type: none"> · да интезивира активности на изради Izrada Strategije за односе са јавношћу, најкасније до IV квартала 2008.g. · да интезивира активности на sprovođenju revizija u oblasti upravljanja državnom imovinom i obavezama, budžetima i свим finansijskim poslovima subjekata, чији су извори финансирања јавни или nastaju korišćenjem državne imovine, до краја III квартала.
IV	<ul style="list-style-type: none"> · да интезивира активности на изради Strategije за односе са јавношћу, најкасније до I квартала 2009. године. · да у свом годишnjem planu revizija за 2009. godinu, planira i reviziju onih budžetskih потrošačkih jedinica које су потencirane u Izvještaju Evropske комисије за 2008. godinu. – PREPORUKA U VEZI SA IZVJEŠTAJEM EK ZA 2008. · да, у складу са planiranim aktivnostima за 2009. godinu, интензивира rad na reviziji привредних društava sa акцијским kapitalom u vlasništvu države. – PREPORUKA U VEZI SA IZVJEŠTAJEM EK ZA 2008. · да nastavi са реализацијом seta mјера које се односе на обуку i подизање nivoa svijesti o eksternim revizijama. – PREPORUKA U VEZI SA IZVJEŠTAJEM EK ZA 2008. · да достави precizne информације о vrsti i obimu aktivnosti na planu edukacije javnosti u slijedećem kvartalnom izvještavanju.

	Agencija za prestrukturiranje privrede i strana ulaganja
I	<ul style="list-style-type: none"> da intenzivira aktivnosti na upoznavanju građana i zaposlenih sa njihovim pravima na učešću u donošenju odluka i kontroli procesa privatizacije; da u što kraćem roku, uspostavi proceduru za prijavljivanje nepravilnosti i korupcije u privatizaciji, odnosno obezbijedi posebnu telefonsku liniju za prijavu korupcije; da pojača kontrolne mehanizme kod odabira savjetnika, odnosno u potpunosti primjenjuje Uredbu o prodaji akcija i imovine putem javnog tendera; u tom smislu informisati Nacionalnu komisiju o sprovedenim tenderima u skladu sa Zakonom o slobodnom pristupu informacijama;
II	<ul style="list-style-type: none"> Da intenzivira aktivnosti na upoznavanju građana i zaposlenih sa njihovim pravima na učešću u donošenju odluka i kontroli procesa privatizacije; Da Agencija za prestrukturiranje privrede i strana ulaganja nastavi sa implementacijom Uredbe o prodaji akcija i imovine putem javnog tendera, koja na javan i transparentan način propisuje procedure odabira savjetnika i o sprovedenim tenderima informiše Nacionalnu komisiju.
III	
IV	

	Savjet za privatizaciju
I	<ul style="list-style-type: none"> da u narednom periodu anagažuje ekspertsку instituciju koja će pripremiti analizu o kvalitetu uspostavljenog sistema kontrole ulaganja i njegove realizacije, kao i pregled dosadašnjih privatizacija. U narednom izvještaju potrebno je obuhvatiti kvantitativne indikatore realizacije ove (i svih ostalih mjera), koji su navedeni u AP.
II	<ul style="list-style-type: none"> Da nastavi sa aktivnostima na anagažovanju ekspertske institucije koja će pripremiti analizu o kvalitetu uspostavljenog sistema kontrole ulaganja i njegove realizacije, kao i pregled dosadašnjih privatizacija. U narednom izvještaju potrebno je obuhvatiti kvantitativne indikatore realizacije ove (i svih ostalih mjera), koji su navedeni u AP.
III	
IV	<ul style="list-style-type: none"> Savjet za privatizaciju, odnosno Agencija CG za prestrukturiranje privrede i stranih ulaganja da unaprijedi pristup informacijama u oblasti privatizacije, u skladu sa Zakonom o slobodnom pristupu informacijama. – PREPORUKA U VEZI SA IZVJEŠTAJEM EK ZA 2008. Savjet za privatizaciju, odnosno Agencija Crne Gore za prestrukturiranje privrede i stranih ulaganja da u narednom periodu objavljuje i sastav tenderskih komisija.

	Komisija za praćenje i kontrolu postupka privatizacije u Skupštini Crne Gore
I	
II	
III	
IV	<ul style="list-style-type: none"> da inicira aktivnosti na realizaciji svojih obaveza shodno mjerama iz Inoviranog Akcionog plana i o tome blagovremeno izvesti Nacionalnu komisiju. PREPORUKA U VEZI SA IZVJEŠTAJEM EK ZA 2008.

	Komisija za razmatranje prigovora, pritužbi, prijedloga i sugestija građana i drugih subjekata na proces privatizacije
I	
II	
III	

IV	<ul style="list-style-type: none"> Komisija za razmatranje prigovora, pritužbi, prijedloga i sugestija građana i drugih subjekata na proces privatizacije da dostavi informaciju o broju prijava korupcije u privatizaciji.
----	--

Uprava za sprecavanje pranja novca	
I	<ul style="list-style-type: none"> Intenzivirati aktivnosti na donošenju novog zakona o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma, radi sprovođenja ostalih mjera predviđenih akcionim planom, a koje su uslovljene njegovim donošenjem. Nastaviti sa organizovanjem programskih obuka za službenike USPN, i obveznike. Nastaviti sa inoviranjem liste indikatora sumnjičivih transakcija, u skladu sa prepoznatim potrebama.
II	<ul style="list-style-type: none"> Nastaviti sa organizovanjem programskih obuka za službenike USPN, i obveznike. Nastaviti sa inoviranjem liste indikatora sumnjičivih transakcija, u skladu sa prepoznatim potrebama
III	<ul style="list-style-type: none"> terorizma da dostavi informaciju o stepenu realizacije mjere – utvrđivanja smjernica o analizi rizika da izradi plan obuke u cilju organizovanja seminara i savjetovanja za ovlašćena lica obveznika i zaposlene koji imaju direktni kontakt sa klijentom, i da ga dostavi NK do kraja III kvartala 2008. da sačini analizu o procjeni potreba za zaključivanjem bilateralnih sporazuma o razmjeni finansijsko-obavještajnih podataka, informacija I dokumentacije sa ovlašćenim organima drugih država, kao i međunarodnim organizacijama, i da o tome informiše Nacionalnu komisiju, do kraja III kvartala 2008. u saradnji sa ostalim organima (Uprava policije, Poreska uprava, Uprava carina, Komisija za hartije od vrijednosti, Centralna banka), i resornim ministarstvima, da do kraja III kvartala 2008. dostavi informaciju o sačinjenoj analizi sprovođenja sporazuma o saradnji sa drugim ovlašćenim državnim organima i organizacijama, na polju borbe protiv pranja novca
IV	<ul style="list-style-type: none"> da sačini analizu o procjeni potreba za zaključivanjem bilateralnih sporazuma o razmjeni finansijsko-obavještajnih podataka, informacija i dokumentacije sa ovlašćenim organima drugih država, kao i međunarodnim organizacijama, i da o tome informiše Nacionalnu komisiju, do kraja I kvartala 2009. u saradnji sa ostalim organima (Uprava policije, Poreska uprava, Uprava carina, Komisija za hartije od vrijednosti, Centralna banka), i resornim ministarstvima, da dostavi informaciju o sačinjenoj analizi sprovođenja sporazuma o saradnji sa drugim ovlašćenim državnim organima i organizacijama, u oblasti borbe protiv pranja novca do kraja I kvartala 2009. da dostavi informaciju o izradi Programa borbe protiv pranja novca i finansiranja terorizma za period 2010-12. u skladu sa prepoznatim potrebama izmijene Programa borbe protiv organizovanog kriminala i korupcije, do kraja I kvartala 2009. godine. da intenzivira aktivnosti na konačnoj kadrovskoj popuni po novom Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji da sačini i dostavi NK analizu o procjeni potreba za zaključivanjem dodatnih bilateralnih sporazuma o razmjeni finansijsko-obavještajnih podataka, kao i analizu o sprovodenju sporazuma o saradnji sa drugim ovlašćenim državnim organima i organizacijama

Direkcija za javne nabavke	
I	
II	<ul style="list-style-type: none"> da preduzme aktivnosti na izradi komparativne analize zaštite prava ponuđača u zemljama Zapadnog Balkana, te o rezultatima informiše NK do kraja I kvartala 2008.g. da preduzme aktivnosti na izradi Priručnika za javne nabavke, te o istom informiše Nacionalnu komisiju do kraja I kvartala 2008.g.
III	
IV	<ul style="list-style-type: none"> da kontinuirano informiše tužilaštvo i policiju o utvrđenim nepravilnostima sa elementima korupcije, u postupku javnih nabavki. da kontinuirano dostavlja polugodišnje izvještaje o radu telefona za prijavu korupcije i iste objavljuje na sajtu. da intenzivira aktivnosti koje se odnose na nadzor nad procedurama javnih nabavki i o tome blagovremeno izvijesti Nacionalnu

	komisiju. – PREPORUKA U VEZI SA IZVJEŠTAJEM EK ZA 2008.
--	---

Komisija za javne nabavke	
I	<ul style="list-style-type: none"> · Obzirom da je usvojen Zakon o javnim nabavkama kao i podzakonska regulativa, Nacionalna komisija preporučuje da se obezbijedi odgovarajući institucionalni okvir za implementaciju istih. U tom smislu, Nacionalna komisija ukazuje na potrebu da Ministarstvo finansija, koje vrši nadzor nad radom Direkcije za javne nabavke, preduzme aktivnosti kako bi Direkcija i Komisija za kontrolu postupka javnih nabavki odgovorile utvrđenim programskim obavezama. Nakon ove prioritetne faze uspostavljanja funkcionalnog prvostepenog organa, mogu se očekivati pomaci u sprovođenju mjera Akcionog plana
II	
III	<ul style="list-style-type: none"> · da do kraja III kvartala izradi Priručnik o javnim nabavkama.
IV	<ul style="list-style-type: none"> ·

Komisija za utvrđivanje konflikta interesa	
I	<ul style="list-style-type: none"> · da Komisija za utvrđivanje konflikta interesa, nakon usvajanja zakona, sprovede obuku za sve subjekte uključene u njegovu primjenu, uključujući i civilno društvo i medije
II	<ul style="list-style-type: none"> · da nakon usvajanja zakona, sprovede obuku za sve subjekte uključene u njegovu primjenu, uključujući i civilno društvo i medije.
III	
IV	<ul style="list-style-type: none"> · da intenzivira aktivnosti na izmjeni Pravilnika i kadrovskoj popuni sistematizovanih radnih mesta shodno izmjenjenom Pravilniku

Poreska uprava	
I	<ul style="list-style-type: none"> · Do kraja IV kvartala Poreska uprava da inicira izmjenu zakona, radi omogućavanja rotacije službenika · do kraja IV kvartala inovirati sporazum o saradnji sa Upravom policije, koji će omogućiti direktni pristup Uprave policije bazama podataka Poreske uprave
II	<ul style="list-style-type: none"> · U koordinaciji sa Ministarstvom finansija preispitati postojeća zakonska rješenja radi omogućavanja sistema rotacije zaposlenih u Poreskoj upravi. · i Uprava policije da iniciraju izmjenu Sporazuma o saradnji u pogledu omogućavanja Upravi policije direktnog pristupa i korišćenja baze podataka Poreske uprave.
III	<ul style="list-style-type: none"> · Poreska uprava u saradnji sa Upravom policije da u što skorijem roku pristupi dopuni Sporazuma o saradnji, kako bi se Upravi policije omogućio direktni pristup i korišćenje elektronske baze podataka.
IV	<ul style="list-style-type: none"> · da dostavi detaljne podatke o broju prijavljenih slučajeva korupcije državnom tužilaštvu i Upravi policije. · u saradnji sa Upravom policije da u što skorijem roku pristupi dopuni i realizaciji Sporazuma o saradnji, kako bi se Upravi policije omogućio direktni pristup i korišćenje elektronske baze podataka.

Uprava carina	
I	<ul style="list-style-type: none"> · Intenzivirati aktivnosti na potpisivanju sporazuma o saradnji sa Upravom policije, koji će sadržati i odredbu o omogućavanju direktnog pristupa (linka) Upravi policije bazama podataka Uprave carina, do kraja III kvartala 2007. · Ministarstvo finansija da, analogno proceduri za Poresku upravu, razmotri donošenje Etičkog kodeksa carinskih službenika. O ovome informisati NK najkasnije do kraja III kvartala 2007. godine. · Intenzivirati aktivnosti na izradi pravilnika o radu Odjeljenja za internu kontrolu, kao i aktivnosti na obuci službenika tog Odjeljenja, do kraja III kvartala · Intenzivirati aktivnosti na izradi priručnika za građane, do kraja III kvartala.

II	<ul style="list-style-type: none"> Ministarstvo finansija da, analogno proceduri za Poresku upravu, doneše Etički kodeks carinskih službenika. O ovome informisati NK najkasnije do kraja I kvartala 2008. godine.
III	<ul style="list-style-type: none"> da intezivira kampanju upoznavanja građana sa mogućnošću prijave korupcije na otvoreni telefon za krijumčarenje, najkasnije do kraja III kvartala. da u predviđen roku revidira Akcioni plan o razvoju integriteta u carinskoj službi. da u predviđen roku formira bazu podataka Odjeljenja za unutrašnju kontrolu. da intezivira aktivnosti na izradi Etičkog kodeksa carinskih službenika I namještenika, do kraja III 2008. i <u>Uprava policije</u> da u predviđen roku potpišu inovirani sporazum o saradnji.
IV	<ul style="list-style-type: none"> da intezivira kampanju upoznavanja građana sa mogućnošću prijave korupcije na otvoreni telefon za krijumčarenje. u predviđen roku formira bazu podataka Odjeljenja za unutrašnju kontrolu. da u predviđen roku pripremi i dostavi Nacionalnoj komisiji izvještaje o realizaciji sporazuma o saradnji.

Uprava za antikorupcijsku inicijativu	
I	<ul style="list-style-type: none"> da na svom sajtu, otvari podsajt Nacionalne komisije i učini dostupnim sve aktivnosti Nacionalne komisije, istovremeno postavljajući i sve informacije na engleskom jeziku. Takođe, na naslovnoj strani web portala Vlade RCG kreirati upućujući link za NK. da koordinira prikupljanje informacija od svih uključenih resora za blagovremeno izvještavanje o realizaciji preporuka GRECO-a. Svi nadležni organi na koje se odnose pojedine preporuke GRECO-a da, u izvještajima za Nacionalnu komisiju, uključe informacije o aktivnostima koje su preduzete u realizaciji ovih preporuka. Izvještaj GRECO-a dostupan je na web adresi: http://www.antikorup.vlada.cg.yu/index.php?akcija=rubrika&rubrika=&row=10& da pripremi i dostavi nadležnom ministarstvu izmjene i dopune Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave, u cilju definisanja svojih nadležnosti, odnosno obezbjeđenja istraživanja o stanju i poljima korupcije u Republici, praćenog preporukama za unaprjeđenje aktivnosti na planu borbe protiv korupcije Da se prilikom pripreme Predloga budžeta Republike Crne Gore za 2008. godinu, uvaže prioriteti utvrđeni Akcionim planom i obezbijede adekvatna sredstva za kadrovsko i finansijsko jačanje Uprave; Da Uprava, kroz učešće u radu Nacionalne komisije, pripremi predloge za izmjenu i ažuriranje Akcionog plana, u zavisnosti od ostvarenog progrusa i cjelishodnosti pojedinih mjera iz Akcionog plana; Da Uprava intenzivira aktivnosti na izradi analize o usklađenosti zakonodastva sa Konvencijom UN-a protiv korupcije, o čemu je potrebno redovno izvještavati Nacionalnu komisiju; Da Uprava nastavi da prati implementaciju preporuka GRECO-a, dislociranih kroz Akcioni plan i da, u skladu sa potrebama, državnim organima i institucijama pruži podršku u realizaciji ovih aktivnosti kako bi izvještaj koji će biti prezentiran na plenarnoj sjednici GRECO-a, krajem maja 2008, bio što kvalitetniji
II	<ul style="list-style-type: none"> da koordinira prikupljanje informacija od svih uključenih resora za blagovremeno izvještavanje o realizaciji preporuka GRECO-a. Svi nadležni organi na koje se odnose pojedine preporuke GRECO-a da, u izvještajima za Nacionalnu komisiju, uključe informacije o aktivnostima koje su preduzete u realizaciji ovih preporuka. da informiše Vladu o Implementaciji Deklaracije o deset zajedničkih mjera za borbu protiv korupcije u Jugoistočnoj Evropi , u sklopu redovnog izvještavanja. U tom smislu izvještaje dostavljati i Nacionalnoj komisiji Da Uprava nastavi da prati implementaciju preporuka GRECO-a, dislociranih kroz Akcioni plan i da, u skladu sa potrebama, državnim organima i institucijama pruži podršku u realizaciji ovih aktivnosti kako bi izvještaj koji će biti prezentiran na plenarnoj sjednici GRECO-a, krajem maja 2008, bio što kvalitetniji. Obzirom da je UAI informisala nadležne organe (ministarstvo pravde, MUPiJU - Uprava policije, ministarstvo finansija), o rezultatima Analize zakonodavstva relevantnog za implementaciju Konvencije UN-a protiv korupcije, neophodno je da svi državni organi pokrenu procedure izmjene i dopune propisa iz ove oblasti, shodno rezultatima analize.

III	<ul style="list-style-type: none"> · da u saradnji sa Komisijom za razmatranje prigovora, pritužbi, prijedloga i sugestija građana i drugih subjekata na proces privatizacije izradi brošuru za prijavljivanje korupcije u procesu privatizacije, najkasnije do kraja IV kvartala. · da do kraja IV kvartala sistematizuje 7 novih radnih mesta u Odjeljenju za propagandno i preventivno djelovanje. · da intenzivira aktivnosti na sprovođenju i objavljivanju istraživanja o korupciji
IV	<ul style="list-style-type: none"> · Nadležne institucije da intenziviraju aktivnosti u cilju realizacije seta mjera koje se odnose na kreiranje i sprovodjenje intenzivne javne kampanje u cilju efikasnijeg učešća građana u borbi protiv korupcije i organizovanog kriminala, u pravcu podsticanja dijaloga i saradnje između vladinog i nevladinog sektora, kako bi se subjekti civilnog društva uključili, kako u implementaciju Inoviranog akcionog plana, tako i pripremu i implementaciju lokalnih akcionalih planova za borbu protiv korupcije. PREPORUKA U VEZI SA IZVJEŠTAJEM EK ZA 2008. · da nastavi sa jačanjem administrativnih kapaciteta kroz sprovođenje programa obuke. · da intenzivira koordinaciju aktivnosti koje proizilaze iz Izvještaja GRECO-a o usaglašenosti za CG, posebno u odnosu na 8 preporuke koje su ocijenjene kao djelimično primjenjene.

Lokalne samouprave	
I	
II	
III	<ul style="list-style-type: none"> · Lokalne samouprave, u saradnji sa Zajednicom opština, da u rokovima iz AP izrade i usvoje lokalne antikorupcijske akcione planove.
IV	<ul style="list-style-type: none"> · Lokalne samouprave, u saradnji sa Zajednicom opština, da u rokovima iz IAP izrade i usvoje lokalne antikorupcijske akcione planove.

Uprava za kadrove	
I	
II	
III	
IV	<ul style="list-style-type: none"> · da, u sklopu programskih aktivnosti za 2009. godinu, preduzme aktivnosti na sprovođenju obaveznih programa obuke u vezi sa pitanjima koja su obuhvaćena Etičkim kodeksom državnih službenika i namještenika, u cilju punog ostvarivanja principa reforme državne uprave (objektivnost, nepristrasnost, nezavisnost, i sl). – PREPORUKA U VEZI SA IZVJEŠTAJEM EK ZA 2008.

Državna izborna komisija	
I	
II	
III	
IV	

Sekretarijat za evropske integracije	
I	<ul style="list-style-type: none"> · da pripremi informativnu brošuru o mogućnosti korišćenja ekspertske i finansijske podrške TAIEX-a najkasnije do III kvartala 2007. godine i da brošure dostavi nadležnim organima i institucijama, kao i da je postave na web sajt SEI.
II	
III	
IV	

	Svi nadležni organi
I	<ul style="list-style-type: none"> · da intenziviraju pripremu predloga zakona navedenih u Akcionom planu, kao i da o progresu redovno obavještavaju NK · da ispoštuju rokove koje su naveli u svojim mjesечnim izvještajima u pogledu implementacije svojih obaveza iz AP, uključujući i obavezu preciziranja nosioca i ažuriranja rokova za realizaciju mjere u samom Akcionom planu radi kontinuiranog izvještavanja i evaluacije (NK, nakon usvajanja Izvještaja, dostaviće ažurirani AP svim obveznicima izvještavanja, sa preciznim nosiocima i rokovima za implementaciju mjera); · u cilju obezbjeđivanja tehničke i finansijske podrške na polju borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala da svi nadležni organi u postupku planiranja budžeta za 2008. godinu uzmu u obzir prioritete utvrđene Akcionim planom. Takođe, obezbijediti efikasnije definisanje prioriteta, kvalitetniju izradu projekata i njihovo kandidovanje kod međunarodnih organizacija, u saradnji sa Sekretarijatom za evropske integracije. · da svi nadležni organi državne uprave, lokalne samouprave i NVO nastave saradnju u izradi i objavljivanju pravila i procedura (brošure, vodiči) za ostvarivanje i zaštitu prava građana, koristeći donatorske i programe podrške međunarodnih organizacija · da svi državni organi i organi lokalne samouprave nastave sa kontinuiranim aktivnostima na planiranju i sprovođenju antikorupcijske politike i o tome izvještavaju i NK. Antikorupcijske aktivnosti treba da budu sastavni dio godišnjih izvještaja svih institucija koje pripremaju godišnje izvještaje u sistemu državne uprave i lokalne samouprave. · da svi organi državne uprave, u saradnji sa NVO, nastave planiranje i sprovođenje kampanja za podizanje nivoa javne svijesti o korupciji i organizovanom kriminalu
II	<ul style="list-style-type: none"> · da intenziviraju pripremu predloga zakona navedenih u Akcionom planu, kao i da o progresu redovno obavještavaju Nacionalnu komisiju · obuhvaćeni mjerom 12 da dostave analizu potreba i plan potpisivanja bilateralnih sporazuma o međudržavnoj saradnji u cilju razmjene informacija i organizovanja zajedničkih operacija protiv organizovanog kriminala najkasnije do kraja III kvartala 2007. godine · U cilju obezbjeđivanja tehničke i finansijske podrške na polju borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala da svi nadležni organi u postupku planiranja budžeta za 2008. godinu uzmu u obzir prioritete utvrđene Akcionim planom. Takođe, obezbijediti efikasnije definisanje prioriteta, kvalitetniju izradu projekata i njihovo kandidovanje kod međunarodnih organizacija, u saradnji sa Sekretarijatom za evropske integracije · Da svi nadležni organi državne uprave, lokalne samouprave i NVO nastave saradnju u izradi i objavljivanju pravila i procedura (brošure, vodiči) za ostvarivanje i zaštitu prava građana, koristeći donatorske i programe podrške međunarodnih organizacija; · Da svi državni organi i organi lokalne samouprave nastave sa kontinuiranim aktivnostima na planiranju i sprovođenju antikorupcijske politike i o tome izvještavaju i Nacionalnu komisiju. Antikorupcijske aktivnosti treba da budu sastavni dio godišnjih izvještaja svih institucija koje pripremaju godišnje izvještaje u sistemu državne uprave i lokalne samouprave. · Da svi organi državne uprave, u saradnji sa NVO, nastave planiranje i sprovođenje kampanja za podizanje nivoa javne svijesti o korupciji i organizovanom kriminalu;
III	<ul style="list-style-type: none"> · Nadležna ministarstva da intenziviraju aktivnosti na pripremi Nacrta zakona čije je utvrđivanje predviđeno IAP
IV	<ul style="list-style-type: none"> · Preporučuje se da nadležne institucije dostave detaljne podatke o realizaciji mjere br. 54 u poglavlu Politička i međunarodna obaveza djelovanja, gdje su institucije obavezne da informišu NK o sredstvima obezbijedenim iz Budžeta za realizaciju kandidovanih projekata u oblasti borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala. PREPORUKA U VEZI SA IZVJEŠTAJEM EK ZA 2008

	<ul style="list-style-type: none"> Preporučuje se svim obveznicima AP, institucijama koje postupaju po Zakonu o slobodnom pristupu informacijama da u narednom izvještaju analiziraju predusude Upravnog suda i da u skladu sa tim postupaju prilikom donesenja rjesenja po zahtjevu podnosioca
--	--

Unija poslodavaca	
I	
II	<ul style="list-style-type: none"> da upozna MER sa rezultatima sprovedenih anketa o pojavnim oblicima, uzrocima i mehanizmima nastanka korupcije, kako bi se u što kraćem roku usvojio Operativni plana eliminisanja biznis barijera.
III	
IV	

NVO	
I	<ul style="list-style-type: none"> NVO CEMI da, u cilju efikasne implementacije Zakona o finansiranju političkih partija, intenzivira aktivnosti na edukaciji građana i NVO o sprovođenju Zakona o finansiranju političkih partija.
II	
III	
IV	<ul style="list-style-type: none"> NVO iz oblasti medija da pripremi i organizuje edukaciju medija o korupciji i organizovanom kriminalu, i istraživačkom novinarstvu.

Aneks 5: Pristup informacijama o sprovođenju inoviranog Akcionog plana

Nadležna institucija	Podnijeti zahtjevi	Dozvoljeno			Djelimično dozvoljen		Već objavljena		Neneadležan		Nema informaciju		Zabranjen, odbijen		Ćutanje administracije	
		BR	BR	%	BR	%	BR	%	BR	%	BR	%	BR	%	BR	%
Agencija CG prestrukturiranje privre i strana ulaganja	36	13	36%	0	0%	0	0%	0	0%	22	61%	0	0%	1	3%	
Centar za edukaciju nosilaca pravosudne funkcije	54	54	100%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	
Direkcija za javne nabavke	87	19	22%	3	3%	17	20%	3	3%	40	46%	0	0%	5	6%	
Državna izborna komisija	84	14	17%	3	4%	0	0%	15	18%	43	51%	0	0%	9	11%	
Državna revizorska institucija	94	48	51%	2	2%	10	11%	0	0%	21	22%	0	0%	13	14%	
Generalni sekretarijat Vlade	34	1	3%	0	0%	0	0%	11	32%	6	18%	0	0%	16	47%	
Kancelarija nacionalnog koordinatora za borbu protiv trgovine ljudima	22	0	0%	0	0%	0	0%	2	9%	0	0%	0	0%	20	91%	
Komisija za kontrolu postupka javnih nabavki	63	19	30%	2	3%	0	0%	3	5%	14	22%	0	0%	25	40%	
Komisija za razmatranje prigovora, pritužbi, predloga i sugestija građana i drugih subjekata na proces privatizacije	2	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	2	100%	
Komisija za utvrđivanje konflikta interesa	70	38	54%	3	4%	16	23%	0	0%	7	10%	0	0%	6	9%	
Ministarstvo finansija	142	11	8%	0	0%	0	0%	28	20%	33	23%	0	0%	70	49%	
Ministarstvo kulture, sporta i medija	20	10	50%	0	0%	0	0%	0	0%	2	10%	0	0%	8	40%	
Ministarstvo pravde	67	12	18%	0	0%	0	0%	0	0%	10	15%	0	0%	45	67%	

Ministarstvo prosvjete i nauke	18	5	28%	0	0%	6	33%	0	0%	3	17%	0	0%	4	22%
Ministarstvo saobraćaja, pomorstva i telekomunikacija	32	2	6%	2	6%	8	25%	3	9%	9	28%	0	0%	8	25%
Ministarstvo turizma	7	0	0%	0	0%	0	0%	3	43%	4	57%	0	0%	0	0%
Ministarstvo unutrašnjih poslova i javne uprave	135	8	6%	0	0%	11	8%	4	3%	60	44%	0	0%	52	39%
Ministarstvo za ekonomski razvoj	30	0	0%	0	0%	0	0%	3	10%	0	0%	0	0%	27	90%
Ministarstvo zdravlja, rada i socijalnog staranja	34	5	15%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	29	85%
Opštinske izborne komisije	20	8	40%	0	0%	0	0%	3	15%	0	0%	0	0%	9	45%
Policijska akademija	110	53	48%	14	13%	0	0%	0	0%	40	36%	0	0%	3	3%
Poreska uprava	73	4	5%	12	16%	48	66%	0	0%	4	5%	0	0%	5	7%
Potpredsjednik Vlade za evropske integracije	21	4	19%	0	0%	0	0%	0	0%	15	71%	0	0%	2	10%
Privredni sud	13	1	15%	2	31%	1	15%	0	0%	6	92%	0	0%	3	0.23
Savjet a privatizaciju	29	9	31%	2	7%	0	0%	0	0%	12	41%	0	0%	6	21%
Skupština Crne Gore	3	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	2	67%	0	0%	1	33%
Sudski savjet	100	3	3%	2	2%	9	9%	4	4%	61	61%	0	0%	21	21%
Tuzilacki savjet	48	3	6%	0	0%	0	0%	0	0%	22	46%	0	0%	23	48%
Udruženje državnih tužilaca	14	8	57%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	6	43%
Uprava carina	144	63	44%	0	0%	1	1%	0	0%	75	52%	0	0%	5	3%
Uprava policije	613	120	20%	25	4%	5	1%	5	1%	212	35%	6	1%	240	39%
Uprava za antikorupcijsku inicijativu	168	95	57%	10	6%	8	5%	0	0%	41	24%	1	1%	13	8%
Uprava za kadrove	52	25	48%	0	0%	3	6%	0	0%	23	44%	0	0%	1	2%
Uprava za sprječavanje pranja novca	171	45	26%	6	4%	11	6%	3	2%	93	54%	0	0%	13	8%
Viši sud u Bijelom Polju	16	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	16	100%

Viši sud u Podgorici	16	8	50%	3	19%	0	0%	0	0%	5	31%	0	0%	0	0%
Vrhovni sud	51	7	14%	0	0%	0	0%	1	2%	40	78%	0	0%	3	6%
Vrhovno državno tužilaštvo Crne Gore	165	18	11%	0	0%	2	1%	0	0%	84	51%	0	0%	61	37%
UKUPNO	2858	733	26%	91	3%	156	5%	91	3%	1009	35%	7	0%	771	27%

Aneks 6: Zakonski osnov za rad i nadležnosti antikorupcijskih komisija u regionu

ZEMLJA	CRNA GORA	SRBIJA	HRVATSKA	MAKEDONIJA	SLOVENIJA
TIJELO	Nacionalna komisija	Savjet za borbu protiv korupcije	Nacionalno vijeće	Državna komisija za sprečavanje korupcije	Komisija za sprečavanje korupcije
GODINA USPOSTAVLJANJA	2007	2001	2006	2002-2003	2004
IMENOVANJE I NADZOR	Vlada Republike Crne Gore	Vlada Republike Srbije	Hrvatski Sabor	Narodna Skupština Republike Makedonije	Narodna Skupština Republike Slovenije
RELEVANTNA REGULATIVA	Odluka Vlade / Poslovnik	Odluka Vlade	Odluka Skupštine / Poslovnik	Zakon za sprečavanje korupcije / Poslovnik	Zakon za sprečavanje korupcije / Poslovnik
IMENOVANJE ČLANOVA I PREDsjEDNIKA	<p>Nije ureden način izbora članova Komisije, niti postoje jasni kriterijumi po kojima su se birali postojeći članovi.</p> <p>Nacionalna komisija ima predsjednika i jedanaest članova. Članove Komisije imenuje Vlada.</p> <p>Članovi Komisije su najviši predstavnici sudske, izvršne i zakonodavne vlasti, odnosno institucija koje su zadužene za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala.</p> <p>Predsjednik zastupa i predstavlja Komisiju, predlaže usvajanje izvještaja, potpisuje odluke, zapisnike i druga akta koje usvaja Komisija. Saziva sjednicu i predsjedava.</p> <p>Preko predsjednika član može od nadležnih organa</p>	<p>Po Odluci o obrazovanju Savjeta članovi se imenuju iz reda članova Vlade i funkcionera koji rukovode posebnim organizacijama, kao i domaći i strani stručnjaci.</p> <p>Savjet ima predsjednika i 14 članova.</p> <p>Predsjednik se bira iz reda članova Savjeta od strane Vlade.</p> <p>Predsednik saziva sjednicu Savjeta i njome predsjedava, predstavlja Savjet u javnosti i iznosi aktivnosti i stavove Savjeta, kao i</p>	<p>Po Odluci o Nacionalnom vijeću izbor članova Vijeća vrši Odbor za izbor, imenovanja i upravne poslove Sabora. Vijeće ima predsjednika i 10 članova. Vijeće čine poslanici, predstavnici sindikata, antikorupcijskih NVO, akademske zajednice, stučnjaci i predstavnici medija.</p> <p>Predsjednik se bira iz reda opozicionih poslanika, a potpredsjednik iz reda poslanika parlamentarne većine. Uz predsjednika i potpredsjednika tri člana Vijeća biraju se iz reda poslanika i to jedan iz reda</p>	<p>Prema Zakonu izbor članova vrši Skupština. Komisija se sastoji od sedam članova koji imaju isti status i predsjednika.</p> <p>Članovi bi trebali biti istaknuti stručnjaci iz oblasti prava i ekonomije.</p> <p>Predsjednik se bira iz reda članova Komisije. Zakonom nisu posebno definisane aktivnosti predsjednika.</p>	<p>Izbor članova Komisije je detaljno utvrđen posebnim zakonom. Komisiju čine predsjednik, potpredsjednik i tri člana.</p> <p>Sudski savjet, Komisija u Narodnoj skupštini i Vlada predlažu po jednog člana Komisije. Članovi moraju imati najmanje visoku stručnu spremu, deset godina radnog iskustva i moraju biti prepoznati kao osobe od javnog povjerenja.</p> <p>Predsjednika i potpredsjednika Komisije predlaže Predsjednik Slovenije, a bira ih Skupština. Predsjednik Komisije predstavlja, predsjedava i organizuje rad, ima sve</p>

	tražiti dostavu podataka i informacija i izvršiti uvid u dokumentaciju u vezi sa djelokrugom rada Komsije.	Izveštaje koje Savjet radi i dostavlja ih Vladi Republike Srbije na razmatranje.	parlementarne većine, a dva iz reda parlamentarne manjine. Predsjednik saziva sjednicu i njome predsedava i predstavlja Vijeće u javnosti.		ovlašćenja i odgovornosti javnog organa u skladu sa zakonom. Predsjednik i potpredsjednik su u stalnom radnom odnosu.
--	--	--	--	--	---

ZEMLJA	CRNA GORA	SRBIJA	HRVATSKA	MAKEDONIJA	SLOVENIJA
MANDAT	Nema vremenskog ograničenja mandata i nije propisano pod kojim uslovima članovi mogu biti razriješeni.	Nema vremenskog ograničenja mandata i nije propisano pod kojim uslovima članovi mogu biti razriješeni.	Mandat članova Vijeća traje do isteka mandata pojedinog sastava Hrvatskog sabora. U poslovniku je definisano da član koji ne postupa u skladu sa svojim pravima i dužnostima može biti razriješen od strane Sabora.	Mandat predsjednika traje jednu dok mandat članova traje četiri godine. Nije propisano pod kojim uslovima članovi mogu biti razriješeni.	Mandat predsjednika, potpredsjednika i članova traje 6 godina, bez prava na ponovno imenovanje. Rad u ovom tijelu može biti prekinut u slučaju kad član to sam zahtijeva, kada je konačno osuđen za neko krivično djelo po službenoj dužnosti, ako se bavi djelatnostima koje nisu kompatibilne sa radom Komisije, u slučaju gubljenja sposobnosti za radom u ovom tijelu i ako je prekršio Zakon ili Ustav dok je u sastavu Komisije.

BUDŽET	Poslovnikom predviđen budžet za rad Komisije. U Odluci o imenovanju je navedeno da Komisija upravlja ukupnim sredstvima obezbijedenim za realizaciju Programa protiv korupcije i organizovanog kriminala.	Savjet je direktni budžetski korisnik a njegov budžet određuje Vlada Srbije, odnosno Ministarstvo finansija.	Odlukom o Nacionalnom vijeću predviđena su sredstva iz Državnog budžeta za rad ovog tijela	U Zakonu se navodi da članovi Komisije primaju mjesecnu nadoknadu za rad u Komisiji u visini dvije minimalne plate, a o iznosu budžeta odlučuje Skupština na predlog Komisije.	Budžet za rad Komisije se izdvaja iz budžeta Republike Slovenije. Komisija samostalno raspolaže sredstvima, prema godišnjem planu.
--------	---	--	--	--	--

ZEMLJA	CRNA GORA	SRBIJA	HRVATSKA	MAKEDONIJA	SLOVENIJA
ZADACI KOMISIJE	<p>Zadaci komisije su regulisani Odlukom o osnivanju.</p> <p>1.rukovodi, organizuje i sinhronizuje aktivnosti institucija u sprovođenju Programa protiv korupcije i organizovanog kriminala;</p> <p>2. upravlja ukupnim sredstvima obezbijedenim za realizaciju Programa;</p> <p>3.utvrđuje prioritete, dinamiku i rokove realizacije i ocjenjuje postignute rezultate u implementaciji Programa;</p> <p>4. dostavlja Vladi izvještaj sa pregledom stanja, ocjenom i predlogom mjera najmanje dva puta godišnje.</p>	<p>Zadaci Savjeta regulisani su Odlukom o osnivanju.</p> <p>1.Da sagleda aktivnosti u borbi protiv korupcije</p> <p>2.predlaže Vladi mjere koje treba uvesti u cilju efikasne borbe protiv korupcije</p> <p>3.pratiti njihovo sprovođenje</p> <p>4.podnošenje inicijativa za donošenjem propisa, mjera i drugih akata u ovoj oblasti.</p>	<p>Zadaci Vijeća su regulisani Odlukom o osnivanju.</p> <p>1. nadzire i prati sprovođenje Nacionalnog programa suzbijanja korupcije</p> <p>2.sistematski prati podatke o pojavama korupcije koje na njegov zahtjev dostavljaju tijela zadužena za sprovođenje Programa</p> <p>3.analizira izvještaje nadležnih tijela o sprovođenju Programa i akcionih planova te ocjenjuje način i rezultate sprovođenja,</p> <p>4.predlaže mjere poboljšanje sprovođenja Programa</p> <p>5.podstiče i usmjerava saradnju Hrvatskoga sabora i državnih i drugih tijela, ostalih faktora zaduženih za sprovođenje Programa</p> <p>6.podnosi Hrvatskom saboru godišnje dva izvještaja o svom radu.</p> <p>7.Svojim djelovanjem i strukturon Vijeće jača nadzor nad tijelima zaduženim za sprovođenje Programa.</p>	<p>Zadaci Komisije definisani su Zakonom:</p> <p>1.usvajanje Programa za prevenciju i suzbijanje korupcije</p> <p>2.usvaja godišnje programe i planove za realizaciju Programa</p> <p>3.daje mišljenja na prijedloge zakona bitnih za sprečavanje korupcije</p> <p>4.pokreće inicijative pred nadležnim organima za ispitivanje finansijsko materijalnog poslovanja političkih partija, sindikata i građanskih asocijacija</p> <p>5.pokreće postupak pred nadležnim organima za razrješenje, smjenjivanje, krivično gonjenje javnih funkcionera koji su koristila državni kapital</p> <p>6.usvaja Poslovnik o radu</p> <p>7.predlaže Skupštini budžet za rad Komisije</p> <p>8.priprema godišnje izvještaje svoga rada, preduzete mjere i aktivnosti i podnosi ih predsjedniku Skupštine , Vrhovnom sudu I objavljuje ih u medijima</p> <p>9.sarađuje sa ostalim državnim organima, sa organima drugih država i međunarodnim organizacijama koji se bore protiv korupcije</p> <p>10. preduzima aktivnosti u cilju obrazovanja organa nadležnih za otkrivanje krivičnog djela, gonjenja korupcije I drugih oblika kriminala</p> <p>11.obavlja druge zadatke propisane Zakonom</p> <p>12.Komisija podnosi izvještaj jednom godišnje u cilju informisanja javnosti o realizaciji aktivnosti i postignutih rezultata ili kada to zahtijeva sud.</p>	<p>Zadaci Komisije definisani su Zakonom o sprečavanju korupcije.</p> <p>1.predlaže nacrt Rezolucije o sprečavanju korupcije Vladi koja ga dostavlja Skupštini</p> <p>2.Komisija je odgovorna za sprovođenje rezolucije</p> <p>3.prati i analizira statističke podatke o stanju korupcije u zemlji</p> <p>4.sarađuje sa odgovornim javnim organima u izradi i uskladivanju propisa vezanih za sprečavanje korupcije</p> <p>5.prati implementaciju gore navedenih propisa i preuzima inicijativu za njihovu dopunu</p> <p>6.obavlja kordinacione i savjetodavno – edukativne zadatke.</p>

ZEMLJA	CRNA GORA	SRBIJA	HRVATSKA	MAKEDONIJA	SLOVENIJA
SJEDNICE	<p>Sjednice se održavaju četiri puta godišnje.</p> <p>Za punovažno odlučivanje na sjednici potrebno je da sjednici prisustvuje više od pola članova. Glasanje je javno.</p> <p>Sjednice nisu otvorene za javnost, osim izuzetno, ukoliko to odluči Komisija.</p> <p>Predstavnici međunarodnih organizacija mogu prisustvovati sjednicama Komisije.</p>	<p>Savjet sjednice organizuje jednom mjesечно, a po potrebi i češće. Za održavanje sjednice potrebno je prisustvo više od pola članova.</p> <p>Glasanje je javno osim kada vijeće odluci drugačije.</p> <p>Sjednice mogu biti otvorene za javnost ukoliko se većinom glasova tako odluci, takođe moguće je napraviti i tonski zapis sjednice o čemu se takođe dogovara prije početka sjednice.</p>	<p>Vijeće održava sjednice jednom mjesечно, za održavanje sjednice neopohodno je prisustvo više od pola članova.</p> <p>Glasanje je javno osim kada vijeće odluci drugačije.</p> <p>Sjednice mogu biti otvorene za javnost ukoliko se većinom glasova tako odluci, takođe moguće je napraviti i tonski zapis sjednice o čemu se takođe dogovara prije početka sjednice.</p>	<p>Komisija se sastaje najmanje 1 put nedeljno.</p> <p>Za održavanje sjednice mora biti prisutno više od pola članova.</p> <p>Odluke se donose glasovima većine.</p> <p>U slučaju razmatranja sistematskih problema sjednici mogu prisustvovati istaknuti eksperti.</p>	<p>Zakonom nije propisano koliko često se održavaju sjednice i koliko članova mora prisustvovati sjednici da bi bila održana.</p> <p>Na sjednicama Komisija usvaja odluke, mišljenja i stavove većinom glasova.</p> <p>Javni organi, lokalne zajednice i nosioci javnih funkcija moraju na zahtjev Komisije dostaviti sve informacije neophodne za obavljanje zadataka i omogućiti joj uvid u relevantna dokumenta osim kada je drugačije propisano zakonom.</p> <p>Na zahtjev Komisije zaposleni u tim tijelima moraju prisustrovati sjednici i pružiti odgovore na pitanja Komisije.</p>
STRUČNA PODRŠKA	<p>Stručnu podršku u obradi i pripremi izvještaja nadležnih organa pruža Stručno tijelo koje čine predstavnici institucija zaduženih za sprovođenje Akcionog plana.</p>	<p>Stručnu administrativno –tehničku podršku Savjetu pruža Generalni sekretarijat Vlade Srbije.</p>	<p>Nacionalno vijeće ima Stručnu službu za obavljanje stručnih i tehničkih poslova.</p> <p>Stručnu službu čine sekretar Vijeća, administrativni sekretar i savjetnici. Stručni i drugi uslovi za raspored na radna mjesta u stručnoj službi Nacionalnog vijeća utvrđuju se posebnim Pravilnikom.</p> <p>Sabor je zadužen da osigura prostor, potrebna sredstva i stručni tim radi boljeg rada Nacionalnog vijeća.</p>	<p>Komisija ima profesionalni zaposlenu administraciju.</p>	<p>Komisija upošljava profesionalnu administraciju.</p>

Aneks 7: Izvještaji Evropske komisije, Savjeta Evrope i GRECO-a o nacionalnim politikama i antikorupcijskim komisijama u regionu

CRNA GORA	
2005	<p>EVROPSKA KOMISIJA</p> <p>U Crnoj Gori, Strategiju za borbu protiv organizovanog kriminala i korupcije Vlada je usvojila u julu 2005. godine. Sprovodenje ove strategije i dalje je od izuzetne važnosti, naročito s obzirom na prisutne ozbiljne bezbednosne probleme koji su došli do izražaja nedavnjim ubistvom višeg policijskog zvaničnika koji je istraživao kriminalne aktivnosti o kojima se mnogo pričalo u javnostiⁱ.</p> <p>Vlada je usvojila zajedničku strategiju protiv korupcije i organizovanog kriminala u avgustu 2005. Strategija je razvijena pod vođstvom Ministarstva unutrašnjih poslova, uključujući i doprinos odgovarajućih ministarstava, agencija, civilnog društva i međunarodnih organizacija. Prema ovoj strategiji, centralno telo nadležno za sprovodenje imaće i istražne i operativne nadležnostiⁱⁱ.</p> <p>Kao zaključak, sveobuhvatne mere za istraživanje finansijskog kriminala još nisu preduzete, i obaveza Srbije i Crne Gore da suzbije korupciju je ostala uglavnom retorička. Još uvek nedostaje sveobuhvatna strategija, kao i efikasne institucije za njenu primenu.ⁱⁱⁱ</p> <p>SAVJET EVROPE</p> <p>U Crnoj Gori, prvi dio Programa za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala uradilo je Ministarstvo unutrašnjih poslova. Vlada bi trebalo da odobri finalnu verziju u prvim mjesecima 2005. godine. Nakon toga trebalo bi da uslijedi izrada Aktionog plana. Nacionalna komisija za anti-korupciju još uvijek nije osnovana; u toku je diskusija o njenom pravnom osnovu, inter-disciplinarnom sastavu, nadležnostima i ulozi.^{iv}</p> <p>U Crnoj Gori još uvijek nije usvojen Program za borbu protiv kourpcije i organizovanog kriminala, zato što se čeka njegovo usklađivanje sa novim zakonom o policiji i Nacionalnoj agenciji za bezbjednost.^v</p> <p>U Crnoj Gori Vlada je usvojila Program za borbu protiv organizovanog kriminala i korupcije 28. jula 2005. Očekuje se da će radna grupa osnovana od strane Ministarstva unutrašnjih poslova izraditi Akcioni plan za anti-korupciju.^{vi}</p> <p>U Crnoj Gori, u toku je izrada Aktionog plana za anti-korupciju i organizovani kriminal, nakon usvajanja relevantne Strategije.^{vii} Mada u suštini postoje strukture za borbu protiv korupcijem, one još uvijek ne daju rezultate.^{viii}</p>
2006	<p>EVROPSKA KOMISIJA</p> <p>Primjetan je određeni napredak u borbi Vlade RCG protiv korupcije. U avgustu 2006.godine je usvojen Akcioni plan za implementaciju Strategije za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala iz jula 2005. godine. Prema tom planu, specijalizovani tu.ilac za borbu protiv organizovanog kriminala će takođe biti odgovoran za krivično gonjenje i istragu slučajeva korupcije. Osnovaće se i Posebna jedinica pri Policiji (Ministarstvu unutrašnjih poslova). Komisija će pratiti implementaciju Aktionog plana, urađenog u tijesnoj saradnji sa Savjetom Evrope.</p>

	<p>i uz učeće nevladinih organizacija. Osnovne mjere su preuzete iz najva.nijih međunarodnih dokumenata, uključujući GRECO (Grupa dr.ava protiv korupcije), PACO projekat Savjeta Evrope, kao i prioritete Evropskog partnerstva. Akcioni Plan bi trebalo da bude implementiran kroz intenziviranje operativne saradnje između svih relevantnih institucija kao i saradnje sa nevladnim organizacijama.^{ix}</p> <p>Dakle, uprkos određenom napretku naročito u oblasti usvajanja strateških i planskih dokumenata i istragama slučajeva korupcije, situacija koja se tiče borbe protiv korupcije traži hitnu akciju u cilju postizanja konkretnih rezultata. Nadalje, sva tijela uključena u borbu protiv korupcije moraju raspolažati dovoljne sredstvima i odgovarajuće obučenim osobljem.^x</p> <p>GRECO</p> <p>U vrijeme posjete, Vlada Republike Crne Gore pripremala je Program borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala i planirala da u njega inkorporira set mera i aktivnosti usmjerenih na suzbijanje organizovanog kriminala i korupcije u zemlji. Nakon navedenog Programa, usvojice se Akcioni plan koji će sadržati specifcne mjeru za njegovu implementaciju.^{xi}</p> <p>U vrijeme posjete, Ministarstvo unutrašnjih poslova, u svojstvu koordinatora, pripremilo je i Vladi dostavilo na razmatranje i usvajanje Program borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala. Cilj Programa je uspostavljanje efikasnog zakonodavnog i institucionalnog okvira za borbu protiv navedenih oblika kriminala, i posebno prevencija korupcije, krivicno gonjenje, kao i edukacija i podizanje nivoa javne svijesti.^{xii}</p> <p>Glavni prioriteti u borbi protiv korupcije naznaceni u Programu su: prevencija, krivicno gonjenje (represija), edukacija javnosti i obezbjedjenje podrške građana..^{xiii}</p> <p>Samim tim, GET preporučuje i) da se formalno usvoji Program borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala i Akcioni plan za borbu protiv korupcije; ii) da se uspostavi efikasan monitoring sprovodenja antikorupcijskog programa kroz specijalizovano nezavisno antikorupcijsko tijelo sa odgovarajućim resursima; iii) da se organi lokalne samouprave uključe u proces izrade i monitoringa sprovodenja antikorupcijskih politika na lokalnom nivou.^{xiv}</p>
2007	<p>EVROPSKA KOMISIJA</p> <p>Vlada je preduzela dalje korake u borbi protiv korupcije. U februaru 2007. godine osnovana je Nacionalna komisija za implementaciju Akcionog plana za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala. Ovom komisijom rukovodi Potpredsjednik Vlade za evropske integracije, a njeni članovi su predstavnici Vlade i jedan predstavnik civilnog društva. Konstitutivna sjednica je održana u martu a prvi izvještaj je usvojen u julu 2007. godine.^{xv}</p> <p>Malo je urađeno na implemetaciji Akcionog plana za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala. Postoje sumnje u nezavisnost Nacionalne komisije.^{xvi}</p> <p>SAVJET EVROPE</p> <p>Iako je teško dobiti statističke podatke o dubini i stepenu korupcije u različitim institucijama i mada ti podaci nisu precizni, značajan broj</p>

	<p>slučajeva koje građani prijavljuju kroz odgovarajuće kanale (2005. su otvorene dvije nove kancelarije u tu svrhu), pružaju alarmantne indikacije, što potvrđuje i najnoviji izvještaj GRECO-a. Ovi faktori su podstakli vladu da osnuje "komisiju za borbu protiv korupcije" na veoma visokom nivou (kojom predsjedava Potpredsjednica Vlade/Ministar za evropsku integraciju) čiji je zadatak praćenje sprovođenja prošle godine usvojenih strategije i akcionog plana protiv korupcije od strane državnih tijela i institucija. Komisija je počela sa radom tek nedavno i dala je popis mjera koje su preduzete u oblasti izgradnje kapaciteta i potreba za obukom, ne baveći se stvarnim sprovodenjem mjera koje su potrebne uključujući 24 preporuke od starne GRECO-a. Premijer je preuzeo punu obavezu integrisanja preporuka GRECO-a u rad Komisije.^{xvii}</p> <p>Poslanici su podsticali vlasti u Crnoj Gori da razmotre rješenja za unaprjeđenje efikasnosti struktura posvećenih borbi protiv korupcije, organizovanog kriminala I trgovine ljudima.^{xviii}</p>
	<p>EVROPSKA KOMISIJA</p> <p>Kontekst borbe protiv korupcije je određen Akcionim planom za borbu protiv organizovanog kriminala i korupcije.^{xxix}</p> <p>Nacionalna komisija za pracenje implementacije akcionog plana je sastavila treći izvještaj. Vlada je u maju 2008. godine usvojila dopune Akcionog plana da bi u njega uključila nove mjere i jasnije indikatore. Usvojene su i Antikorupcijska strategija na lokalnom nivou i nacionalna Strategija za obuku lokalnih vlasti. Uvedeni su modeli za izradu lokalnih antikorupcijskih planova.^{xx}</p> <p>Nacionalna komisija za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala - tripartitno tijelo koje cine kriminalistička policija, sudovi i tužilaštvo - je osnovana kako bi se poboljšala saradnja među ogranicima za sprovođenje zakona. Nacionalna komisija radi na poboljšanju nadgledanja slučajeva i usklađivanju statistike i metoda analize..^{xxi}</p>
2008	<p>SAVJET EVROPE</p> <p>Glavni izazov za crnogorske vlasti sada će biti implementacija novih zakona i transformacija Akcionih planova i nacionalnih strategija u konkretnе i vidljive rezultate.^{xxii}</p> <p>Nacionalna komisija zadužena za praćenje i izvještavanje o sprovođenju Akcionog plana za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala usvojila je svoj drugi izvještaj u martu 2008., koji pokriva period septembar 2006.-decembar 2007. Izvještaj ističe da, mada je ostvaren napredak na polju zakonodavstva i u uspostavljanju antikorupcijskih struktura, kakva je DACI^{xxiii}, I dalje nedostaju konkretni rezultati i efikasno krivično gonjenje slučajeva pred sudom i još uvijek nije bilo značajnih presuda. Nacionalna komisija je formirala radnu grupu kako bi unaprijedila Akcioni plan za 2008. i kako bi on imao za cilj konkretnе i vidljive rezultate.^{xxiv}</p> <p>GRECO</p> <p>Nadležni organi Crne Gore potvrđuju da je Program borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala usvojen jula 2005; nakon čega je uslijedio Akcioni plan za period 2006 – 2009. godina. Akcioni plan sadrži širok opseg konkretnih mjer, organe i institucije nadležne za njegovo sprovođenje, rokove i indikatore uspjeha.</p> <p>Nacionalna komisija za monitoring sprovođenja Akcionog plana obrazovana je odlukom Vlade Crne Gore u februaru 2007. godine; mandat</p>

Komisije veže se za period implementacije Akcionog plana (tj. od 2006. do 2009. godine). Nezavisnost Nacionalne komisije proizlazi iz njenog sastava (vladin/nevladin sektor; izvršna/zakonodavna/sudska vlast)¹⁴. Ukupno 54 državna organa i institucije, uključujući i medije i predstavnike civilnog društva, imaju obavezu da podnose redovne izvještaje (u početku mjesecne, sada kvartalne) Komisiji u pogledu sprovodenja mjera Akcionog plana iz njihove nadležnosti; do sada su objavljena tri izvještaja (koji pokrivaju period od polovine 2006. do polovine 2008. godine). Tehničku obradu izvještaja obavlja stručno tijelo koje čine predstavnici Uprave policije, Uprave za antikorupcijsku inicijativu, Ministarstva pravde, Vrhovnog državnog tužioca i kabineta potpredsjednika Vlade za evropske integracije. **Na osnovu nalaza iz redovnih izvještaja, Inoviranim Akcionim planom za period 2008 – 2009. godina utvrđene su revidirane aktivnosti i rokovi;** među prioritetima su reforma pravosuđa, usvajanje antikorupcijskih zakona, usaglašavanje domaćeg zakonskog okvira sa međunarodnim standardima, jačanje saradnje sa međunarodnim partnerima, itd. ^{xxv}

U pogledu uključivanja lokalnih vlasti u antikorupcijske politike, Akcioni plan naglasio je potrebu da se sprovode aktivnosti na lokalnom nivou; nadalje, lokalni organi u obavezi su da izrade sopstvene antikorupcijske planove. S tim u vezi, na inicijativu Ministarstva unutrašnjih poslova i

javne uprave, formirana je radna grupa (mjешovitog sastava, uključuje predstavnike vladinog i nevladinog sektora) sa zadatkom da izradi model Programa i Akcionog plana za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala na lokalnom nivou; ova inicijativa sprovodi se u koordinaciji sa Savjetom Evrope (dva zajednička sastanka crnogorskih i eksperata Savjeta Evrope održana su tokom 2007. godine). Kao rezultat toga, **model Programa i Akcionog plana je usvojen oktobra 2008. godine;** sve opštine se ohrabruju da usvoje sopstvene lokalne planove, na osnovu definisanog modela. Izdat je vodič za izradu Programa borbe protiv korupcije i Akcionog plana u lokalnim samoupravama, kako bi se olakšao i ubrzao proces izrade antikorupcijskih planova na lokalnom nivou.

GRECO pozdravlja usvajanje antikorupcijskog programa i implementaciju akcionog plana, kao i obrazovanje komisije za monitoring, oslanjajući se kako na učešće vladinog, tako i nevladinog sektora i civilnog društva. GRECO konstatiše da je mandat postojeće komisije za monitoring povezan sa sprovodenjem Akcionog plana; u tom kontekstu, GRECO vjeruje da **će vlasti nastaviti sa naporima u cilju uspostavljanja efikasnog i kontinuiranog monitoringa antikorupcijskih inicijativa.** Najzad, GRECO sa zadovoljstvom primjećuje da su vlasti preduzele obećavajuće korake vezano za uključivanje lokalne samouprave u utvrđivanje politika i njihovo sprovodenje; GRECO ohrabruje vlasti da održe napore na ovom planu kako bi se efikasne antikorupcijske mjere primijenile na lokalnom nivoul. ^{xxvi}

SRBIJA**EVROPSKA KOMISIJA**

U maju 2005. godine Vlada republike Srbije podnela je Skupštini strategiju za borbu protiv korupcije, koja je nastala u saradbi sa Savetom Evrope. Ovu strategiju Skupština treba da usvoji. U međuvremenu su se pojavili problemi u vezi sa pripremom akcionog plana za sprovodenje i osnivanje vodeće institucije, tj. tela koje će se baviti suzbijanjem korupcije, a čija bi uloga i odnos sa postojećim strukturama trebalo da se u potpunosti definije. Savet za borbu protiv korupcije, osnovan 2001. godine kao centralno mesto i savtodavno telo Vlade Republike Srbije, izradio je nekoliko izveštaja o navodnim slučajevima korupcije u kojima su bili umešani visoki zvaničnici, ali Vlada nije dalje istraživala niti a odgovarajući način rešavala podignute i dokumentovane ozbiljne optužbe.^{xxvii}

Bilo je izvesnog napretka u razvijanju **strategija za borbu protiv korupcije** koje sada **treba da se dovrše** – u Srbiji – **i efektivno primenjuju.**^{xxviii}

Vlada *Srbije* podnela Skupštini strategiju za borbu protiv korupcije.^{xxix}

Još uvek nedostaje sveobuhvatna strategija, kao i efikasne institucije **za njenu primenu.**^{xxx}

SAVJET EVROPE

2005

U Srbiji, predlog Nacionalne strategije za anti-korupciju urađen uz pomoć Savjeta Evrope i OEBS-a završen je krajem decembra 2004. Nakon njegove prezentacije na okruglom stolu 31. januara 2005, očekuje se da će Nacionalna strategija biti usvojena u Parlamentu u prvoj polovini 2005. I **Akcioni plan takođe bi trebao biti usvojen** do kraja godine.^{xxxi}

U Srbiji je predlog Nacionalne strategije za anti-korupciju završen krajem prošle godine, usvojen od strane vlade sredinom maja i proslijeđen Parlamentu na usvajanje. **Akcioni plan treba da osigura sprovođenje posebno kroz uspostavljanje jedne nezavisne agencije.** Savjet Evrope bio je u velikoj mjeri konsultovan prilikom izrade Strategije. Ono što ostaje nejasno je buduća uloga postojećeg Savjeta za anti-korupciju, koji je do sada funkcionisao u kapacitetu savjetodavnog tijela Premijera prateći postojeće zakonodavstvo i baveći se nizom pritužbi građana na korupciju. Ovo tijelo obavljalo je korisnu savjetodavnu funkciju i vjerovatno bi ga trebalo zadržati u bliskoj vezi sa budućom nezavisnom "agencijom". Rad Savjeta za anti-korupciju istakao je veoma slab sistem gonjenja slučajeva korupcije na visokom nivou zbog *inter alia* nedostatka odgovarajuće koordinacije sa istražnim službama policije. Do danas nije izrečena niti jedna presuda za slučajeve korupcije na visokom nivou.^{xxxii}

Republika Srbija: da preduzme adekvatne mjere za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala, kroz adekvatnu implementaciju Nacionalne Strategije za anti-korupciju.^{xxxiii}

Usvajanje od strane Parlamenta Nacionalne Strategije za anti-korupciju, koju je Vlada već odobrila 26. maja 2005, očekuje se u oktobru 2005. **Usvajanje** ove dugo očekivane **Strategije** koja je urađena uz opsežnu pomoć Savjeta Evrope **trebala bi biti prioritet za vlasti.** Zatim slijedi Akcioni plan, koji treba da bude usvojen do kraja godine i da sadrži detaljne mjere i osigura implementaciju, posebno osnivanjem Tijela za anti-korupciju.^{xxxiv}

	<p>Vlada Srbije usvojila je 4. juna 2005. Nacionalnu strategiju za borbu protiv korupcije. U toku su pripreme za usvajanje akcionog plana, kao i zakona o nepristrasnom tijelu zaduženom za implementaciju Nacionalne strategije.^{xxxv}</p> <p>Predlog Nacionalne strategije za anti-korupciju, pripremljen u saradnji sa Savjetom Evrope i OEBS-om, usvojen je od strane Vlade Republike Srbije maja 2005. i upućen Parlamentu na usvajanje oktobra 2005. Akcioni plan za sprovođenje Nacionalne strategije za anti-korupciju biće završen do kraja 2005. Ministarstvo pravde Republike Srbije priprema predlog Zakona o anti-korupcijskoj agenciji.^{xxxvi}</p> <p>Mada strukture za borbu protiv korupcije u suštini postoje, one još uvijek ne daju rezultate.^{xxxvii}</p> <p>U Srbiji, treba pozdraviti usvajanje dugo očekivane Nacionalne strategije za anti-korupciju 8. decembra 2005, koja ima za cilj da ograniči korupciju kroz prevenciju i odgovarajuće edukativne programe. Mnogi sagovornici istakli su da usvajanje Strategije predstavlja dobar korak u pravom smjeru, za kojim treba da uslijede konkretna implementacija i razrada Akcionalih programa, kao i usvajanje Zakona o anti-korupciji kojim se osniva nezavisna Agencija za anti-korupciju. Ove mjere je proteklih godina pratilo usvajanje seta zakona koji uključuju odredbe koje imaju za cilj bolje mogućnosti za borbu protiv korupcije, kao što su Krivični zakonik, zakonodavstvo o konfliktu interesa, o pranju novca ili o slobodnom pristupu informacijama.^{xxxviii}</p> <p>Sada je od suštinskog značaja efektivno sprovođenje zakona i Strategije. Potrebna je odlučna akcija od strane tijela za sprovođenje zakona i bolja koordinacija između policije i tužilaštva. Pokrenuto je i pitanje Odsustva gonjenja u slučajevima korupcije, uprkos informacijama koje obezbjeđuje Kancelariji državnog tužioca <i>inter alia</i> Anti-korupcijski savjet.^{xxxix}</p>
2006	<p>EVROPSKA KOMISIJA</p> <p>Nacionalna strategija za borbu protiv korupcije usvojena je u decembru 2005. godine.^{xli}</p> <p>Relativno mali broj slučajeva izlazi pred lice pravde. Akcioni plan za sprovođenje Strategije još nije usvojen. Zakon o Agenciji za borbu protiv korupcije još nije usvojen. Jasna institucionalna organizacija i uloga postojećih tela kao što je Savet za borbu protiv korupcije još nisu definisani..^{xlii}</p> <p>Mada većina neophodnih zakonskih mera protiv korupcije jeste na snazi, sprovođenje Strategije za borbu protiv korupcije treba da otpočne bez odlaganja, a da bi se sprovodila efikasno treba osnovati centralizovano, specijalizovano telo za borbu protiv korupcije.</p> <hr/> <p>GRECO</p> <p>Nacrt Nacionalne strategije za borbu protiv korupcije završen je krajem 2004. godine, Vlada ga je odobrila sredinom maja 2005. godine i uputila Skupštini na usvajanje. U "Odluci o utvrđivanju Nacionalne strategije za borbu protiv korupcije" u kojoj je izložena Strategija, između ostalog, navodi se da je Vlade "obavezna da sačini akcioni plan za sprovođenje" Strategije, a psoebno da uspostavi "nezavistan i samostalan organ za borbu protiv korupcije."^{xliii}</p>

	<p>Krajem 2004. godine, završen je nacrt Nacionalne strategije za borbu protiv korupcije i prosleđen Skupštini Srbije na usvajanje. Jedno od osnovnih pitanja za koje se smatra da je od suštinskog značaja za uspešnu politiku suzbijanja korupcije u zemlji jeste reforma državne uprave. Takođe je u toku bila izrada akcionog plana kojim bi se obezbedila opšta načela za sprovođenej Strategije.^{xliv}</p> <p>GET preporučuje da se usvoji Akcioni plan za primenu Nacionalne strategije za borbu protiv korupcije i da se obezbedi efikasan sistem za nadgledanje njegovog sprovodenja.^{xlv}</p>
2007	<p>EVROPSKA KOMISIJA</p> <p>U decembru 2006. godine, usvojen je Akcioni plan za sprovođenje nacionalne strategije za borbu protiv korupcije. Ministarstva su podnела izveštaje o sprovođenju mera za borbu protiv korupcije, a psotignuti su i pozitivni rezultati u sudenjima za korupciju. Otvoreno je nekoliko novih slučajeva, koji uključuju navodne slučajeve korupcije državnih službenika, pripadnika policije i carine.^{xlvii}</p> <p>Akcioni plan za borbu protiv korupcije ne sadrži jasne rokove, konkretne mere i neophodna sredstva za sprovođenje plana. Postoje određeni nedostaci u sprovođenju preporuka GRECO.^{xlviii}</p> <p>Uvedena je većina neophodnih mera protiv korupcije. Međutim, potrebno je primenjivati Akcioni plan za borbu protiv korupcije, kao i osnovati telo za borbu protiv korupcije.^{xlvix}</p>
2008	<p>EVROPSKA KOMISIJA</p> <p>Trenutna uloga Saveta za borbu protiv korupcije ograničena je na savetovanje Vlade.^{xlix}</p> <p>U akcionom planu za borbu protiv korupcije nedostaju jasni rokovi, konkretne aktivnosti i neophodni resursi za sprovođenje, te stoga mora da bude revidiran.^l</p> <p>GRECO Državni organi Srbije izveštavaju da je Akcioni plan o primeni Nacionalne strategije za borbu protiv korupcije usvojen 21. decembra 2006. godine. Vlada je osnovala Komisiju za primenu Nacionalne strategije za borbu protiv korupcije, koja je takođe zadužena i da vrši ocenu koraka koji se preduzimaju u cilju usklađivanja sa preporukama GREKO-a. Komisiju čine predstavnici različitih ministarstava, pravosuđa, Narodne skupštine, Saveta za borbu protiv korupcije, medija i nevladinih organizacija. Osim toga, radna verzija Zakona o Agenciji za borbu protiv korupcije, koja je pripremljena u saradnji sa Savetom Evrope (PAKO-Srbija projekat)5, predviđa da se Agenciji za borbu protiv korupcije poveri zadatak da nadzire primenu Strategije za borbu protiv korupcije i njenog Akcionog plana. Predviđeno je da će ovaj nadzor i dalje imati korist po uključivanju brojnih klijenata u taj process; na primer članove Uprabnog odbora Agencije treba da predlažu i vladine institucije i nevladine organizacije6. Agencija je odgovorna Narodnoj skupštini koja mora da podnosi godišnji izveštaj o napretku sprovođenja Strategije za borbu protiv korupcije i njenog Akcionog plana. Prijava za EU IPA fondove koji bi podržali osnivanje Agencije za borbu protiv korupcije je u toku: tražena je ukupna suma od 2.500.000 evra (projekat bi, ukoliko se odobri, kofinansirala Vlada republike Srbije). GRECO se nuda da će Agenciji za borbu protiv korupcije, koja će, između ostalog, biti nadležna za nadzor nad primenom Strategije za borbu protiv korupcije i njenog Akcionog plana, biti dodeljeno dovoljno ovlašćenja i resursa koji bi joj omogućili da delotvorno obavlja svoj zadatak kao nadzorno telo.^{li}</p>

BOSNA I HERCEGOVINA

EVROPSKA KOMISIJA

Anti-korupcijski napor pojačani su usvajanjem Zakona o konfliktu interesa i **usvajanjem Nacionalne strategije za anti-korupciju** u okviru Strategije srednjeročnog razvoja Bosne i Hercegovine. Međutim, ovaj dokument još uvijek ne sadrži Akcioni plan sa detaljnim mjerama i vremenskim rasporedom, i do sada je imao veoma malo uticaja.^{lvi}

Ministarstvo bezbjednosti i Državna agencija za istrage i zaštitu (SIPA) koordiniraju anti-korupcijske napore na nivou Države.^{lvi}

Izvještaj GRECO-a o prvoj rundi evaluacije usvojen je 2003. i dao je preporuke, između ostalog, da se osnuje tijelo odgovorno za unapređenje anti-korupcijskih aktivnosti u cijeloj zemlji, harmonizaciju u najvećoj mogućoj mjeri krivičnog i zakona o krivičnom postupku u zemlji, i razvoj odgovarajućih pravila za javne nabavke na nivou Države i Entiteta.^{lvii}

Adekvatni antikorupcijski akcioni planovi moraju biti pripremljeni i implementirani.^{lviii}

SAVJET EVROPE

U odsustvu specijalizovanog tijela u BiH koje bi se isključivo bavilo borbom protiv korupcije, Ministarstvo bezbjednosti i Državna agencija za istrage i zaštitu (SIPA) koordiniraju antikorupcijske napore na nivou Države.^{lvix}

GRECO

Vlasti Bosne i Hercegovine izvijestile su da član 14 Zakona o ministarstvima i drugim administrativnim tijelima Bosne i Hercegovine (Službeni list od 5/03) definije nadležnosti **Ministarstva bezbjednosti** i njegovih organizacionih jedinica koje čine **Državna agencija za istrage i zaštitu (SIPA)**, Služba za državnu granicu i Kancelarija Interpola u Bosni i Hercegovini. Ovo ministarstvo, a posebno SIPA mogu se smatrati najjačim mehanizmima na raspolaganju za koordinaciju napora usmjerenih protiv kriminala i antikorupcijskih napora u Bosni i Hercegovini.^{lvii}

Kancelarija za praćenje Jedinice za planiranje ekonomске politike zadužena je za praćenje i ocjenu Nacionalne strategije za anti-korupciju i Akcionog plana.^{lviii}

EVROPSKA KOMISIJA

Državna strategija i Akcioni plan borbe protiv korupcije usvojeni su 2006. godine, ali **provedba nije zadovoljavajuća**, dijelom uslijed nedostatka resursa.^{lvix}

	<p>Nezavisna agencija za borbu protiv korupcije nije uspostavljena. Broj presuda za korupciju i dalje je ograničen.^{lx}</p> <p>Strategija i aktioni planovi su usvojeni, ali se ne provode na odgovarajući način. Neophodni su intenzivnija istraga i krivično gonjenje.^{lxii}</p> <p>Pozitivan pomak bilo je Usvajanje, u junu 2006, Strategije za borbu protiv organizovanog kriminala i korupcije za period 2006-2009. Ova strategija sada treba da bude implementirana na odgovarajući način. Za vrijeme implementacije Bosna i Hercegovina treba da posveti dužnu pažnju razvoju potrebnih struktura i povećanju kapacitet za sprovođenje.^{lxiii}</p> <hr/> <p>SAVJET EVROPE</p> <p>Međutim, napredak ka usvajanju Državne anti-korupcijske strategije je zaustavljan, mada je sada na boljem putu, a efektivna strategija za implementaciju ostaće od suštinske važnosti.^{lxviii}</p> <p>Realizacija programa saradnje sa Savjetom Evrope je nastavljena a postignute su neke značajne referentne tačke, kao što su usvajanje Državne anti-korupcijske strategije 15. juna 2006.^{lxix}</p> <p>Državna anti-korupcijska strategija, urađena uz pomoć Savjeta Evrope, usvojena je od strane Savjeta ministara 15. Juna 2006.^{lxv}</p> <hr/> <p>GRECO</p> <p>Marta 2006 usvojena je "Strategija za borbu protiv organizovanog kriminala i korupcije". Strategija je usmjerena na osnivanje institucionalnog i pravnog okvira za borbu protiv gore navedenih zločina, a posebno prevenciju korupcije, krivično gonjenje kao i edukaciju i podizanje svijesti javnosti.^{lxvi}</p> <p>"Strategija za borbu protiv organizovanog kriminala i korupcije" usvojena je marta 2006. Uključuje niz specifičnih mjera, institucija odgovornih za implementaciju i rokova.^{lxvii}</p> <p>Stoga GET preporučuje da se obezbijedi sistematsko ocjenjivanje i procjena efektivnosti Anit-korupcijske strategije i njenog Aktionog plana kroz osnivanje jednog nezavisnog anti-korupcijskog tijela sa dovoljno resursa.^{lxviii}</p> <p>Vezano za državnu administraciju, Strategija za borbu protiv organizovanog kriminala i korupcije usvojena je marta 2006; mnogo bi se moglo uraditi kako bi se obezbijedila njena uspješnost, posebno redovnim praćenjem njene implementacije od strane nezavisnog anti-korupcijskog tijela.^{lxix}</p>
2007	<p>EVROPSKA KOMISIJA</p> <p>U junu 2006. godine usvojeni su Nacionalna Anti-Korupcijska strategija i aktioni plan, ali implementacija nije bila na zadovoljavajućem nivou djelimično zbog nedostatka resursa.^{lx}</p>

	<p>Nije uspostavljena nezavisna anti-korupcijska agencija. Presude za korupciju ostaju limitirane.^{lxxi} Strategije i akcioni planovi postoje, ali nisu adekvatno implementirani. Potrebne su energičnije istrage i tužilaštvo.^{lxxii}</p> <hr/> <p>SAVJET EVROPE</p> <p>Juna 2006. BiH je usvojila trogodišnju Nacionalnu anti-korupcijsku strategiju i operativni akcioni plan za njenu implementaciju, ali do sada nije dat institucionalni zadatak nekoj specijalizovanoj agenciji kako bi koordinirala i pratila implementaciju Strategije i Akcionog plana.^{lxxiii}</p>
2008	<p>EVOPSKA KOMISIJA</p> <p>Nije bilo napretka u osiguravanju adekvatne implementacije Nacionalne Anti-Korupcijske Strategije i povezanog akcionog plana za 2006. godinu.^{lxxiv}</p> <p>Postoji nedostatak političke volje da se sprovedu aktivnosti u borbi protiv korupcije u skladu sa Strategijom i Akcionim planom za 2006. godinu.^{lxxv}</p> <p>Neophodno je osigurati adekvatnu implementaciju Nacionalne Anti-Korupcijske Strategije.^{lxxvi}</p>

HRVATSKA**EVROPSKA KOMISIJA**

U svakom slučaju, **administrativni kapacitet u borbi protiv korupcije treba da bude u znatnoj mjeri dalje unaprijeđen, ne samo u USKOK-u**, već šire, uključujući sudove, Kancelariju državnog tužioca i druga tijela i agencije uključene u borbu protiv korupcije.^{lxxvii}

Treba uraditi Akcione planove za sprječavanje i borbu protiv korupcije u relevantnim agencijama za sprovođenje zakona (granična policija, policija, carina, sudstvo). **Nova nacionalna strategija protiv korupcije se još uvijek čeka** kao nasljednik Nacionalnog programa za borbu protiv korupcije iz 2002. Od suštinske je važnosti da nova višegodišnja anti-korupcijska strategija i aktioni plan budu **implementirani sa potrebnom odlučnošću** kako bi se izbjegao nedostatak efektivne implementacije vezan za trenutni program. Ovo bi takođe trebalo jasno da se oslanja na lekcije naučene iz implementacije Programa iz 2002. **Treba posvetiti pažnju političkoj i korupciji na visokom nivou** kao i prevenciji i podizanju svijesti o negativnim uticajima korupcije, uključujući investicionu klimu. Za bolje praćenje korupcije potrebna je i opšta statistička metodologija.^{lxxviii}

Hrvatska treba u značajnoj mjeri da pojača napore u ovoj oblasti, posebno tako što će nakon Nacionalnog programa za borbu protiv korupcije iz 2002 uslijediti nova nacionalna anti-korupcijska strategija i aktioni plan, koji bi trebalo da sadrže jasne referentne tačke, odrede odgovorne institucije, obezbijede adekvatna finansijska sredstva i vremenski raspored za implementaciju. Bilo bi poželjno da postojeća anti-korupcijska politika Hrvatske bude podvrgnuta nezavisnoj reviziji, čiji bi rezultati poslužili za bolje fokusiranje aktivnosti. Njenu implementaciju trebalo bi da prati neko među-institucionalno tijelo.^{lxxix}

Treba uraditi posebne akcione planove za sprječavanje i borbu protiv korupcije u agencijama za sprovođenje zakona.^{lxxx}

Najzad, treba izraditi **opštu statističku metodologiju kako bi se bolje pratila borba protiv korupcije.**^{lxxxi}

U oblasti anti-korupcije, ostvaren” je napredak u formiranju pravnog okvira za bavljenje korupcijom. Međutim, nakon ovih napora treba da uslijedi implementacija na terenu uključujući bolju koordinaciju između vladinih tijela I uključenih agencija.^{lxxxi}

GRECO

Nova Strategija za borbu protiv korupcije treba da bude usvojena 2005. Vlada Hrvatske takođe planira osnivanje anti-korupcijskog tijela koje će biti dogovorno za implementaciju nacionalne strategije kao i za druge preventivne mjere.^{lxxxi}

GET je takođe razumio da Hrvatska namjerava da **izradi novu Anti-korupcijsku strategiju** koja bi zamijenila Nacionalni program za borbu protiv korupcije iz 2002 i njegov Akcioni plan. Razgovorci sa zvaničnicima ukazali su na to da ovaj zadnji nije bio u potpunosti implementiran a Hrvatska sada prepoznaje da represivne mjere nisu dovoljne za potpuno razvijen anti-korupcijski program. Nova Strategija uključivala bi preventivne mjere uskladene sa odredbama nove Konvencije UN protiv korupcije.^{lxxxiv}

	<p>EVROPSKA KOMISIJA</p> <p>U ožujku 2006. prihvaćen je novi antikorupcijski program. Nakon toga su pripremljeni mnogobrojni sektorski planovi, a za koordinatora je imenovan ministar pravosuđa.^{lxvix}</p> <p>Provjeda antikorupcijskog programa nalazi se tek u početnoj fazi. Potrebna je potpuna provjeda programa i snažna politička volja za jačanjem aktivnosti, posebno kada je riječ o korupciji na visokoj razini. I dalje je potrebno jačanje aktivnosti na proaktivnom sprječavanju, otkrivanju i djelotvornom gonjenju korupcije. Potrebno je podići svijest o korupciji kao o ozbilnjom kaznenom djelu, a odgovarajuća tijela za provjedu zakona trebaju razviti pravila postupanja i akcijske planove za sprječavanje korupcije. USKOK i ostala tijela uključena u antikorupcijski program trebaju dodatno ojačati i poboljšati međusobnu koordinaciju.^{lxvi}</p> <p>Hrvatski sabor je u ožujku 2006. odobrio novi antikorupcijski program 2006. – 2008. u kojem se posebna pozornost posvećuje područjima u kojima je zapažena raširena korupcija, uključujući i pravosuđe, zdravstvene usluge, lokalne vlasti i javnu upravu te političke stranke i gospodarstvo, kao i znanost. Slijedom toga Ministarstvo je pripremilo ambiciozne sektorske akcijske planove. Ministar pravosuđa je imenovan za koordinatora. Zakonski okvir za borbu protiv korupcije uglavnom je ustrojen.^{lxvii}</p> <p>Međutim, nedostaju informacije o materijalnim i financijskim sredstvima za provjedu programa, kao i za njegovo praćenje. Uspjeh Nacionalne strategije za suzbijanje i borbu protiv korupcije u velikoj mjeri ovise o stalnoj i učinkovitoj koordinaciji relevantnih tijela i osiguravanju dovoljnih financijskih i ljudskih resursa.^{lxviii}</p> <p>Također je potrebna opća statistička metodologija za bolje praćenje korupcije. Vrlo često istaknuti slučajevi, a i oni drugi koji se pojavljuju u medijima – bez obzira na to jesu li utemeljeni ili nisu –neriješeni nestaju iz vidokruga.^{lxix}</p>
2007	<p>EVROPSKA KOMISIJA</p> <p>Pokazuju se prvi rezultati borbe protiv korupcije. Provodi se antikorupcijski program 2006. – 2008. godine.^{xc}</p> <p>U provjedi antikorupcijskog programa nedostaje snažna koordinacija i učinkovit nestranački nadzor.^{xcii}</p> <p>Provodi se Nacionalni antikorupcijski program za razdoblje 2006. – 2008. godine. Provode se mnoge aktivnosti predviđene Programom, npr. podizanje svijesti, izobrazba i povećana transparentnost uporabom interneta. Osnovano Nacionalno vijeće za borbu protiv korupcije odgovorno za praćenje provedbe Programa redovito se sastaje. U sastavu su tog tijela predsjedatelj i deset članova, uključujući predstavnike Sabora, poslodavce, sindikate, medije, nevladine organizacije i neovisne stručnjake. Međutim, mali akcijski planovi različitih tijela odgovornih za provjedu Nacionalnog programa nisu dovoljno podrobni. Strateška jedinica pri Ministarstvu pravosuđa čiji je zadatak praćenje provedbe Programa (kao i Strategije reforme pravosuđa) ima premalo osoblja i ograničenu sposobnost da proaktivno i učinkovito djeluje. Nacionalno vijeće tumači svoj mandat na veoma ograničen način i ne vidi svoju ulogu u davanju prijedloga za poboljšanje provedbe Nacionalnog programa, nego samo u njegovu praćenju. Nisu predložene nikakve korektivne mjere za poboljšanje učinkovitosti provedbe programa.^{xciii}</p> <p>Mora se nastaviti s aktivnostima podizanja javne svijesti koordiniranim među svim tijelima uključenima u antikorupcijski program.^{xciiii}</p>

	<p>EVROPSKA KOMISIJA</p> <p>U lipnju 2008. donesena je revidirana Strategija za borbu protiv korupcije, popraćena akcijskim planom koji sadrži posebne mjere za niz područja sklonih korupciji. Uspostavljen je i novi sustav koordinacije ministarstava radi praćenja nastojanja u borbi protiv korupcije.^{xciv}</p> <p>Provodi antikorupcijskih mjera nedostaje snažna koordinacija i učinkoviti nestramački nadzor.^{xcv}</p> <p>Rad Nacionalnog vijeća za suzbijanje korupcije i dalje je obilježen brojnim slabostima u zakonskom i praktičnom smislu .^{xcvi}</p> <p>Revidirana antikorupcijska strategija, kao i akcijski plan koji sadrži određene mjere u određenim područjima naklonjenim korupciji, je prihvaćena u lipnju 2008. Novi koordinacijski sustav koji se temelji na radnoj grupi na razini Državnog tajništva sada ima za cilj poboljšati koordinaciju svih Ministarstava i ostalih tijela uključenih u provedbu plana. Strateška jedinica, koja je osnovana u Ministarstvu pravosuđa u svrhu praćenja provedbe ranijeg plana, je unaprijeđena na razinu Direkcije i osnažena dodatnim osobljem. Nova strategija i akcijski plan su poboljšanje ranijeg nacionalnog antikorupcijskog programa i njegovih mini akcijskih planova. Međutim, akcijskom planu nedostaje mjerljivih ciljeva koji će omogućiti učinkovito praćenje njegove provedbe.^{xcvii}</p> <p>Novi članovi Nacionalnog vijeća za praćenje provedbe plana su imenovani nakon izbora u studenom 2007. Njegov Predsjednik je izjavio kako namjerava raskinuti s ranjom praksom i pojačati proaktivni pristup Vijeća. Strukturu Vijeća će pojačati administrativno osoblje. Međutim, još se nije ostvario konkretan utjecaj vodeće uloge koju bi Vijeće trebalo imati u antikorupcijskoj politici.^{xcviii}</p>
2008	

MAKEDONIJA

	<p>EVROPSKA KOMISIJA</p> <p>Parlament prima godišnje izvještaje od Državnog revizora, Ombudsmana i Državne komisije za sprječavanje korupcije i diskutuje o njima na plenarnim sesijama.^{xcix}</p> <p>Bivša jugoslovenska republika Makedonija usvojila je razne anti-korupcijske mjere. Pored indirektnog inkriminiranja korupcije kroz niz vezanih krivičnih prekršaja u Krivčnom zakoniku, Zakon o sprječavanju korupcije usvojen je 2002. Prema ovom zakonu, Državna komisija za sprječavanje korupcije osnovana je novembra 2002. kao konsultativno i preventivno tijelo. Komisija je usvojila Nacionalni program za prevenciju i suzbijanje korupcije 2003 i aneks mjera za sprječavanje kourpcije na lokalnom nivou u junu 2005.^c</p> <p>I dok je napredak ostvaren u implementaciji Nacionalnog programa za prevenciju i suzbijanje korupcije, ostaje još puno toga da se uradi. Pored formalne implementacije programa, potrebni su dalji napor i kako bi se obezbijedilo efektivno sprovođenje usvojenih odredbi.^{ci}</p> <p>Pored toga, efektivnost Državne komisije za sprječavanje korupcije zavisi od odgovarajuće saradnje Državnih tijela. Smjernice usvojene 2004. u cilju omogućavanja ove saradnje doprinijele su poboljšanju situacije. Bolja saradnja sa Državnim tužiocem takođe bi unaprijedila efektivnost aktivnosti protiv korupcije.^{ci}</p> <p>Napredak u implementaciji Državnog programa za borbu protiv korupcije, u poštovanju preporuka Državne komisije za sprječavanje korupcije i Državne revizorske kancelarije, uključujući i Parlament, kao i u bavljenju slabostima institucija i nedostatkom transparentnosti u donošenju javnih odluka dalje bi pokazala političku volju za bavljenje fenomenima korupcije.^{ci}</p> <p>Ova Komisija pripremila je Državni program za sprječavanje i suzbijanje korupcije 2003. godine i usvojila aneks o mjerama za sprječavanje korupcije na lokalnom nivou juna 2005.^{ci}</p> <p>Kao konsultativno i preventivno tijelo, efektivnost Državne komisije za sprječavanje korupcije oslanja se na saradnju državnih tijela. Smjernice usvojene 2004 o saradnji sa administrativnim tijelima, javnim preduzećima i entitetima i pravnim entitetima sa državnim kapitalom doprinijeli su unaprjeđenju situacije. Bolja saradnja između Državne komisije i Javnog tužioca unaprijedila bi aktivnosti protiv korupcije.</p> <p>Postoje posebne administrativne anti-korupcijske strukture.^{cv}</p> <p>Još puno ostaje da se uradi na implementaciji Državnog programa za borbu protiv korupcije, kako bi se u potpunosti slijedile preporuke Državne komisije za sprječavanje korupcije i, iznad svega, bavilo slabošću institucija i nedostatkom transparentnosti u donošenju javnih odluka i obezbijedila implementacija usvojenog zakonodavstva. Mora se povećati kapacitet za istragu i gonjenje korupcije kao i saradnja između tijela za sprovođenje zakona i administrativnih tijela, kao i između Kancelarije državnog tužioca i Državne komisije za sprječavanje korupcije. Napredak u ovim oblastima dalje bi pokazao političku volju za bavljenje fenomenima korupcije.^{cv}</p>
2005	

	<p>GRECO</p> <p>Državna komisija je uglavnom tijelo za sprječavanje korupcije; data joj je nadležnost za usvajanje Nacionalnog programa protiv korupcije i Matrice za njegovu implementaciju. Stoviše, Državna komisija ima kontrolne funkcije; ona može istraživati slučajeve, na primjer, konflikt-a interesa u odnosu na izabrane službenike i državne namještenike a takođe ima pravo da pokreće slučajeve za istragu od strane tužilačkih tijela i prima pritužbe javnosti.^{cvi}</p> <p>Jedna od značajnijih mjera je osnivanje Državne komisije.^{cvi}</p> <p>Iznad svega, Državna komisija izradila je Državni program za sprječavanje i suzbijanje korupcije, jedan izvanredan i sveobuhvatan dokument koji pokriva skoro svaki sektor Vlade, uključujući državnu administraciju.^{cix}</p> <p>Stoga, GET preporučuje da Vlada formalno usvoji Državni program za sprječavanje i suzbijanje korupcije.^{cix}</p>
2006	<p>EVROPSKA KOMISIJA</p> <p>Ostvaren je napredak u saradnji i koordinaciji u borbi protiv korupcije. U aprilu je osnovano među-ministarsko tijelo kako bi koordiniralo aktivnosti uključenih aktera.. Odnosi između Državne anti-korupcijske komisije i Javnog tužioca su više konstruktivni. Saradnja sa Kancelarijom državnog tužioca unaprijeđena je na operativnom nivou, posebno u Specijalizovanoj jedinici za borbu protiv organizovanom kriminalu.^{cxi}</p> <p>S Nova vlada predstavila je set dodatnih mjera koje imaju za cilj unaprjeđenje borbe protiv korupcije. Državna anti-korupcijska komisija nastavila je da prati implementaciju Programa za prevenciju I suzbijanje korupcije.^{cxi}</p>
2007	<p>EVROPSKA KOMISIJA</p> <p>Obnovljena Državna anti-korupcijska komisija počela je svoj petogodišnji mandat a vlada je usvojila Akcioni plan. Unaprijeđena je saradnja sa kancelarijom Državnog tužioca i drugim državnim tijelima.^{cxii}</p> <p>Pristup rješavanju problema korupcije još uvijek nije sveobuhvatan a nedostaje i jasno opredijeljen budžet za Akcioni plan. NVO sektor i dalje je slab, ispolitizovan i podijeljen u ovoj oblasti. Visok broj zakonodavnih akata stvorio je fragmentizovan pravni sistem koji otežava implementaciju i monitoring. Mora se posvetiti pažnja rupama u zakonima koje je otkrila Državna revizorska kancelarija i državna komisija, kao i kvalitetu zakonodavstva kako bi se povećala njegova jasnoća i konsistentnost.^{cxiv}</p> <p>Nedostatak ljudskih i tehničkih resursa i dalje otežava rad državne komisije.^{cxv}</p> <p>I dalje ne postoji niti unifikovana metodologija niti sistem za sakupljanje i razmјenu povjerljivih informacija i za uzajamni pristup bazama podataka. Ovo sprječava efektivniju koordinaciju između agencija za sprovođenje zakona i <i>watchdog</i> tijela.^{cxvi}</p> <p>Mandat Državne anti-korupcijske komisije je obnovljen na 5 godina i ona je počela sa radom. Urađen je novi program za sprječavanje i</p>

	<p>suzbijanje korupcije sa informacijama dobijenim od predstavnika državnih administrativnih tijela, medija i civilnog društva, i on je usvojen. Dopunjeno je akcionim planom vlade.^{cxvii}</p> <p>Dalje je unaprijeđena saradnja između državne komisije i Kancelarije državnog tužioca, a ojačana je i saradnja sa Kancelrijom za javne nabavke. Kao rezultat unaprijeđene koordinacije, gonjeno je nekoliko slučajeva vezanih za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala.^{cxviii}</p> <p>Međutim, pristup bavljenju korupcijom još uvijek nije sveobuhvatan a Akcionom planu nedostaju konkretno opredijeljena sredstva.^{cxix}</p> <hr/> <p>GRECO</p> <p>Vlasti navode da je 19. decembra 2006. Vlada usvojila Državni program za sprječavanje i suzbijanje korupcije i preuzeala je eksplicitnu obavezu da obezbijedi njegovu implementaciju.</p> <p>Pored toga, vlasti navode da je Državna komisija za sprječavanje korupcije pripremila novi Program za sprječavanje i suzbijanje korupcije koji dopunjuje postojeći Državni program vezano za mjerjenje rizika korupcije i efikasnost institucija uključenih u borbu protiv korupcije kao i akcioni plan.^{cxx}</p>
2008	<p>EVROPSKA KOMISIJA</p> <p>Određeni napredak ostvaren je u implementaciji anti-korupcijske politike, što je glavni prioritet Pristupnog partnerstva. Zakon o sprječavanju korupcije je ojačan, posebno kako bi omogućio Državnoj anti-korupcijskoj komisiji (SACC) da objavljuje izjave o imovini bez pretnodnog odobrenja.^{cxxi}</p> <p>SACC je započela implementaciju novog državnog programa za sprječavanje i suzbijanje korupcije.^{cxxii}</p> <p>U 2008. godini budžet SACC povećan je za 11%, dodijeljeno je 5 novih zaposlenih a otvorene su nove prostorije.^{cxxiii}</p> <p>Takođe, izvještaji Državne revizorske kancelarije i preporuke SACC se suviše rijetko poštuju. Provjera izjava o imovini je sporadična. SACC treba da bude potpunije angažovana i da obavlja svoju ulogu vođe vezano za podizanje svijesti i rad sa javnošću.^{cxxiv}</p> <p>Zakon o sprječavanju kourpcije je izmijenjen i dopunjeno kako bi se omogućilo Državnoj anti-korupcijskoj komisiji (SACC) da objavljuje izjave o imovini svih imenovanih i izabranih funkcionera, direktora javnih preduzeća, javnih institucija ili drugih pravnih entiteta sa kapitalom u državnom vlasništvu, bez pisma potpisano od strane osobe koja je u pitanju kojim se SACC ovlašćuje da to uradi.^{cxxv}</p> <p>Dopunski budžet iz 2008. godine uveo je specifične budžetske linije za anti-korupcijske aktivnosti u skladu sa anti-korupcijskim Akcionim planom, od ukupno 1.5 milion €.^{cxxvi}</p> <p>Pristup bavljenju korupcijom još uvijek nije sveobuhvatan. SACC ne ispunjava u dovoljnoj mjeri svoju ulogu vodeće institucije i trebala bi biti aktivnija posebno u podizanju svijesti i radu sa javnošću. Potrebno je da obavi zaostali posao, više sarađuje sa drugim tijelima i osigura da je smatraju nepristrasnom I nezavisnom po načinu rada.^{cxxvii}</p>

-
- ⁱ Evropska komisija; Srbija i Crna Gora, Izveštaj o postignutom napretku 2005 {com(2005) 561 konačna verzija}; Evropski standardi, Pravosuđe, slobode i bezbednost, Borba protiv organizovanog kriminala i terorizma, str.55
- ⁱⁱ Evropska komisija; Srbija i Crna Gora, Izvještaj o postignutom napretku 2005 {com(2005) 561 konačna verzija}; Politička situacija, Demokratija i vladavina prava, Suzbijanje korupcije, str.18
- ⁱⁱⁱ Komisija Evropskih zajednica, Radni papir komisije, Izjaveštaj o spremnosti Srbije i Crne Gore za pregovore o zaključivanju Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju sa Evropskom Unijom, Brisel, 12.04.2005. SEC (2005) 478 konačna verzija, Pravosude i unutrašnji poslovi, Sprečavanje i suzbijanje kriminala i drugih nelegalnih aktivnosti, Suzbijanje trgovine ljudima i drogom, str. 43
- ^{iv} Savjet Evrope, SG/Inf(2005) 5 konačna verzija, Srbija i Crna Gora : "Compliance with obligations and commitments and implementation of the post-accession co-operation programme", Sedmi izvještaj (decembar 2004 – februar 2005), 14. mart 2005, "Action to fight against corruption and regulate conflict of interest", str. 13
- ^v Savjet Evrope, SG/Inf(2005)13 konačna verzija, Srbija i Crna Gora: "Compliance with obligations and commitments and implementation of the post-accession co-operation programme", osmi izvještaj (mart 2005 – jun 2005), 13. jul 2005, "Rule of law, Fight against corruption, organised crime and regulation of conflicts of interest", str.14
- ^{vi} Savjet Evrope SG/Inf(2005)16 konačna verzija, Srbija i Crna Gora: "Compliance with obligations and commitments and implementation of the post-accession co-operation programme", deveti izvještaj (jul 2005 – septembar 2005, 11 oktobar 2005, "Vladavina prava, borba protiv korupcije , organizovanog kriminala i regulisanje konflikta interesa" str.11.
- ^{vii}Ibid, p.17
- ^{viii} Savjet Evrope, SG/Inf(2006) 01 konačna verzija, Srbija i Crna Gora: "Compliance with obligations and commitments and implementation of the post-accession co-operation programme", deseti izvještaj (oktobar 2005 – januar 2006) 19. januar 2006, "Glavni zaključci i preporuke", str.26
- ^{ix} Komisija evropskih zajednica, Radni dokument komisije, Izvještaj o napretku za 2006 Crna Gora {COM (2006) 649 final}, Brisel, 08.11.2006 SEC (2006) 1388, Politički kriterijumi, Demokratija i vladavina prava, Anti-korupcijska politika, str. 10 – 11
- ^x Ibid, str. 11
- ^{xi} Grupa zemalja za borbu protiv korupcije, Zajednička Prva i Druga Evaluacija, Izvještaj o evaluaciji Republike Crne Gore, usvojen od strane GRECO-a na 30. plenarnoj sjednici, Strayburg, 9-13 oktobar 2006, *Pregled antikorupcijske politike u Republici Crnoj Gori, Opis stanja, Glavne inicijative, str. 4*
- ^{xii} Grupa zemalja za borbu protiv korupcije, Zajednička Prva i Druga Evaluacija, Izvještaj o evaluaciji Republike Crne Gore, usvojen od strane GRECO-a na 30. plenarnoj sjednici, Strayburg, 9-13 oktobar 2006, *Državna uprava i korupcija, Opis stanja, Politika borbe protiv korupcije, str.19*
- ^{xiii} Grupa zemalja za borbu protiv korupcije, Zajednička Prva i Druga Evaluacija, Izvještaj o evaluaciji Republike Crne Gore, usvojen od strane GRECO-a na 30. plenarnoj sjednici, Strayburg, 9-13 oktobar 2006, *Državna uprava i korupcija, Analiza, str.24*
- ^{xiv} Ibid, str.24
- ^{xv} Komisija evropskih zajednica, Radni document komisije Izvještaj o napretku Crne Goret {COM(2007) 663 final}, Brussels, 6.11.2007 SEC(2007) 1434, *Politički kriterijumi, Demokratija i vladavina prava, Antikorupcijska politika, str.11*
- ^{xvi} Ibid, str. 12
- ^{xvii} Savjet Evrope, SG/Inf (2007) 10 finalni ,Crna Gora: "Compliance with obligations and commitments and implementation of the post-accession co-operation programme", Prvi izvještaj sekretarijata (od maja do jula 2007), 16.novembar 2007, "Borba protiv korupcije I organizovanog kriminala, korupcije i organizovanog kriminala", str. 12
- ^{xviii} Savjet Evrope, SG/Inf (2007) 10 finalni,Crna Gora: "Compliance with obligations and commitments and implementation of the post-accession co-operation programme", Prvi izvještaj sekretarijata (od maja do jula 2007), 16.novembar 2007, "Odluke koje se tiču Crne Gore", str. 18

-
- xix Komisija evropskih zajednica, radni dokument komisije, Izvještaj o napretku crne Gore za 2008, {Com(2008) 674}, Brussels, 5.11.2008
Sec(2008) 2696, *Politički kriterijumi, Demokratija i vladavina zakona, Antikorupcijska politika*, str. 12
- ^{xx} Ibid, str.12
- ^{xxi} Komisija evropskih zajednica. Radni document komisije, Izvještaj o napretku crne Gore za 2008, {Com(2008) 674}, Brussels, 5.11.2008
Sec(2008) 2696, *Evropski standardi, Pravda, slobosloboda i bezbejdnost, Borba protiv organizovanog kriminala i terorizam*, str.48
- ^{xxii} Savjet Evrope, SG/Inf (2008) 9 finalni Crna Gora : "Compliance with obligations and commitments and implementation of the post-accession co-operation programme", Izvještaj Sekretarijata o monitoringu (od avgusta 2007 do aprila 2008), 11. jun 2008, "Izvršni Izvještaj", str.1
- ^{xxiii} Directorate for Anti-Corruption Initiatives
- ^{xxiv} Savjet Evrope, SG/Inf (2008) 9 konačna verzija Crna Gora : "Compliance with obligations and commitments and implementation of the post-accession co-operation programme", Izvještaj Sekretarijata o monitoringu (od avgusta 2007 do aprila 2008), 11. jun 2008, "Vladavina prava, borba protiv korupcije I organizovanog kriminala",str.10
- ^{xxv} Group of States Against Corruption, Zajednička Prva i Druga Evaluacija Izvještaj o usaglašenosti za Crnu Goru usvojen od strane GRECO-a na 40.Plenarnoj sjednici, *Preporuke xiii.* p.11 - 12
- ^{xxvi} Ibid, str. 12
- ^{xxvii} Evropska komisija; Srbija i Crna Gora, Izveštaj o postignutom napretku 2005 {com(2005) 561 konačna verzija}, Brisel, 9 novembar 2005 SCE (2005) 1428, *Politička situacija, Demokratija i vladavina prava, Antikorupcijsk apolitika* str. 16 - 17
- ^{xxviii} Evropska komisija; Srbija i Crna Gora, Izveštaj o postignutom napretku 2005 {com(2005) 561 konačna verzija}, Brisel, 9 novembar 2005 SCE (2005) 1428, *Politička situacija, Opšta ocjena*, str. 26
- ^{xxix} Evropska komisija; Srbija i Crna Gora, Izveštaj o postignutom napretku 2005 {com(2005) 561 konačna verzija}, Brisel, 9 novembar 2005 SCE (2005) 1428,*Evropsko partnerstvo:Opšta ocjena, Politička situacija*, str.. 55
- ^{xxx} Komisija Evropskih zajednica, Radni papir komisije, Izvještaj o spremnosti Srbije i Crne Gore za pregovore o zaključivanju Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju sa Evropskom Unijom, Brisel, 12.04.2005. SEC (2005) 478 final, Pravosude i unutrašnji poslovi, Sprečavanje i suzbijanje kriminala i drugih nelegalnih aktivnosti, Suzbijanje trgovine ljudima i drogom str. 43
- ^{xxxi}Savjet Evrope, SG/Inf(2005)5 finalni, Srbija i Crna Gora: "Compliance with obligations and commitments and implementation of the post-accession co-operation programme", sedmi izvještaj (decembar 2004 – februar 2005),14. mart 2005, "Vladavina prava, aktivnosti u borbi protiv korupcije i regulisanje konflikta interesa", str. 13
- ^{xxxii} Savjet Evrope, SG/Inf(2005)13 , Srbija i Crna Gora: "Compliance with obligations and commitments and implementation of the post-accession co-operation programme", osmi izvještaj (mart 2005 – jun 2005), 13. jul 2005, "Vladavina prava, aktivnosti u borbi protiv korupcije i regulisanje konflikta interesa ", str.14
- ^{xxxiii} Savjet Evrope, SG/Inf(2005)13 , Srbija i Crna Gora: "Compliance with obligations and commitments and implementation of the post-accession co-operation programme", osmi izvještaj (mart 2005 – jun 2005), 13. jul 2005, "Glavni zaključci i preporuke", str.22
- ^{xxxiv} Savjet Evrope, SG/Inf(2005)16 finalni,Srbija i Crna Gora : "Compliance with obligations and commitments and implementation of the post-accession co-operation programme", deveti izvještaj (jul 2005 – septembar 2005, 11. oktobar 2005, "Vladavina prava, aktivnosti u borbi protiv korupcije i regulisanje konflikta interesa ", str. 10
- ^{xxxv}Savjet Evrope, Informativni dokument, SG/Inf(2005)16 dodatak, Srbija i Crna Gora : "Compliance with commitments and obligations and implementation of post-accession co-operation programme, Addendum to the Ninth Quarterly Report", (jul 2005 – septembar 2005), Dodatne informacije obezbijedene od strane nadležnih organa Srbije i Crne Gore, str.5
- ^{xxxvi} Ibid, str.5
- ^{xxxvii} Savjet Evrope, SG/Inf(2006)01, Srbija i Crna Gora: "Compliance with obligations and commitments and implementation of the post-accession co-operation programme," deseti izvještaj (oktobar 2005 – januar 2006) 19. januar 2006, *Sažetak*, str.2

-
- ^{xxxviii} Evrope, SG/Inf(2006)01, Srbija i Crna Gora: "Compliance with obligations and commitments and implementation of the post-accession co-operation programme," deseti izveštaj (oktobar 2005 – januar 2006) 19. januar 2006, "Borba protiv korupcije i organizovanog kriminala", str.16
- ^{xxxix} Ibid, str.16
- ^{xl} Komisija evropskih zajednica, Radni document komisije, Izveštaj o napretku Republike Srbije u 2006. god., {COM(2006) 649 final}, Brussels, 8.11.2006 SEC(2006) 1389, *Politički kriterijumi, Demokratija i vladavina prava, Antikorupcijska politika*, str.11
- ^{xli} Ibid, str.11
- ^{xlii} Ibid, str.11
- ^{xliii} Grupa zemalja za borbu protiv korupcije, Zajednička evaluacija Prvog i drugog kruga evaluacije, Evaluacioni izveštaj o Republici Srbiji usvojen od stranen GREKO-a na 29. (Strazbur 19-23 jun 2006), *Pregled politike za borbu protiv korupcije u Republici Srbiji, Opis stanja, Glavne inicijative*, str.5
- ^{xliv} Grupa zemalja za borbu protiv korupcije, Zajednička evaluacija Prvog i drugog kruga evaluacije, Evaluacioni izveštaj o Republici Srbiji usvojen od stranen GREKO-a na 29. (Strazbur 19-23 jun 2006), *Državna uprava i korupcija, Opis stanja, Anti-korupcijske politike*, str.22
- ^{xlv} Grupa zemalja za borbu protiv korupcije, Zajednička evaluacija Prvog i drugog kruga evaluacije, Evaluacioni izveštaj o Republici Srbiji usvojen od stranen GREKO-a na 29. (Strazbur 19-23 jun 2006), *Državna uprava i korupcija, Analiza*, str. .27
- ^{xvi} Komisija evropskih zajednica, Radni dokument komisije Izveštaj o napretku Republike Srbije u 2007. godini, {COM(2007) 663 final}, Brussels, 6.11.2007 SEC(2007) 1435, *Politički kriterijumi, Demokratija i vladavina prava, Antikorupcijske politike* strp. 10-11
- ^{xvii} Ibid, str.11
- ^{xviii} Ibid, str.11
- ^{xlix} Komisija evropskih zajednica, Radni dokument komisije, Izveštaj o napretku Republike Srbije za 2008. godinu {Com(2008)674}, Brussels, 05.11.2008 Sec(2008) 2698 Final, *Politički kriterijumi, Demokratija i vladavina prava, Antikorupcijske politike*, str. 13
- ⁱ Ibid, str.13
- ⁱⁱ Grupa zemalja za borbu protiv korupcije, Zajednički Prvi i Drugi krug evaluacije, Izveštaj o usklađenosti za Republiku Srbiju usvojen od stranen GRECO-a na 38.plenarnom zasedanju, Strazburg, 9-13 Jun 2008, *Analiza, Preporuke xiii.*, str.10-11
- ⁱⁱⁱ Evropska Komisija, Bosna i Hercegovina 2005, Izveštaj o napretku, {COM (2005) 561 final}, Brisel, 9. novembar 2005, SEC (2005) 1422, Politička situacija, demokratija i vladavina prava, *anti-korupcijske politike*, str.8
- ⁱⁱⁱⁱ Ibid, str.18
- ^{iv} Ibid, str.18 - 19
- ^{iv} Komisija evropskih zajednica, Bosna i Hercegovina, Izveštaj o napretku za 2005, {COM (2005) 561 konačna verzija}, Brisel, 9.11.2005, SEC (2005) 1422, *Politička situacija, Generalna evaluacija*, str.28
- ^v Savjet Evrope, Bosna i Hercegovina: "Compliance with obligations and commitments and implementation of the post-accession co-operation programme", deseti izveštaj (februar – april 2005), *Rule of law, Fight against corruption and organised crime* , str.17
- ^{vii} Grupa zemalja za borbu protiv korupcije, "First Evaluation Rounds, Compliance Report on Bosnia and Herzegovina", usvojen od strane GRECO-a na 23. plenarnom sastanku u Strazburu, 17 – 20. maj 2005", *Analize, Preporuke*, str.28
- ^{viii} Ibid, str.3
- ^{ix} Komisija evropskih zajednica, Radni dokument komisije, Izveštaj o napretku Bosne i Hercegovine 2007 {COM(2007) 663 final}, Brisel, 6.11.2007 SEC(2007) 1430, Politički kriterijumi, Demokratija i valdavina prava, Antikorupcijska politika, str. 14
- ^{ix} Ibid, str.14
- ^{xi} Ibid, str.15
- ^{xii} Ibid, str.15
- ^{xiii} Savjet Evrope, Bosna i Hercegovina: "Compliance with obligations and commitments and implementation of the post-accession co-operation programme", dvanaesti izvještaj (novembar 2005–maj 2006), *vladavina prava, borba protiv korupcije i organizovanog kriminala*, str.14

-
- ^{lxiv} Savjet Evrope, Bosna i Hercegovina: "Compliance with obligations and commitments and implementation of the post-accession co-operation programme", dopuna o napretku (jul – decembar 2006), *Executive summary*, p.1
- ^{lxv} Savjet Evrope, Bosna i Hercegovina: "Compliance with obligations and commitments and implementation of the post-accession co-operation programme", dopuna o napretku (jul – decembar 2006), *Vladavina prava, borba protiv korupcije*, str.6
- ^{lxvi} Grupa zemalja za borbu protiv korupcije, "Second Evaluation Rounds, Evaluation Report on Bosnia and Herzegovina", usvojen od strane GRECO-a na 31. plenarnom sastanku u Strazburu, 4 – 8 decembar 2006, *Tema II – Javna administracija i korupcija, Opis situacije, Definicije i pravni okvir*, str.11
- ^{lxvii} Grupa zemalja za borbu protiv korupcije, "Second Evaluation Rounds, Evaluation Report on Bosnia and Herzegovina", usvojen od strane GRECO-a na 31. plenarnom sastanku u Strazburu, 4 – 8 decembar 2006, *Tema II – Javna administracija i korupcija, analiza*, str.16
- ^{lxviii} Ibid, str.17
- ^{lxix} Ibid, str.26
- ^{lxx} Komisija evropskih zajednica, "Commission Staff Working Document Bosnia and Herzegovina 2007 Progress Report {COM(2007) 663 final}", Brisel, 6.11.2007 SEC(2007) 1430, *Politički kriterijumi, Demokratija i vladavina prava, Anti-korupcijske politike*, str.14
- ^{lxxi} Ibid, str.14
- ^{lxxii} Ibid, str.15
- ^{lxxiii} Savjet Evrope, Bosna i Hercegovina: "Compliance with obligations and commitments and implementation of the post-accession co-operation programme", trinaesti izvještaj (jun 2006-mart 2007), *Vladavina prava,Borba protiv korupcije i organizovanog kriminala*, str.14
- ^{lxxiv} Komisija evropskih zajednica, Commission Staff Working Document Bosnia And Herzegovina 2008 Progress Report, {Com(2008)674}, Brussels, 05.11.2008, Sec(2008) 2693 konačna verzija, *Politički kriterijumi, Demokratija I vladavina prava, anti-korupcijske politike*", str.14
- ^{lxxv} Ibid, str.15
- ^{lxxvi} Ibid, str.15
- ^{lxxvii} Evropska Komisija, Hrvatska 2005, Izvještaj o napretku {COM (2005) 561 konačna verzija}, Brisel, 9 novembar 2005 SEC (2005) 1424, *Politički kriterijumi, Demokratija i vladavina prava, Anti-korupcijske politike*, str.16
- ^{lxxviii} Evropska Komisija, Hrvatska 2005, Izvještaj o napretku {COM (2005) 561 konačna verzija }, Brisel, 9 novembar 2005 SEC (2005) 1424, *Politički kriterijumi, Demokratija i vladavina prava, Anti-korupcijske politike*, str.16 - 17
- ^{lxxix} Evropska Komisija, Hrvatska 2005, Izvještaj o napretku {COM (2005) 561 konačna verzija }, Brisel, 9 novembar 2005 SEC (2005) 1424, *Sposobnost preuzimanja obaveza iz članstva, Poglavlja Akija, Sudstvo i osnovna prava*, str.87
- ^{lxxx} Ibid, str.87
- ^{lxxxi} Ibid, str.87
- ^{lxxxii} Evropska Komisija, Hrvatska 2005, Izvještaj o napretku {COM (2005) 561 konačna verzija }, Brisel, 9 novembar 2005 SEC (2005) 1424, *Evropsko partnerstvo: ukupna procjena*, str.110
- ^{lxxxiii} Grupa zemalja za borbu protiv korupcije, "Second Evaluation Round, Evaluation Report on Croatia", usvojen od strane GRECO-a na 26. plenarnom sastanku u Strazburu, 5 – 9 decembar 2005, *Tema II – Javna administracija i korupcija, Opis situacije, Anti –korupcijske politike*, str.8
- ^{lxxxiv} Grupa zemalja za borbu protiv korupcije, "Second Evaluation Round, Evaluation Report on Croatia", usvojen od strane GRECO-a na 26. plenarnom sastanku u Strazburu, 5 – 9 decembar 2005, *Tema II – Javna administracija i korupcija, Analize*, str.11
- ^{lxxxv} Komisija evropskih zajednica, Radni document komisije, Izveštaj o napretku Hrvatske za 2006. godinu {COM (2006) 649 konačna verzija }, Brussels, 08.11.2006 SEC (2006) 1385, *Politički kriterijumi, Demokratija i vladavina prava, Antikorupcijska politika*, str. 8
- ^{lxxxvi} Ibid, str.8
- ^{lxxxvii} Komisija evropskih zajednica, Radni document komisije, Izveštaj o napretku Hrvatske za 2006. godinu {COM (2006) 649 konačna verzija }, Brussels, 08.11.2006 SEC (2006) 1385, *Sposobnost preuzimanja obaveza koje proizilaze iz članstva, Pravosude i osnovna ljudska prava* str.50
- ^{lxxxviii} Ibid, str.50 - 51

-
- ^{lxxxix} Ibid, str. 51
- ^{xc} Komisija evropskih zajednica, Radni document komisije, Izveštaj o napretku Hrvatske za 2007. godinu, {COM(2007) 663 konačna verzija }, Brussels, 6.11.2007 SEC(2007) 1431, *Politički kriterijum, Demokratija i osnovna ljudska prava, Antikorupcijska politika*, str. 10
- ^{xci} Ibid, str.10
- ^{xci} Ibid, str.50 - 51
- ^{xclii} Ibid, str. 51
- ^{xclv} Komisija evropskih zajednica, Radni document komisije, Izveštaj o napretku Hrvatske za 2008. godinu, {Com(2008) 674 }, Brussels, 05.11.2008 Sec(2008) 2694 konačna verzija, *Politički kriterijum, Demokratija i vladavina prava, Antikorupcijska politika*, str. 9
- ^{xcv} Ibid, str.9
- ^{xclvi} Ibid, str.9
- ^{xclvii} Komisija evropskih zajednica, Radni document komisije, Izveštaj o napretku Hrvatske za 2008. godinu, {Com(2008) 674}, Brussels, 05.11.2008 Sec(2008) 2694 konačna verzija, *Sposobnost preuzimanja obaveza koje proizilaze iz članstva, Pravosuđe i osnovna ljudska prava* str.53
- ^{xclviii} Komisija evropskih zajednica, Radni document komisije, Izveštaj o napretku Hrvatske za 2008. godinu, {Com(2008) 674}, Brussels, 05.11.2008 Sec(2008) 2694 konačna verzija, *Sposobnost preuzimanja obaveza koje proizilaze iz članstva, Pravosuđe i osnovna ljudska prava* str.53
- ^{xclix} Komisija evropskih zajednica, "Analytical Report for the Opinion on the application from the former Yugoslav Republic of Macedonia for EU membership {COM (2005) 562 final}", Brisel, 9 novembar 2005 SEC (2005) 1425, *Politički kriterijumi, Demokratija i vladavina prava, Parlament, Funkcionisanje Parlamenta*, str.15
- ^c Komisija evropskih zajednica, "Analytical Report for the Opinion on the application from the former Yugoslav Republic of Macedonia for EU membership {COM (2005) 562 final}", Brisel, 9 novembar 2005 SEC (2005) 1425, *Politički kriterijumi, Demokratija i vladavina prava,, Anti-korupcijske politike*, str.22
- ^{ci} Ibid, str.23
- ^{cii} Ibid, str.23
- ^{ciii} Ibid, str.23
- ^{civ} Ibid, str.109
- ^{civ} Ibid, str.109 - 110
- ^{cvi} Ibid, str.110
- ^{cvi} Grupa zemalja za borbu protiv korupcije, "Second Evaluation Round, Evaluation Report on the Former Yugoslav Republic of Macedonia", usvojen od strane GRECO-a na 25. plenarnom sastanku u Strazburu, 10 – 14 oktobar 2005, *Tema II – Javna administracija i korupcija, Opis situacije, Anti – korupcijske politike*, str.8
- ^{cvi} Grupa zemalja za borbu protiv korupcije, "Second Evaluation Round, Evaluation Report on the Former Yugoslav Republic of Macedonia", usvojen od strane GRECO-a na 25. plenarnom sastanku u Strazburu, 10 – 14 oktobar 2005, *Tema II – Javna administracija i korupcija, Analize*, str.14
- ^{cix} Ibid, str.14
- ^{cx} Ibid str.15
- ^{cx} Komisija evropskih zajednica, "Commission Staff Working Document, The Former Yugoslav Republic of Macedonia 2006 Progress Report, {COM (2006) 649 final}", Brisel, 08.11.2006 SEC (2006)1387, *Politički kriterijumi, Demokratija i vladavina prava, Anti-korupcijske politike*, str.10
- ^{cxi} Komisija evropskih zajednica, "Commission Staff Working Document, The Former Yugoslav Republic of Macedonia 2006 Progress Report, {COM (2006) 649 final}", Brisel, 08.11.2006 SEC (2006)1387, *sposobnost preuzimanja obaveza koje proizilaze iz članstva, Pravosuđe i osnovna ljudska prava* str. 45
- ^{cxi} Komisija evropskih zajednica, "Commission Staff Working Document the former Yugoslav Republic of Macedonia 2007, Progress Report, {COM(2007) 663 final}" Brisel, 6.11.2007 SEC(2007) 1432, *Politički kriterijumi, Demokratija i vladavina prava, Anti-korupcijske politike*, str.11
- ^{cxiv} Ibid, str.11

^{cxv} Ibid, str.12

^{cxvi} Ibid, str.12

^{cxvii} Komisija evropskih zajednica, "Commission Staff Working Document the former Yugoslav Republic of Macedonia 2007, Progress Report, {COM(2007) 663 final}" Brisel, 6.11.2007 SEC(2007) 1432, *sposobnost preuzimanja obaveza koje proizilaze iz članstva, Pravosuđe i osnovna ljudska prava* str. 51

^{cxviii} Ibid, str.51

^{cxix} Ibid, str.51

^{cxx} Grupa zemalja za borbu protiv korupcije, "Second Evaluation Round, Compliance Report on the Former Yugoslav Republic of Macedonia", usvojene od strane GRECO-a na 34. plenarnom sastanku, Strazbur, 16 – 19. oktobar 2007, *Preporuke* str.3

^{cxxi} Komisija evropskih zajednica, "Commission Staff Working Document The Former Yugoslav Republic Of Macedonia, 2008 Progress Report, {Com(2008) 674}", Brisel, 5.11.2008 Sec(2008) 2695, *Politički kriterijumi, Demokratija i vladavina prava, Anti-korupcijske politike*, str.14

^{cxxii} Ibid, str.14

^{cxxiii} Ibid, str.14

^{cxxiv} Ibid, str.15

^{cxxv} Komisija evropskih zajednica, "Commission Staff Working Document The Former Yugoslav Republic Of Macedonia, 2008 Progress Report, {Com(2008) 674}", Brisel, 5.11.2008 Sec(2008) 2695, *sposobnost preuzimanja obaveza koje proizilaze iz članstva, Pravosuđe i osnovna ljudska prava* str. 58

^{cxxvi} Ibid, str.59

^{cxxvii} Ibid, str.59